

RÖNNÄSET.

EN BY INVID SJÖN SAXEN I GRANGÄRDE

Med Älvkarnoret, Skriknäset och Saxenborg

AV KJELL VADFORS

FÖRORD.

Redan för flera år sedan redogjorde jag för Gärdsvedens och Roskänges historia, och turen är nu kommen till grannbyn Rönnäset. I denna historik har jag även tagit med grangårdarna Älvkarnoret, Skriknäset och Saxenborg.

Historiken inleds med en kort skildring av gårdarnas historia och biografier över de som bott på egendomarna. Kyrkoböcker och domböcker har härvidlag varit viktiga kunskapskällor. Jag har dessutom upprättat släkttabeller där jag förhoppningsvis fått med de flesta som bott här från byns begynnelse vid mitten av 1600-talet fram till omkring 1980.

Som alltid vid sådana här skildringar är det förenat med vissa svårigheter att placera berörda personer på rätt hemman, detta gäller särskilt de gårdar som kommit i bruksägo. Tyvärr saknas utförliga kartor för tiden före Storskiftet 1811, och man får här istället förlita sig på husförhörslängder och församlingsböcker, domböcker och mantalslängder.

Källförteckning:

Grangärde Kyrkoarkiv:

- Husförhörslängder och församlingsböcker
- Födelse-och dopböcker
- Lysnings-och vigselböcker
- Död- och begravningsböcker

Mantalslängder, Riksarkivet, Stockholm

Domböcker för Grangärde Tingslag, Uppsala Landsarkiv

Skifteshandlingar och kartor, Lantmäterikontoret, Falun

Nyhammars Bruks arkiv.

CD-skivor utgivna av Sveriges Släktforskarförbund:

Sveriges befolkning 1890, 1900, 1970 samt 1980.

Sveriges dödbok 1900 – 2009.

Under arbetet med skildringen av byns historia har jag haft god hjälp av personer med god kännedom om byn och de olika verksamheter som här funnits. Jag vill här särskilt rikta ett tack till Linnea Andersson som låtit mig ta del av gårdsarkivet. Vad beträffar verksamheten vid Grangärde Ångsåg har jag fått värdefulla uppgifter av förre disponenten vid sågverket, Anders Pettersson, samt medarbetaren vid kontoret under många år, Bengt Eriksson i Roskänge. John Danielsson har bidragit med uppgifter rörande gården Saxenlund i Norra Rönnäset och Mats Pettersson i Roskänge har lämnat värdefulla uppgifter om gårdarna i Rönnäset. Stig Kroon i Mönlycke, Jan-Olof Warnestad i Karlstad och Bengt Östberg i Falun har bidragit med uppgifter rörande Saxenborg. Härvidlag har jag även använt mig från en del protokoll från NTO-föreningen i Grangärde.

Grangärde i juni 2012.

Kjell Vadfors.

RÖNNÄSET. EN KORT HISTORIK.

Byn är belägen söder och sydväst om Sjön Saxen eller norr om sjön Björken. Den första bebyggelsen här uppstod vid mitten av 1600-talet. Området hade tidigare sannolikt utnyttjats som fåbod under den numera utdöda byn Östanmyra längre i väster. Rönnäset kom sedermera att bestå av två byar, nämligen **Norra Rönnäset**, som är den äldsta delen samt **Södra Rönnäset**, vilken tillkom senare. Längst i norr, nära gränsen mot Perlby tillkom redan tidigt **Fih-Ollas**, som dock aldrig synes ha bestått av mer än en gård. Däremot växte Södra Rönnäset så småningom ut till en hel by. Ytterligare en gård anlades senare invid noret mellan Saxen och Björken, det så kallade **Elvkarnoret** som gav namn åt gården. Längre fram lämnas en redogörelse över Fih-Ollas och Elvkarnoret.

Den förste som slog ner sina bopålar i Norra Rönnäset hette **Erik Esbjörnsson** och han var född 1624 i Kyrkbyn. Hans föräldrar hette Esbjörn Eriksson och Kerstin Svendsdotter. Släkten hade gamla anor i Kyrkbyn. Esbjörns far var länsman och hette Erik Eriksson. Även dennes far, Erik Olofsson, tjänstgjorde som länsman, och han levde från mitten av 1500-talet fram till omkring år 1616. Erik Esbjörnsson gifte sig 1645 med **Elin Knutsdotter**, född 1626 i Dala Järna socken. Familjen var till en början bosatt i Rossa invid Kyrkbyn, flyttade därefter till Östanmyra och slutligen till Rönnäset. Bosättningen här förefaller ha skett omkring år 1655. Rönnäset benämns för övrigt som "Östanmyra Rönningen" i den då aktuella kyrkoboken. Markområdet i Rönnäset bedömdes att inte vara tillräckligt stor för att medge skattläggning under ett eget mantal. Tillsammans med brodern Lars Esbjörnsson, vilken var den förste nybyggaren i Saxhyttan, lyckade han dock år 1684 erhålla den eftertraktade skattläggningen, och hemmansnamnet fastställdes till Lars och Erik Esbjörnssöners 1/8 mantal. Den första besiktningen av nybygget hade skett redan år 1668. Erik Esbjörnsson avled 1687 i en ålder av 63 år, medan hans änka levde fram till 1692, och hon var vid sin borgång 66 år.

Nybygget ärvdes av sonen **Erik Eriksson**, född 1655 i Rönnäset, vilken 1680 gifte sig med **Karin Hansdotter**, född 1659 i Skeppmora där hon var dotter till Hans Göransson och Kerstin Larsdotter. Tilläggas kan att Karin och Erik var släkt med varandra på så sätt att Karins farfar, Göran Svensson, var bror till Eriks farmor, Kerstin Svendsdotter, vilka båda var bördiga från Brunsvik. Erik Eriksson avled redan 1698, endast 43 år gammal. Åren 1698 till 1699 var svåra nödår med kyla och missväxt som skördade många dödsoffer i bygden. Änkan gifte om sig 1702 med en Olof Persson ifrån Kvarngärde vid Sunnansjö och flyttade nu till den nye mannens hemort. Änkan hade uppenbarligen stora ekonomiska problem, vilket framgår av följande protokoll av den 7 december 1702: *Ett inventarium emellan Olof Persson i Sunnansjö och hustru Karin Hansdotter i Rönnäs och Kyrkoby, eftersom hon träder i ett annat äktenskap med Olof Persson, som följer: Nu vittnar hon att hon haver 4 barn, tre söner och en dotter, och där hon haver varit förut i Rönnäs, det hemmanet haver Bergsfogden av dem tvingat och pantsatt för skuld. Nu haver hustrun ingenting därifrån med sig hit till Olof Persson utom en liten son, 5 år gammal, och ingenting, varken kläder på sig eller sin lille son. Härom vittnar Christopher Hansson i Sunnansjö.*

Som redan framgått var egendomen i Rönnäset skuldsatt, närmare bestämt till Ludvika Bruk med ett belopp om 656 daler, och år 1705 löste smeden **Erik Jonsson** in fastigheten. Därmed försvann Erik Esbjörnssons släkt ifrån Rönnäset.

Dene Erik Jonsson var född 1657 i Hedemora och sedan 1685 gift med **Elisabet Hansdotter**, född 1658 i Norbergs socken i Västmanland. Det har inte gått att fastställa om någon av makarna hade någon tidigare anknytning till Grangärde. Det blev sedermera en del bråk omkring transaktionen då Erik Erikssons son, Lars Eriksson, vid tinget 1713 anförde klagomål: *Beklagade drängen Lars Eriksson huru såsom hans fader, Erik Ersson i Rönnäset, skall hava kommit i stor skuld till arrendatorn Johan Fischer vid Ludvika Bruk, för vilken hans salig faders egendom måst gå i betalning, och nu smeden Erik Jonsson åbor och besitter. Men som han menar icke allt vara till honom avslagit, och nu mycket mer all skogen kullfällt, som intet skall hava varit värderad. Alltså anhåller han nu om förbud på skogen till dess avvitring förättad bliver.*

Erik Jonsson var till åren kommen när familjen flyttade till Rönnäset. De hade tidigare varit bosatta vid Ludvika Bruk och inköpet av gården i Rönnäset skedde 1705 när han var 48 år gammal. Han blev sedan kvar här under återstoden av sitt liv. Han avled 1725 vid 67 års ålder, enligt dödboken av andtäppa. Hustrun överlevde mannen med sex år. Hon gick bort 1732 när hon var 73 år. Dödsorsaken angavs vara håll. Erik Jonssons och Elisabet Hansdotters ättlingar blev sedan kvar i Rönnäset under flera generationer.

Egendomen ärvdes av sonen **Hans Eriksson**, född 1694 vid Ludvika Bruk. Han gifte sig 1715 med **Karin Persdotter**, född 1693 i Västansjö där hon var dotter till skomakaren och nämndemannen Per Larsson och dennes hustru Elisabet Olsdotter, sedermera inflyttade till Roskänge. Genom giftermålet blev han även delägare i Saxhytte Masugn, och kunde nu tituleras bergsman. År 1734 var Hans Eriksson instämd till tinget angående en arvstvist: *På egna och övriga Erik Lars arvingars vägnar i Saxhyttan, som äro intressenter uti Lars & Erik Esbjörns 1/8 hemman i Rönnäset, talade Erik Ersson till Hans Ersson darsammastädes och dess svåger, Johan Hansson på Holen, med påstående att de måtte visa huruvida dem tillfalla bör någon del uti skogen under samma åttondel för den jord ibidem deras avlidne fader och svärfader Erik Jonsson sig av framlidne arrendatorn Fischer tillhandlat.*

År 1744 inköpte Hans Eriksson svärföräldrarnas egendom i Roskänge, den så kallade Bondasegendomen, och han kom nu, utöver egendomen i Rönnäset, även att bruka denna. Han blev kvar på gården i Rönnäset fram till sin död 1747. I dödboken kan man läsa följande minnesord: *Den 6 september. Hans Ersson i Rönnäset, född på Ludvika Bruk 1694 den 21 december. Kunde väl läsa och förstå sin kristendom. Blev gift 1715 med sin efterleverska, hustru Karin Persdotter. Hade 6 barn av vilka en son och en dotter efterleva. Fört en gudfruktig, stilla och saktmodig levnad. Varit sjuklig i många år, som innan var vattusot. Nu stötte på slutet till håll och stygn, därav han 2 ½ vecka var sängliggande. Blev communicerad på sotsängen samma dag som han blev död. Beredde sig vackert och kristligen till en salig död. Avsommade den 28 augusti nästlidne fredag 8 dagar sedan. Levat i 52 år och 8 månader. Hans änka Karin Persdotter överlevda mannen med inte mindre än 22 år. Hon slutade sina dagar 1770 när hon var 77 år gammal. (Dödbok saknas för den aktuella tiden).*

Av de 6 barnen var det sonen **Per Hansson**, född 1717 i Rönnäset, som blev kvar i byn och tog över fädernehemmanet i Norra Rönnäset. I likhet med fadern var han verksam som bergsman. Utöver egendomen i Rönnäset ägde han även marken i grannbyn Roskänge, vilken fadern tidigare hade förvärvat. Per Hansson gifte sig 1739 med **Kerstin Ersdotter**, född 1721 i Saxhyttan, och hon var dotter till Erik Johansson och Karin Jonsdotter.

År 1750 blev det ånyo bråk om skogen: *Notbindar Erik Ersson ifrån Saxhyttan hade utverkat stämning på samtliga Hans Erssons arvingar i Rönnäset, att jämte sina medarvingar njuta efter jordetalet i Lars & Erik Esbjörns 1/8 i Saxhyttan 2/3 i skogen, men vederparterna allenast 1/3.* År 1753 begärde Per Hansson skattläggning av åkermark som han upptagit av stenig och oländig mark, nämligen 10 snesland i dess hage öster och söder om byn, 3 snesland norr om klensmedjan, 7 snesland vid Bergsbo Fäbodas samt Storvåla. Han blev kvar på gården under resten av sitt liv. Makarna fick 10 barn, av vilka dock flera dog vid späda ålder. Per Hansson avled den 30 oktober 1782 i en ålder av 65 år, och dödsorsaken angavs vara sten. Hustrun överlevde honom med 5 år, och hon slutade sina dagar den 25 april 1787 när hon var 66 år. Dödsorsaken var håll och stygn. Vid hennes död angavs att endast en son var i livet.

Sonen **Erik Persson**, född 1754 i Rönnäset, blev således den ende arvingen till egendomen. Han gifte sig 1775 med **Anna Olsdotter**, född 1754 i Saxhyttan och dotter till Olof Hansson och Brita Larsdotter. Även Erik Persson ägnade sig, utöver jordbruket, åt bergsmanssyslan. Han förblev under hela sitt liv boende i Rönnäset, där han avled den 5 maj 1813 av pleuresie. Han var vid sin bortgång 58 år och 7 månader. Anna Olsdotter gick bort den 30 januari 1823, enligt dödboken av ålderdom. Hon var då 68 år gammal. Av de 6 barnen var det endast 2 döttrar som överlevde henne. Erik Perssons hemman var det i särklass största i Rönnäset, och omfattade sammanlagt omkring 86 tunnland i areal. Utöver Rönnäset hade man ägor i bl.a. Roskänge, Oxvåla, Saxhyttan och Sköttänge. Man hade även betydande markinnehav i den östra delen av Södra Rönnäset, t.ex. hela området där Grangärde Ångsåg senare skulle komma att husera samt där Karl Daniels-gården långt senare anlades.

Egendomen ärvdes av svärsonen **Lars Andersson**, född 1774 i Morgärde där han var son till bergsmannen och nämndemannen Anders Ersson och dennes hustru Anna Ersdotter. Han gifte sig 1800 med **Stina Ersdotter**, född 1781 i Rönnäset. Egendomen i Roskänge hade under flera generationer varit i släktens ägo, men år 1818 bestämde man sig för att göra sig av med den: *Salubrev av den 3/6 1818. Erik Perssons änka, Anna Olsdotter i Rönnäset, Lars Andersson och hustrun Stina Ersdotter, alla i Rönnäset, Petter Persson och hustrun Anna Ersdotter i Kilåsen, försäljer till Anders Barkström i Elvkarnoret deras i arv tillfallne egendom, Bondas kallad och belägen i Roskänge, innehållande åker och äng, hus och åbyggnader.* Lars Andersson slutade sina dagar den 17 februari 1846 i Norra Rönnäset, enligt dödboken av ålderdomsbräcklighet, när han var 71 $\frac{3}{4}$ år. Av de 10 barnen levde då en son och två döttrar. Lars Andersson sades ha levt tyst, stilla och fromsinnt. Hans hustru hade avlidit 3 $\frac{1}{2}$ år tidigare, närmare bestämt den 22 juli 1842, även hon av ålderdomsbräcklighet i en ålder av 60 år och 10 månader. Hon hade enligt dödboken levt stilla och kristligt.

Ny ägare av egendomen blev svärsonen **Brattbergs Olof Olsson**, vilken var född 1793 i Brattberget i Ljusnarsberg där han var son till Olof Andersson och Maja Henriksdotter. Han gifte sig 1834 med **Maja Larsdotter**, född 1804 i Norra Rönnäset. I likhet med svärfadern Lars Andersson kunde han tituleras bergsman, och han blev under resten av sitt liv bosatt i Rönnäset. Brattbergs Olof Olsson avled redan den 13 juni 1853, endast 59 år och 8 månader gammal. Om honom berättar dödboken: *Varit gift med efterlevande Maja Larsdotter ifrån Norra Rönnäset. En son och 3 döttrar efterleva, minst ett barn dött. Levt kristligt, ärligt och ordentligt. Varit mycket kyrksam men nitisk och världsligt sinnad tillika. Död i bröstplågor i Norra Rönnäset den 13 juni, 59 år, 8 månader och 10 dagar gammal.*

Efter att ha varit änka i tre år blev Maja Larsdotter år 1856 omgift med **Anders Eliasson**, f. 1798 i Långmyra, son till Elias Eliasson och Catharina Ersdotter. Han hade tidigare varit gift med en Lisa Andersdotter och var sedan några år änklings. Makarna blev bosatta i Norra Rönnäset där Anders Eliasson står skriven som hemmansägare. Hytt delen i Saxhyttan hade tydligen nu gått förlorad. År 1868 blev Maja Larsdotter återigen änka då Anders Eliasson avled den 13 januari i en ålder av 70 år 3 månader och 23 dagar. Dödsorsaken var lunginflammation. Detta senare äktenskap var barnlöst, men Anders Eliasson efterlämnade en dotter, från första gifftet som nu var änka. Sedan två av barnen från Majas första gifte flyttat till Amerika 1868 flyttade hon själv samma år till Kilåsen, där hon hade släktingar. Någon notering om hennes dödsdatum har inte påträffats, men hon synes ha avlidit i Kilåsen omkring år 1874 när hon var i 70-årsåldern.

Egendomen delades emellan Brattbergs Olof Olssons son, Anders Olsson, och svärsonen Petter Andersson, vilka vardera kom att besitta en halva var. Det har berättats att det var två syskon som lät uppföra de två bostadshus, som ännu idag finns på platsen och som är belägna nära intill varandra. De kom att benämnas östra respektive västra huset. Man kan således fastställa att det var ovan nämnda personer som byggde gårdarna, vilket torde ha skett omkring år 1862. Tilläggas kan att husen finns markerade på den karta som upprättades i samband med Laga Skiftet 1866 – 1876.

Anders Olsson föddes 1836 i Norra Rönnäset och han gifte sig 1862 med **Johanna Persdotter**, född 1836 i Lillheden och dotter till Stak Per Olsson och Anna Maja Tobiasdotter. Makarna emigrerade till Amerika den 6/5 1868, och de var då ännu barnlösa. Det är obekant om de fick några barn i Amerika. Familjens vidare öde är okänt. **Petter Andersson** var född 1826 i Ludvika, och han gifte sig 1860 med **Maja Stina Olsdotter**, född 1835 i Ludvika, (dotter till Brattbergs Olof Olsson ovan). Även de emigrerade till Amerika och det på samma datum som Anders Olsson, d.v.s. den 6/5 1868. De hade två söner med sig när de flyttade från Rönnäset. Olof Olssons yngsta dotter Louise Olsdotter, född 1843 i Rönnäset, blev under en tid kvar på gården. Hon gifte sig 1868 med Carl Johan Jansson, född 1844 i Bergsbo, och de flyttade till Roskänge samma år, d.v.s. 1868, närmare bestämt den 19 maj.

Sammanfattningsvis kan man konstatera, att Rönnässets förste nybyggares, Erik Esbjörnssons, släkt redan tidigt försvann från byn, medan däremot ättlingarna till Erik Jonsson Smed fanns i Norra Rönnäset under hela 7 generationer, ända från dess att Erik Jonsson flyttade hit år 1705, fram till år 1868. Därmed försvann den gamla slakten från byn. Egendomen fick från och med 1870 nya ägare, som förefaller att inte ha någon släktskap till de forna ägarna. Se vidare nedan.

DANIEL PERSSONS.

Petter Anderssons och Anders Olssons egendom förvärvades av **Daniel Persson**. Denne var född var född 1825 i Kyrkbyn och son till kolaren Per Mattsson och dennes hustru Stina Samuelsdotter, vilka följde med sonen och hans familj till Norra Rönnäset. Daniel Persson gifte sig 1850 med **Karin Ersdotter**, född 1821 i Norra Västansjö, dotter till Erik Andersson och Lisa Christophersdotter. Inflyttningen skedde år 1870 efter det att familjen tidigare varit bosatt i Stensbo. Daniel Persson står skriven som hemmansägare, och vid Laga Skiftet anges att egendomen omfattade 88 tunnland, eller 44 hektar. Utöver marken i Rönnäset ingick markområden i både Bredberget och Bergsbo, där även den mesta skogsmarken var belägen.

Det rörde sig således om en förhållandevis stor egendom. Familjen bodde sannolikt i det västra huset. År 1895 sålde Daniel Persson sin egendom till sina två söner samt

svärsonen. Köpebrevet hade följande lydelse: *Undertecknad Daniel Persson i Rönnäset upplåter och försäljer härmed till mina barn, nämligen sönerna Carl Gustaf och hans hustru Rebecka Jansdotter, Daniel August och hans hustru Johanna Ulrika Andersdotter samt dottern Sofia Bernhardina och hennes man Jan Erik Persson all min fasta egendom, utgörande 361/10000 Hemman uti N:o 29 litt. 1 B i Rönnäset av Kyrkoby och Saxhytte skifteslag att genast tillträda mot en överenskommen köpesumma av 1900 kronor på följande villkor: Köpeskillingen betalas sålunda att köparna till mig så länge jag lever årligen erlägger 231 kronor jämte 6 stavrum ved och för varje dag två liter nysilad mjölk, varjämte köparna förbinder sig att hålla mig med husrum, vård och skötsel. Förbehållande jag mig att så länge jag det njuter få bo och disponera över västra stugans vindskammare.*

Daniel Persson blev sedan kvar på gården ända fram till sin död som skedde den 10 augusti 1902. Han hade då varit änkling i 17 år, och han var vid sin bortgång 77 år. Notering om dödsorsaken saknas. Hustrun Stina Ersdotter avled redan den 18 mars 1884 när hon var 62 år gammal. Inte heller här finns någon anteckning om dödsorsaken. Som redan framgått blev dottern Sophia Bernardina Danielsdotter gift med Örås Jan Erik Persson, och de kom att besitta den ena halvan av hemmanet, medan sonen August Danielsson tillträdde den andra halvan. Sonen Karl Danielsson blev bosatt på en hemmansdel i Södra Rönnäset.

Örås Jan Erik Persson var född 1852 i Roskänge där han var son till Örås Per Erik Jansson och Sara Stina Andersdotter. Tilläggas kan att han var halvbror till den i bygden kände Örås Johan Persson i Roskänge. Jan Erik Persson gifte sig 1877 med **Sophia Bernardina Danielsdotter**, född 1855 i Stensbo och dotter till Daniel Persson ovan. Makarna flyttade från Roskänge till Norra Rönnäset först år 1887, och synes dessförinnan ha arrenderat ut delen här, sannolikt till Daniel Persson. Efter flytten till Rönnäset bosatte de sig sannolikt på den östra gården Makarna förblev barnlösa och 1894 upprättade de ett så kallat inbördes testamente, vilket tillförsäkrade den överlevande parten att få sitt kvar i orubbat bo. Jan Erik Persson avled den 14 april 1914 och hans hustru den 16 mars 1919. Före sin död testamenterade Sophia Persson all sin egendom till bröderna August Danielsson och Karl Danielsson, varvid den förstnämnde skulle erhålla 1000 kronor mer av boet än brodern för det "han i så många år med stor välvilja hjälpt mig".

Sonen **Daniel August Danielsson** blev ägare till den andra delen av hemmanet. Han föddes 1857 i Stensbo och gifte sig 1880 med **Johanna Ulrika Andersdotter**, född 1858 i Norrbärke socken. August Danielsson, vilken var hemmansägare, blev kvar här fram till den 11/8 1923, då han och hustrun emigrerade till Amerika. Ett barn dog redan dagen efter födseln. De tre övriga barnen hade redan före föräldrarna lämnat hembyn för att flytta till Amerika där de, och senare föräldrarna, slog sig ner på en plats som hette Norway i delstaten Michigan. Här avled August Danielsson 1926 varefter änkan Johanna Danielsson och sönerna Karl, Henrik och Valfrid år 1931 erhöll lagfart på egendomen i Norra Rönnäset. De förblev dock även i fortsättningen bosatta i Amerika, och senare samma år sålde de en del av egendomen till **Hjalmar och Lydia Eriksson** i Östanbjörka. De flyttade aldrig till Rönnäset, utan blev kvar på sitt hemman i Östanbjörka. Redan samma år sålde de egendomen till **Karl Edvin Sporrang**, vilken tillsammans med sina föräldrar nu flyttade till Rönnäset, där de blev boende på östra gården.

SPORRONGS.

Johannes Sporrong föddes 1861 i Järnboås, Värmland, och år 1889 ingick han äktenskap med **Johanna Vilhelmina Andersson**, född 1867 i Norra Norrbo där hon var dotter till hemmansägaren Olmatts Anders Ersson och Johanna Mattsdotter. Makarna bosatte sig i Kyrkbyn, där han står skriven som stalldräng. De flyttade till Norra Rönnäset 1931 där Johannes Sporrong avled den 8 november 1949 i en ålder av 88 år. Han hade då varit änklings i tre år. Hustrun gick bort den 29 april 1946 när hon var 79 år. Sonen **Edvin Sporrong** var född 1904 i Kyrkbyn. Han förblev ogift och efter föräldrarnas död bodde han ensam kvar på den östra gården. Han drabbades senare av sjukdom och flyttade härifrån. Han slutade sina dagar i Sunnansjö den 23 december 1981 i en ålder av 77 år.

HALVARSSONS.

Vad beträffar den västra gården med tillhörande egendom hade den 1927 blivit försåld till kronojägaren **Tipers Per Halvarsson**, född 1867 i Nås socken, vilken 1890 står skriven som dräng vid Snöåns Bruk i Järna. Han gifte sig 1898 med **Karin Mattsdotter**, född 1875, även hon i Nås. Per Halvarsson bosatte sig med sin familj i Laxsjön, Grangärde. Inflyttningen till Norra Rönnäset skedde 1928, och Per Halvarsson hade då varit änklings sedan 1917. Han blev kvar här fram till 1944, då han flyttade tillbaka till Laxsjön där han avled 1945. Av barnen skall här nämnas äldste sonen, som även han hette Per Halvarsson och som föddes 1904 i Laxsjön, vilken blev skogvaktare och bosatt i Laxsjön. Vad beträffar yngste sonen Gösta Halvarsson, (egentligen Erik Gustaf) född 1915 i Laxsjön, var det ursprungligen tänkt att han skulle överta hemmanet i Rönnäset. Nu blev det istället så att gården år 1944 försålades till Frans Karlsson.

FRANS KARLSSONS.

Frans Oskar Karlsson föddes år 1900 i Södra Rönnäset, där han var son till Karl Gustaf Danielsson och Johanna Rebecka Jansson. Han gifte sig 1937 med **Hulda Ingeborg Hellsten**, född 1909 i Bringsjöberg och dotter till Hilda Kristina Österberg. Familjen hade blivit hemlös sedan föräldrahemmet, den så kallade Karl Danielsgården i Södra Rönnäset blivit försåld till Grangärde Ångsåg. Erbjudandet att få köpa Per Halvarssons egendom kom därför väl till pass, särskilt som det här rörde sig om Frans Karlssons fädernehemman som hans farfar, Daniel Persson, en gång varit ägare av. Frans Karlsson, vilken står skriven som hemmansägare, var även verksam som byggnadssnickare. Han blev kvar i Norra Rönnäset fram till sin död den 1 november 1978 när han var 78 år. Ingeborg Karlsson överlevde maken med 15 år, och hon gick bort den 11 juli 1994 i en ålder av 84 år. Makarna hade redan 1967 överlåtit egendomen på dottern Linnéa Andersson.

Ingeborg Linnéa Karlsson, född 1943 i Södra Rönnäset, gifte sig 1962 med **Per Orvar Andersson**, född 1936 i Norrbo. Hon blev, som redan framgått, ny ägare av hemmanet i Norra Rönnäset. Makarna lät även uppföra en ny villa intill föräldrahemmet. Linnéa Andersson förvärvade också Sporrongs hemmansdel och blev därmed ägare av hela fädernehemmanet. Per Orvar Andersson avled redan den 1 juli 1985, endast 48 år gammal. Linnéa Andersson drev under många år jordbruk och ägde ett antal mjölkkor och arrenderade även ett jordbruk i Stensbo. Hon är numera sambo med **Gunnar Hermansson**, född 1939 i Storslätten och till yrket lastbilschaufför.

SAXENLUND. NORRA RÖNNÄSET.

Gården är belägen ett stycke öster om Frans Karlssons gård, från vilken den är avstyckad. Vid Storskiftet, som hölls åren 1811 – 1813, är området obebyggt. På kartan som upprättades i samband med Laga Skiftet 1866 – 1876 finns däremot ett bostadshus markerat. Ägare var då Daniel Persson i Stensbo, vilken omkring 1870 inköpte den egendom, som sedermera kom att tillhöra dennes sonson Frans Karlsson. Nämnda hus kan eventuellt ha uppförts någon gång på 1840-talet som en så kallad undantagsstuga åt den ovan omtalade Lars Andersson när dennes måg, Brattbergs Olof Olsson, tog över stamhemmanet.

Sedermera kan gården ha bebotts av koldrängen Anders Gustaf Sundfeldt, född 1812 i Husby socken, vilken 1840 hade gift sig med Maja Jansdotter, f. 1807 i Karlsänge. Makarna flyttade till Stora Tuna 1865. Sannolikt arrenderades den därefter av Anders Jansson, född 1806 i Östersaxen, gift 1837 med Greta Kajsa Bergström, född 1815 i Falun. De försvann efter några år från orten, varefter huset revs. Platsen kom sedan att bli obebyggd under lång tid.

En bit in på 1900-talet avstyckades ett markområde från huvudfastigheten och fjärdingsmannen **Karl Gustaf Ström** lät nu uppföra en gård i närheten av den plats där det gamla huset en gång var beläget. Gården stod färdig 1914 och han flyttade nu dit med sin familj, efter att tidigare ha bott i Kyrkbyn. Karl Gustaf Ström var född 1857 i Avesta och han gifte sig 1878 med **Lovisa Mattsson**, född 1854 i Norrbärke. Han hade gjort sig känd för att ställa upp på ortsbefolkningens sida gentemot de mäktiga bolagen vilka ofta for hänsynslöst fram. Karl Gustaf Ström blev sedan kvar på Saxenlund under resten av sitt liv. Det var han som namngav gården och kallade den Saxenlund, detta med hänsyftning på den närbelägna sjön Saxen. Han gick bort den 17 december 1922 i en ålder av 65 år. Hans änka Lovisa Mattsson bodde kvar på gården fram till 1928, då hon flyttade till Östanbjörka där hon avled den 15 december 1939 i en ålder av 85 år. 4 av barnen emigrerade till Amerika. Sonen Johan (John) Ström, född 1891, blev konduktör, och sonen Karl Ström, född 1894, fick även han sysselsättning vid järnvägen. Han var en tid bosatt på Saxenlund, men flyttade 1928 till Skallberget och sedermera till Stensbo.

Gården förvärvades 1928 av **Annick Per Oskar Pettersson**, född 1881 i Roskänge och son till Annick Per Erik Olsson och Stina Andersdotter. Han gifte sig 1928 med **Lydia Sofia Jansson**, född 1894 i Storvåla, där hon var dotter till Johan Fredrik Jansson och Karolina Sofia Jansson. Släktnamnet "Annick" har mycket gamla anor. Det förekommer redan under förra hälften av 1700-talet hos en släkt i Östersaxen, som kan räkna sina anor ända tillbaka till byns förste nybyggare, Lars Persson, som kom dit på 1680-talet. Det är ovisst varifrån namnet kommer, men man skulle kunna tänka sig att det långt tillbaka i tiden funnits en kvinna med namnet Annicka i släkten. Oskar Petersson utbildade sig till ingenjör vid Örebro Tekniska Gymnasium, där han gjorde sig känd för att vara en kunnig och intelligent elev. Efter att ha vistats i Amerika under några år, återvände han till Sverige och etablerade en elfirma på hemorten. Han blev känd för att vara en slagfärdig och humoristisk person som gärna drev med myndighetspersoner och inte drog sig för att säga sin mening när han tyckte att dessa hade gjort fel. Oskar Pettersson blev änklings redan den 20 juni 1933, då hustrun Lydia gick bort, endast 39 år gammal. Han och sonen Mats bodde kvar på Saxenlund, men Oskar Pettersson drabbades senare av en svår sjukdom som slutligen ändade hans liv. Han slutade sina dagar den 27 oktober 1946 och han var vid sin bortgång 65 år så när som på en månad.

Skåning Vilhelm Andersson, född 1895 i Östanbjörka, hyrde under några år ut husets övervåning, och han utnyttjade samtidigt en del av uthuset för den taxirörelse han då ägnade sig åt. Senare hyrdes samma övervåning ut till Ivar Andersson, född 1898 i Roskmora, och dennes hustru Ida Andersson, född 1899 i Mörsil, Jämtland. De flyttade senare in i en nybyggd villa i östligaste delen av grannbyn Roskänge. Redan vid Oskar Petterssons frånfälle 1946 ärvdes fastigheten av den då ännu omyndige sonen **Mats Pettersson**, född 1931 i Rönnäset. Han utbildade sig till snickare, och var som sådan verksam både som byggnadssnickare och finsnickare. Mats Pettersson gifte sig 1962 med **Ingrid Adriansson**, född 1938 och från Kyrkbyn. Samma år flyttade de till fädernegården på Öräsbacken i Roskänge, där de inköpte byggmästare Johanssons villa.

Saxenlund avyttrades 1962 till Oskar Petterssons svåger, **Johan Einar Danielsson**, född 1902 i Ullnäset där han var son till Johan Alfred Danielsson och Anna Matilda Andersson. Han var sedan 1939 gift med **Fanny Ingeborg Jansson**, född 1908 i Storvåla och syster till Oskar Petterssons hustru Lydia. Makarna var under många år verksamma inom Grangärde Missionsförsamling. De blev kvar på Saxenlund under resten av livet. Einar Danielsson avled den 22 december 1992 i en ålder av 90 år. Hustrun Fanny gick bort året efter, närmare bestämt den 10 november 1993 när hon var 85 år. Sonen **John Danielsson**, född 1944, är nuvarande ägare av fastigheten.

FIR-OLLAS.

Fastigheten utgjorde den nordligaste gården i Norra Rönnäset, nära gränsen till Pärlbys ägor. Den förste nybyggaren hette **Olof Olsson Fyhr**, född omkring 1620 på okänd ort. Fyhr är ett gammalt soldatnamn, och det är härifrån gårdsnamnet härstammar. Han synes ha gift sig omkring 1652 och hustrun hette **Barbro Persdotter**. Hon föddes 1625 i byn Gärdet invid Kyrkbyn, och hon var dotter till bergsmannen Per Mattson. Tilläggas kan, att han var en av de fyra bergsmän som 1633 lät uppföra Saxhytte Masugn. Olof Olsson Fyhr bodde till en början med sin familj i Gärdet, men flyttade omkring 1660 till Rönnäset. I en del kyrkoböcker anges dock att de först skulle ha bott vid det närbelägna Oxvåla. Han blev sedan kvar på torpet under resten av sitt liv. Han förefaller att ha dött omkring 1670. Hans änka överlevde honom med över 25 år. Hon slutade sina dagar den 19 juni 1698 i Rönnäset, och hon var då 73 år gammal.

Ny ägare blev svärsonen **Per Ersson Sten**, född 1651 i Stensbo, och även han soldat. Han var son till Erik Olsson i Stensbo, född 1615, vilken i sin tur var son till Olof Stansson, född 1572, även han i Stensbo. Denne var son till Sten Andersson, född omkring 1540 på okänd ort, vilken blev den förste nybyggaren där och som gett namn åt byn. Per Ersson Sten gifte sig 1687 med **Elisabet Olsdotter**, född 1659 i Gärdet, och makarna fick tre barn. Han avled redan den 18 december 1697 i Rönnäset, endast 48 år gammal. Troligtvis föll han offer för de svåra nödåren vid slutet av 1600-talet. Efter att ha varit änka i fyra år gifte Elisabet Olsdotter om sig år 1701 med en benämnd **Fyhr Olof Persson Bagge**, född 1650 i Odal, Norge. Gården kom hädanefter att på kartorna betecknas "Fyhr-Baggens Torp". Makarna blev kvar på torpet under resten av sitt liv. Olof Persson dog den 23 augusti 1724, enligt dödboken av bröstsjuka och styng, och han var då 74 år. Hustrun överlevde mannen med 10 år. Hon avled den 15 juli 1734 av "ålderdom, svullnad och styng". Hon var då 75 år gammal.

Ny ägare av torpet blev sonen till Fyhr Elisabet Olsdotters förste man, Per Ersson Sten (barn saknades i hennes andra äktenskap), nämligen **Fyhr Olof Persson**, född 1688 i Rönnäset. Han gifte sig 1716 med **Karin Persdotter**, född 1688 i Östanmyra och dotter till Per Halvarsson och Sara Ersdotter, sedermera de första nybyggarna i Karlsänge. Olof Persson kom att bruka torpet under resten av sitt liv. Han slutade sina dagar den 8 december 1768 i en ålder av 80 år. (Dödbok saknas tyvärr för den aktuella tiden). Han hade då levt som änkling i över 26 år. Hans hustru avled nämligen redan den 19 mars 1742, enligt dödboken av brännsjuka, när hon var 53 år. Hon betecknades vid sin död som fattig. Makarna fick 6 barn.

Sonen **Fyhr Erik Olsson**, född 1732 i Rönnäset, tog över torpet på 1760-talet. Han var gift två gånger. Första gången med **Brita Andersdotter**, född 1725 i Digervåla, vilken avled den 1 januari 1767 i Rönnäset. Familjen hade tidigare vistats, först i Hedemora och därefter i Lenhovda, Småland, men omkring 1765 återvände de till Rönnäset. År 1767 gifte Erik Olsson om sig med **Maria Larsdotter**, född 1734 i Ljungåsen, och något år senare flyttade familjen till Hästberget, där han nu etablerade sig som bergsman på den så kallade Bunkgården. Sannolikt är det han som anlagt fäboden Firbodarna vid Hästberget.

Efter Erik Olsson tog brodern **Fyhr Olof Olsson** vid som ägare av torpet i Rönnäset. Han föddes 1735 och gifte sig 1786 med **Anna Olsdotter**, född 1759 i Kyrkbyn, där hon var dotter till Olof Olsson och Maria Carlsdotter. Hustrun var således hela 24 år yngre än mannen. Olof Olsson blev kvar här under resten av sitt liv. Han slutade sina dagar den 12 januari 1813 i en ålder av 79 år. Han hade enligt kyrkboken levt kristligt och dödsorsaken angavs vara ålderdom. Uppgavs ha ägt 5 söner och 4 döttrar. Hustrun Anna Olsdotter överlevde mannen med 17 år, och hon gick bort den 12 juli 1830, enligt dödboken av ålderdomsbräcklighet. Hon var vid sitt frånfälle 71 år gammal, och 4 av barnen var vid den tidpunkten vid liv.

Gården övertogs av sonen **Fyhr Olof Olsson**, född 1792 i Rönnäset. Han gifte sig 1814 med **Karin Persdotter**, född 1793 i Lillheden och dotter till Per Gustafsson och Anna Andersdotter. Olof Olsson blev kvar här under hela sin livstid. Han dog den 7 maj 1870 av ålderdomsbräcklighet, 78 år gammal. Hustrun överlevde mannen med endast 2 månader. Hon avled den 14 juli samma år av ålderdom, 77 år gammal. Hon efterlämnade då tre söner och en dotter. Inget av barnen blev kvar på torpet. Sonen Fir Erik Olsson, född 1816, gifte sig och flyttade till Långmyra. Sonen Fir Anders Olsson, född 1821, blev gift till Stakheden, där släktnamnet än idag lever vidare. Dottern Stina, född 1826, gifte sig till Ludvika, medan sonen Fir Isak Olsson, född 1831, flyttade till Skallberget.

Egendomen hade redan före makarnas död gått förlorad, troligen omkring 1860. Vid Laga Skiftet 1866 - 1876, står handlanden **Fredrik Eriksson** i Kyrkbyn noterad som ägare. Denne var född 1808 i Ljusnarsberg och han startade en speceri- och diversehandel i Kyrkbyn, som sedermera ärvdes av fostersonen Johan Börner. Vid Laga Skiftet angavs hemmanets hela areal till 15 tunnland. Fredrik Eriksson bosatte sig aldrig vid Fir-Ollas, utan hyrde ut gården till arbetaren **Jan Erik Boman**, född 1827 i Laxsjön där han var son till pigan Lisa Olsdotter. Han var sedan 1854 gifte med **Lisa Bergkvist**, född 1826 i Säter, Familjen hade tidigare varit bosatta i Norrbärke, och flytten till Fir-Ollas skedde år 1866. Jan Erik Boman avled redan året efter, närmare bestämt den 21 juni 1867, endast 39 år gammal. Dödsorsaken angavs vara kopporna.

Änkan och barnen bodde kvar på gården, och sedan barnen var utflugna flyttade Lisa Bergkvist till Pärby år 1886. Här blev hon sedan kvar i 10 år ända fram till sin död den 8 februari 1896 där hon var 69 år gammal. Det var säkerligen ingen lätt tid för henne. Pärby var vid den tiden klassat som fattighus, och förhållandena för de intagna betecknades allmänt som svåra.

Änkan Lisa Bergkvist blev den sista som bodde vid Fir-Ollas. Gården ödelades vid hennes flytt till Pärby 1886. Husen revs kort därefter, och platsen har alltsedan dess legat öde. Marken här tillhör idag Öråsgården i Roskänge. Området kallas än idag för Fir-Ollas.

SÖDRA RÖNNÄSET.

Alla gårdar i byn, med undantag av Järnvägsstationen, Anders Petterssons villa samt den i sen tid uppkomna bebyggelsen vid Rönnäsudden, är belägna på norra sidan av landsvägen. Marken söder därom utgörs huvudsakligen av åkermark.

Den första bebyggelsen i Södra Rönnäset uppstod på Rönnäsbacken någon gång vid mitten av 1700-talet och är således omkring 100 år yngre än den vid Norra Rönnäset. Marken här hade dock sedan lång tid utnyttjats av bönderna i Kyrkbyn och omgivande byar, vilka sannolikt hade fäbodan inom området. Norra Rönnäset och de delar av marken i Södra Rönnäset som låg längst i öster var underlagda Lars och Erik Esbjörnssons 1/8 hemman. Området på Rönnäsbacken med omnejd tillhörde däremot hemman i Kyrkbyn och Gärdet, nämligen Hans Matts 2:a 1/4 på Holen, Halvar Matts 1:a 1/4, Esbjörn Ers 2:a 1/4, Nils Jons 1/4, samtliga i Kyrkbyn, samt Olof Ers 1/4 i Gärdet. Tilläggas kan att dessa hemmansnamn hade urgamla anor och sattes redan omkring 1620 och syftade på de som då var hemmansägare. De som först slog sig ner i Södra Rönnäset kunde räkna sina anor tillbaka till ovannämnda hemmansägare.

Turerna kring de första nybyggarna på Rönnäsbacken är tämligen komplicerade. Marken här tillhörde vid den aktuella tidpunkten en änka vid namn **Elisabet Andersdotter**, född 1721 i Kyrkbyn där hon var dotter till Anders Gustafsson och Elisabet Larsdotter. Genom ett markbyte med brodern Johan Andersson i Kyrkbyn år 1758 hade hon blivit ensam ägare av marken i Rönnäset. Elisabet Andersdotter hade tidigare varit gift med **Olof Nilsson**, född 1718 i Täppan vid Norrbo, och han var son till Nils Mattsson och Karin Olsdotter. Olof Nilsson avled redan 1757, endast 38 år gammal. Mycket talar för att makarna var de första nybyggarna på Rönnäsbacken. De hade tidigare varit bosatta i Täppan och därefter i Kyrkbyn. Flytten till Rönnäset förefaller att ha skett omkring 1756. Ifrån äktenskapet med Olof Nilsson fanns 4 söner och 2 döttrar. Av dessa var det två som senare kom att bli bosatta i Rönnäset. Dottern Karin Olsdotter, född 1745 i Täppan, gifte sig med sin styvbror Olof Olsson, född 1746 i Kyrkbyn, vilka grundlade den så kallade **Isaks-släkten**, medan sonen Olof Olsson, född 1757 i Rönnäset, blev anfader till **Månses-släkten** som funnits kvar i byn i sen tid.

År 1758 gifte **Elisabet Andersdotter** om sig med snickaren **Petter Sundblad**, född 1717 i Tickholen, (en sedan länge utdöd gård väster om Holen). Makarna slog sig ner på Rönnäsbacken 1758. Petter Sundblad hade tidigare gjort ett försök att få återlösa sitt fädernehemman i Tickholen från rådmannen Lars Nyberg i Säter, vilket han och två bröder mist sedan de blivit skuldsatta. Han avled den 14 mars 1765 i en ålder av endast 47 år. (Tyvärr saknas dödbok från den aktuella tiden). Ifrån detta gifte fanns endast en dotter vilken avled redan som barn.

För att ytterligare komplicera det hela gifte **Lisbet Andersdotter** om sig en tredje gång, nu med bergsmannen **Olof Persson**, född 1710 i Holen där han var son till Per Persson och Brita Olofsdotter. Detta äktenskap ingicks när Lisbet varit änka i ett år, d.v.s. 1766. Även Olof Persson hade varit gift tidigare. Hans första äktenskap ingicks 1743, och denna hans första hustru hette **Brita Larsdotter**, född 1709 i Kyrkbyn och dotter till Lars Christophersson och Elisabet Ersdotter. Hon hade tidigare varit gift med Lars Olsson i Kyrkbyn, vilken avlidit 1742.

Olof Persson blev änklings när Brita Larsdotter avled i Rönnäset den 23 januari 1766 när hon var 56 år gammal. Från äktenskapet mellan Olof Persson och Brita Larsdotter fanns endast sonen **Olof Olsson**, född 1746 i Kyrkbyn, vilken alltså blev gift med sin styvsyster **Karin Olsdotter**, född 1745 i Täppan. Se **Isaks** nedan. Olof Perssons äktenskap med sin andra hustru Elisabet Andersdotter kom att vara i 22 år. Lisbet Andersdotter blev änka för tredje gången den 20 april 1788 när Olof Persson avled, enligt dödboken av ålderdomsbräckligheter sedan han "levt kristligt i 78 år". Själv överlevde hon sin tredje man med 10 år. Hon gick bort den 9 april 1798 i en ålder av 76 år och dödsorsaken angavs vara gulsot. Hennes äktenskap med Olof Persson var barnlöst.

ISAKS.

Olof Perssons son från första giften med Brita Larsdotter, nämligen **Olof Olsson**, född 1746 i Kyrkbyn, blev bosatt i Södra Rönnäset och kunde tituleras bergsman. Han gifte sig 1771 med **Karin Olsdotter**, född 1745 i Täppan och dotter till Olof Nilsson och Lisbet Andersdotter. Den senare blev, som redan framkommit, sedermera gift med Olof Persson, varigenom Olof Olsson och Karin Olsdotter blev styvsyskon. Även Karin Olsdotter var änka när hon gifte sig med Olof Olsson. Hon hade tidigare varit gift med hammarsmeden Carl Carlsson, född 1735 i Stenberget. Makarna blev bosatta i Rönnäset, där han avled den 4 januari 1766. Vad beträffar Olof Olsson blev han kvar på gården fram till sin död som inträffade den 18 september 1803, enligt dödboken av rödsot, och vid 56 års ålder. Han hade då varit änklings i två år, emedan hans hustru gick bort den 31 december 1801. Dödsorsaken angavs vara hetsig feber och hon var vid sin död 56 år gammal. Hon ägde en dotter från sitt första gifte med Carl Carlsson och 1 son och 4 döttrar från andra giften. Dottern Catharina Olsdotter blev gift med Stor Isak Jansson, se nedan.

Ny ägare av hemmanet blev således **Stor Isak Jansson**, född 1767 i Gällsåsen där han var son till Johan Larsson och Elisabet Hansdotter. År 1793 ingick han äktenskap med **Lisa Olsdotter**, född 1772 i Södra Rönnäset och dotter till Olof Olsson och Karin Olsdotter ovan. Utöver skötseln av hemmanet var Isak Jansson även verksam som bergsman. Vid Storskiftet 1811 till 1813 ägde han, tillsammans med Hol Jan Jansson (se under Månses nedan) egendomen under Litt. D. 33 och Litt. D 34, vars sammanlagda areal uppgick till 5 tunnland och 5 kappland åker samt 12 kappland slog. Vad beträffar husplatsen under D 33 ägde även Litström & Johansson (Nyhammars Bruk) en andel. Isak Jansson blev kvar här under resten av sitt liv. Han avled den 16 mars 1836 av lungsjuka, 69 år gammal. Vid hans frånfälle var 4 av de 6 barnen vid liv. Hans änka, Lisa Olsdotter, överlevde honom med 16 år. Hon gick bort den 28 juli 1852 i Bredberget, enligt dödboken av ålderdomsbräcklighet, nära 80 år gammal. Hon sades ha levt oklandrat, men skall under senare år ha njutit fattigmedel.

Sonen **Jan Isaksson**, född 1800 i Södra Rönnäset, blev ny ägare av egendomen. Andelen i hyttan hade nu gått förlorad, och han ägnade sig nu enbart åt skötseln av sitt hemman. Han gifte sig 1821 med **Stina Persdotter**, född 1793 i Bredberget, och hon var dotter till Döv Per Larsson och Stina Olsdotter. Hemmanet på Rönnäsbacken gick så småningom över i Littström & Johanssons ägo och Jan Isaksson flyttade nu till ett nytt ställe längst i öster i byn, strax norr om landsvägen. Gården redovisas under Litt. 1 C vid Laga Skiftet 1866 – 1876 (se nr 2008) på skifteskartan). Hemmanets areal uppgick då till 2 tunnland och 25 kappland. Jan Isaksson avled den 11 juni 1878 i Dalkarsberg där han tillfälligt vistades. Dödsorsaken sades vara ålderdomsbräcklighet, och han var då 78 år gammal. Han hade då varit änking i 20 år. Hustrun Stina Persdotter avled redan den 22 januari 1858 av kräfta, 64 $\frac{3}{4}$ år gammal. Hon födde tre barn, alla flickor, av vilka två levde vid hennes frånfälle. Mågen **Jan Widiksson**, född 1820 i Sandviken vid Sunnansjö, gifte sig 1839 med **Stina Lisa Jansdotter**, född 1821 i Södra Rönnäset. Familjen bodde under några år i Rönnäset, men flyttade 1857 till Ludvika. Familjens vidare öde är okänt.

Den andre mågen hette **Jan Petter Olsson** och han föddes 1822 i Bredberget som son till Olof Persson och Catharina Isaksdotter, den senare var dotter till Stor Isak Jansson ovan. Jan Petter Olsson gifte sig 1852 med **Catharina Jansdotter**, född 1824 i Södra Rönnäset. Han och hustrun var således kusiner. Kusingiften var vid denna tid förbjudna, men man kunde få dispens av kyrkan. Jan Petter Olsson står skriven som arbetare. Han avled den 18 april 1863, enligt dödboken troligen av lungrot, endast 40 år gammal. Hans hustru Catharina Jansdotter levde sedan som änka i hela 45 år, och hon blev kvar på gården ända fram till sin död. Hon slutade sina dagar den 4 augusti 1908 när hon var 84 år. De två sönerna hade avlidit långt tidigare. Enda dottern Johanna Sofia, född 1861, gick bort 1906 ogift. Hon hade dock en son vid namn Karl August, född 1885, men även han avled 1908 (av lungrot). Därmed försvann Isaks-släkten från Rönnäset, men den lever dock vidare på andra orter.

MÅNSE.

Släktens anfader på Rönnäsbacken är **Olof Olsson**, född 1757 i Kyrkbyn och son till Olof Nilsson och Elisabet Andersdotter, för vilka har redovisats ovan. Han gifte sig år 1753 med **Catharina Jansdotter**, född 1753 i Lågnäset, dotter till Johan Hansson och Margareta Olsdotter. Familjen slog sig ner på en del av styvfaderns hemman på Rönnäsbacken. Olof Olsson var även verksam som bergsman, och han blev kvar på hemmanet under resten av sitt liv. Han avled den 4 januari 1792 av hetsig feber, endast 37 $\frac{1}{2}$ år gammal. Makarna ägde 8 barn.

Olof Olssons änka **Catharina Jansdotter** gifte om sig 1795 med **Hol Jan Jansson**, född 1767 i Holen där han var son till Johan Andersson och Brita Jansdotter. Han står skriven som hemmansägare, medan hytt delen nu tydligen gått förlorad. Vid Storskiftet 1811 ägde han egendomen under Litt. 1 D, 34. Som redan framgått delade han hemmanet under Litt. D med Isak Jansson, som satt på nr 33. Hol Jan Jansson gick bort den 31 maj 1819, enligt dödboken av hetsig feber, 51 år gammal. I detta äktenskap fanns inga barn. Catharina Jansdotter blev således änka för andra gången, och hon överlevde den senare mannen med över 10 år. Hon slutade sina dagar den 16 december 1829 i en ålder av 76 år. Dödsorsaken sades vara ålderdomsbräcklighet. Vid hennes borgång var tre barn från första giften vid liv.

MÅNS ANDERS OLS.

En del av egendomen ärvdes av äldste sonen **Måns Anders Olsson**, född 1781 i Södra Rönnäset. Det är nu som släktnamnet "Månses" gör entré i byn. Jag har inte lyckats klarlägga varifrån släktnamnet kommer. Måns är vid den här tiden ett ovanligt förnamn i Grangärde bygden. Det förefaller som det är modern Catharina Jansdotter som fört med sig namnet. Hon var ju utkommen från Lågnäset i Sunnansjö, och i grannbyn Hyttbacken fanns under tidigt 1700-tal en Måns Andersson, bördig från Västergötland. Jag har dock inte lyckats finna någon släktanknytning till denne. En teori är att Catharinas föräldrar en tid varit bosatta på Hyttbacken, som då kallades Månggården. Anders Olsson gifte sig 1804 med **Catharina Olsdotter**, född 1782 i Rossa, dotter till Olof Persson och Anna Olsdotter. Han står till en början skriven som hemmansägare men senare som kolare. Större delen av det gamla hemmanet på Rönnäsbacken hade nu kommit i Litström & Johanssons ägo (Nyhammars Bruk), och Anders Olsson synes ha blivit kolare under bruket. Han slutade sina dagar den 28 februari 1829 och dödsorsaken angavs vara håll och styng. Han var då nära 48 år gammal. Av de 8 barnen var det då 6 som var efterlevande. Hustrun Catharina Olsdotter bodde kvar som änka i 23 år fram till sin död som inträffade den 30 april 1852. Dödsorsaken var ålderdomskrämpor och hon angavs ha levt oklandrat. Vid sin bortgång var hon 70 år, Under senare år hade hon levt som fattighjon.

Yngste sonen **Petter Andersson**, född 1823 i Södra Rönnäset, gifte sig 1858 med **Anna Anderdotter**, född 1811 i Kyrkbyn, vilken då var änka efter Rossa Anders Ersson i Lillheden. Familjen bodde till en början i Rönnäset, men flyttade redan 1865 till Oxvåla där han en tid står skriven som fjärdingsman. År 1869 flyttade familjen till Kyrkbyn. Denna släktgren försvann således från Rönnäset.

MÅNS ANDERS ERS.

En måg till Olof Olsson och Catharina Jansdotter ovan vid namn **Erik Andersson** tog över en del av svärfaderns hemman i Södra Rönnäset. Han föddes 1797 i Hedbyn där han var son till Stak Anders Olsson och Brita Olsdotter. Han gifte sig 1819 med **Catharina Olsdotter**, född 1792 i Södra Rönnäset. Han begåvades nu med namnet Måns Erik Andersson. Familjen lät uppföra en ny gård strax öster om fädernegården på Rönnäsbacken. Vid Laga Skiftet 1866 betecknas fastigheten med 1D nr 31, eller Saxhyttan 31:1 (tomt nr 2005 på skifteskartan). Arealen utgjordes då av 3 tunnland och 14 kappland. Måns Erik Andersson blev kvar på torpet under resten av sitt liv. Han slutade sina dagar den 17 februari 1858 i en ålder av när 61 år. Om honom berättar dödboken: "Levt ärligt och gott, varit en gudfruktig och arbetsam man. Död av bröstplågor, slutligen håll och styng. Ägt 2 söner och 3 döttrar, varav en son och en dotter leva". Hustrun Catharina Olsdotter överlevde mannen med 5 år. Hon gick bort den 4 februari 1863, och dödsorsaken angavs vara lungshot. Sades ha levt ärbart, och hon var vid sin död 70 år gammal. Dottern **Stina Ersdotter**, född 1828 i Rönnäset, blev gift med skomakaren **Petter Ersson** ifrån Roskänge, mera om dem längre fram.

Måns Erik Anderssons efterträdare på torpet blev sonen **Måns Anders Ersson**, född 1820 i Södra Rönnäset. År 1849 ingick han äktenskap med **Anna Lisa Persdotter**, född 1817 i Östanmyra, dotter till Per Olsson och Lisa Larsdotter (jämför under O. Daniels längre fram). Makarna, som fick fyra barn, blev kvar här under resten av livet. Måns Anders Ersson står hela tiden skriven som torpägare. Han avled den 11 april 1891 i en ålder av 70 år. (Tilläggs kan att det från och med 1880-talet är sällsynt att dödböckerna innehåller uppgifter om dödsorsak eller levnadssätt).

Hustrun Anna Lisa Persdotter gick bort ett par år före maken, närmare bestämt den 4 oktober 1889 när hon var 72 år gammal. Sonen **Måns Anders Fredrik Andersson**, född 1851 i Södra Rönnäset, gifte sig 1885 med **Johanna Maria Eriksson**, vilken föddes 1858 i Kybäcksheden där hon var dotter till Erik Ersson och Maja Stina Vidiksdotter. Anders Andersson står skriven som arbetare. Familjen bodde under ett antal år i Rönnäset men år 1900 till familjens egendom i Bredberget, där de sedan blev kvar under resten av livet. Måns Anders Andersson avled i Bredberget den 21 maj 1937 i en ålder av 85 år. Hustrun levde som änka under ytterligare 10 år fram till den 19 mars 1947. Hon var vid sin död 88 år gammal. Makarna ägde 6 barn. Sonen **Klas Johan Andersson** föddes 1898 i Rönnäset. Han gick allmänt under namnet "Farmors Klas". Han var till yrket skogsarbetare och en i bygden välkänd person. Han var även under många år aktiv inom Grangärde Missionsförsamling. Klas Andersson gifte sig 1919 med **Hilma Sofia Andersson**, född 1896 i Bredberget och dotter till Per Görs Anders Gustaf Larsson och Emma Charlotta Andersson. Makarna blev kvar i Bredberget under hela sitt liv. Han gick bort den 11 maj 1975 när han var 77 år så när som på några dagar. Hustrun Hilma Andersson gick bort den 27 juni 1979 i en ålder av 83 år. Makarna fick tre barn, 1 son och 2 döttrar.

Sonen **Klas Erik Harald Andersson**, född 1928 i Bredberget, kom att bli bosatt i Södra Rönnäset. Måns-släkten kom därmed tillbaka till byn. Han gifte sig 1951 med **Sonja Eva Maria Tano** 1931 i Gällivare. Makarna slog sig ner i en villa ett stycke väster om Rönnäsbacken. Huset uppfördes ursprungligen av Skåning Vilhelm Andersson, född 1895 i Östanbjörka, men blev inte helt färdigbyggd. Det blev istället Harald Andersson som färdigställde villan. Mer om honom längre fram under rubriken Nyare bebyggelse.

SKOMMAR PETTER ERS.

Skomakaren **Petter Ersson** föddes 1826 i Roskänge där han var son till Erik Mattsson och Catharina Olsdotter. Tilläggas kan att en bror till honom, nämligen Olof Ersson född 1816 i Roskänge, var farfar till Annick Oskar Pettersson, född 1891 i Roskänge, vilken blev bosatt på gården Saxenlund i Norra Rönnäset. Petter Ersson gifte sig 1849 med **Stina Ersdotter**, född 1828 i Rönnäset och dotter till Måns Erik Andersson och Catharina Olsdotter ovan. Av ett tingsprotokoll från 1881 framgår att Stina Ersdotters bror, Måns Anders Ersson, inhandlat sitt hemman från modern Catharina Olsdotter. Han hade sedan blivit skuldsatt och därefter, år 1862, transporterat skuldbrevet på Petter Ersson. Denne hade sedan överlåtit nämnda brev på Lars Persson i Täppan. Hemmansdelen förefaller slutligen på 1880-talet ha inhandlats av Karl Danielsson från Norra Rönnäset, vilken nu blivit ägare av C.F. Barkströms hemman, vilket gränsade till Måns Anders Erssons, eller Petter Erssons, hemmansdel.

Petter Ersson hade med sin familj flyttat från Roskänge till Rönnäset omkring 1850, och de slog sig uppenbarligen ner på ovan nämnda hemmansdel som de delade med Måns Anders Ersson. Det verkar som om han senare fått problem med sin hälsa. År 1857 utfärdades nämligen ett resebevis för honom till Stockholm för att där söka läkare för befarad kräfta. Det var dock tydligen falskt larm, ty han återvände senare till Grangärde och Rönnäset. Omkring 1862 flyttade familjen till Östanbjörka, där makarna sedan blev kvar under resten av livet. Utöver titeln som skomakare kunde nu Petter Ersson även kalla sig klockare och skraddare. Hans hustru Stina Ersdotter avled här den 10 februari 1890, 61 år gammal. Han gifte därefter om sig med Sara Jansdotter Glas, född 1844 i Saxhyttan. Petter Ersson slutade sina dagar den 2 februari 1900 i Östanbjörka, 73 år gammal.

UNGE ANDERS OLS.

Anders Olsson föddes 1754 i Kyrkbyn, och han var son till Olof Nilsson och Elisabet Andersdotter, sedermera inflyttade till Rönnäsbacken. (Jämför ovan). Han gifte sig 1778 med **Catharina Mattsdotter**, född 1754 i Saxhyttan, dotter till bergsmannen Täpp Mats Olsson och Anna Olsdotter. Hennes bror **Täpp Olof Mattsson**, född 1750 i Saxhyttan var för övrigt gift med ovan nämnde Anders Olssons syster, **Lisa Olsdotter**, född 1750 i Rönnäset. De sistnämnda kom därför även de att äga mark i Rönnäset, även om de själva var bosatta i Saxhyttan. Ett tingsprotokoll från 1796 ger en del intressanta upplysningar. Lisa Olsdotter hade då tagit ut stämning på sin egen man, masmästaren Täpp Olof Mattsson i Saxhyttan samt inspektorn vid Saxhyttan Kjellander. Den sistnämnde representerade ett handelshus i Stockholm, Schön & Compani, vilka vid den tiden hade stora intressen i Saxhytte Masugn. Olof Mattsson hade sålt sin hustrus ärvda andel i hyttan utan hennes vetskap och samtycke. Man kan således konstatera att det här rör sig om en modig kvinna som vågar ifrågasätta sin egen mans handlande i dåtidens starkt patriarkaliska samhälle. Av allt att döma hade Olof Mattsson övertalats av Kjellander att sälja hyttandelen. Det framgick nu att Täpp Olof Mattsson och hans hustru Lisa Olsdotter år 1796 gjort ett byte med svågern Anders Olsson och hans hustru Catharina Mattsdotter i Rönnäset, vari ingick hus, jord och skog samt alla tillhörigheter av respektive fastigheter. Då Anders Olsson i Rönnäset äktat Mats Olssons i Saxhyttan dotter fick han med henne även andelar i Saxhytte Masugn, som han genom byte till Olof Mattsson i Saxhyttan avstått emot vederlag av Olof Mattssons hustrus arvsrätt i Bergsbo hytta och Abäckshyttan samt Nyhammars Smedja. Resultatet av det hela blev att Häradsrätten förklarade köpet ogillt.

Vid Storskiftet 1811 står unge Anders Olsson som ägare av en lott i Rönnäset under Litt. E a. (Täpp Olof Mattsson samt Erik Perssons arvingar i Norra Rönnäset hör hemma under Litt. E). Anders Olssons areal uppgick då till 23 kappland åker och 24 kappland slog. Han står även noterad som bergsman med andelar i bl.a. Bergsbo hytta. Hyttdelarna gick dock senare förlorade, och vid sin död står hans skriven enbart som hemmansägare. Han avled den 1 december 1812 av pleuresie när han var 58 år gammal. Hustrun Catharina Mattsdotter hade gått ur tiden tre år tidigare, närmare bestämt den 29 april 1809, enligt dödboken av hetsig feber, 54 år gammal. Hon uppgavs då ha levt gudfruktigt. Makarna ägde 8 barn.

Sonen **Anders Andersson**, född 1784 i Rönnäset, tog vid efter föräldrarna. Hemmansdelen gick dock så småningom förlorad till Nyhammars Bruk, och han blev nu verksam som kolare. Anders Andersson gifte sig 1809 med **Stina Andersdotter**, född 1786 i Östanmyra där hon var dotter till bergsmannen Ander Jonsson och Kerstin Olsdotter. Han avled redan den 11 juli 1839. Om honom berättar dödboken: "Levt gudfruktigt och arbetsamt. Död av bråck, länge varit klen, 54 år och 10 månader gammal. Ägt 5 söner och 4 döttrar, av vilka 3 söner och 1 dotter efterleva fadern". Hustrun Stina Andersdotter överlevde mannen med 17 år fram till den 25 september 1856 då hon dog av ålderdomsbräcklighet. Hon var då fattighjon och sades ha levt kristligt och gudfruktigt. Hon var vid sin död nära 70 år. Av barnen var 2 söner och 1 dotter i livet.

Sonen **Anders Andersson** föddes 1812 i Rönnäset. Han var gift två gånger. Första äktenskapet ingicks 1835 med **Stina Jansdotter**, född 1814 i Sör Västansjö, dotter till Snuf Jan Mattsson och Anna Jansdotter. De bodde till en början vid Älvkarnoret, men flyttade år 1840 tillbaka till Rönnäset. Det är obekant var i byn de slog sig ner.

Anders Andersson var verksam som kolare och arbetare samt under senare år dagkarl. Stina Jansdotter avled den 11 april 1853 av bröstplågor, nära 39 år gammal och hade enligt dödboken levt kristligt och ärbart. Hade fött 4 söner och 3 döttrar varav sönerna och en dotter överlevde modern. År 11857 gifte Anders Anderson om sig med **Stina Eliasdotter**, född 1805 i Långmyra, dotter till Elias Eriksson och Catharina Ersdotter. Hon var för övrigt syster till den Anders Eliasson, född 1798 som blev gift i Norra Rönnäset. Hon hade tidigare varit gift med Per Andersson i Brynberget, vilken avlidit 1855. Med sig till Rönnäset hade hon dottern Johanna Persdotter, född 1830 i Brynberget, vilken uppenbarligen var svårt handikappad. I kyrkoboken finns nämligen anmärkningen "går på träben". Anders Andersson slutade sina dagar den 26 maj 1864, enligt dödboken av bröstplågor vid 52 års ålder. Av barnen från första gifftet blev ingen kvar i Rönnäset. Det andra äktenskapet var barnlöst. Änkan Stina Eliasdotter kom 1879 till fattighuset Pärby.

KARL DANIELS.

Hemmanet synes ursprungligen vara utbyggt ifrån det gamla stamhemmanet på Rönnäsbacken. Sannolikt var det svärsonen till unge Anders Olsson ovan, nämligen **Jan Olsson**, som slog sig ner här. Egendomen är belägen ett stycke öster om Rönnäsbacken. Jan Olsson föddes 1780 i Älvkarnoret där han var son till Olof Persson och Karin Ersdotter. Han gifte sig 1807 med **Anna Andersdotter**, född 1780 i Södra Rönnäset. Vid Storskiftet 1811 är platsen ännu obebyggd, men Jan Olsson torde ha flyttat hit och bebyggt tomten strax därefter. Hela familjen flyttade dock senare till Hängenbodarna, där de blev de första nybyggarna.

Hemmanet förvärvades av **Daniel Jansson**, född 1798 i Krabbsjön, son till Jan Olsson och Anna Mattsdotter. Han var sedan 1830 gift med **Lisa Andersdotter**, född 1794 i Östanbjörka där hon var dotter till Anders Ersson och Christina Ersdotter. Daniel Jansson var med sin familj inflyttad från Norrbärke 1832. Han står sedan skriven som hemmansägare i Rönnäset men avled redan den 7 maj 1848 av nervfeber, endast 49 år gammal. Makarna var barnlösa. Änkan bodde under många år kvar i Rönnäset, men hemmanet togs över av **Anders Fredrik Barkström**, född 1842 i Älvkarnoret och son till Anders Barkström och Stina Botgren, båda inflyttade från Falun. Han gifte sig 1866 med **Sophia Andersdotter**, f. 1844 i Östanbjörka, dotter till Anders Andersson och Maja Ersdotter. Till saken hör att Sophia var brorsdotter till Daniel Janssons änka Lisa Andersdotter. Den sistnämnda avled i Östanbjörka år 1886, 91 år gammal.

Vida Laga Skiftet 1866 – 1876, står hemmanet Litt. C eller Saxhyttan 30:1 skrivet på A.F. Barkström. (Familjen bodde på tomt nr 1983 på skifteskartan). Hemmanets areal uppgick till 9 tunnland. Familjen flyttade dock till Östanbjörka, samtidigt med Daniel Janssons änka, närmare bestämt 1883. Flera av barnen blev bosatt i Östanbjörka, nämligen Emma Christina, född 1875, som gifte sig med Carl Johan Östberg, Henrik Barkström, född 1878, Oskar Barkström, född 1880 samt Ottilia Maria, född 1885 och gift med Slogsved Axel Karlsson. Anders Fredrik Barkström dog den 27 juli 1916 och hans hustru den 12 oktober 1930, båda i Östanbjörka.

Hemmanet i Rönnäset förvärvades av **Karl Gustaf Danielsson**, född 1853 i Stensbo, son till Daniel Persson och Karin Ersdotter, sedermera inflyttade till Norra Rönnäset. Han gifte sig 1881 med **Johanna Rebecka Jansdotter**, född 1858 i Storslätten och dotter till Jan Erik Jansson och Stina Lisa Andersdotter. Familjen var till en början bosatt på fädernegården i Norra Rönnäset men flyttade 1886 till Bergsbo där man de ägde mark. Vistelsen här blev dock kortvarig ty redan 1889 flyttade familjen till den nya egendomen i Södra Rönnäset.

Det är givetvis Karl Danielsson som gett upphov till gårdsnamnet som används än idag, även om släkten inte längre är ägare av gården. Han står skriven som hemmansägare, och han blev kvar här under resten av livet. Karl Danielsson slutade sina dagar den 7 september 1930 i en ålder av 77 år. Hustrun Johanna Danielsson överlevde maken med 10 år. Hon gick bort den 5 juni 1941 när hon var 83 år gammal. Makarna ägde 8 barn. Sonen Edvard Karlsson, född 1889 flyttade 1909 till Amerika. Han återvände efter några år till Sverige och Rönnäset, gifte sig 1924 med Anna Emilia Wiklund, född 1896 i Fors Jämtland. De flyttade dock sedermera till Ludvika. Dottern Astrid Karlsson, född 1897, blev gift med Henrik Petersson från Karlsänge, och de flyttade till Saxenborg.

Sonen **Frans Oskar Karlsson**, född 1900, tog över skötseln av egendomen. Han gifte sig år 1937 med **Hulda Ingeborg Österberg**, född 1909 i Bringsjöberg. År 1944 lät sterbhuset efter modern Johanna Danielsson försälja hela egendomen till ägaren av Grangärde Ångsåg, Karl Hedin i Västanfors. Ångsågen var i stort behov av att utvidga sågområdet. På grund av transaktionen blev Frans och Ingeborg Karlsson med dottern Linnéa husvilla, men fick nu ett erbjudande av kronojägaren Per Halvarsson att köpa fädernehemmanet i Norra Rönnäset och kunde flytta dit. Jämför under Norra Rönnäset ovan. Vad beträffar egendomen i Södra Rönnäset blev mangårdsbyggnaden bostad åt anställda vid sågen.

O. DANIELS.

Gården ligger i den nordvästra delen av Rönnäset och längs vägen mot Roskänge. Det är ovisst när den anlades, men vi vet att det var folk från Östanmyra som först bebyggde platsen. Östanmyra var på sin tid en relativt stor by med ett tiotal gårdar, belägen sydost om Lillheden. Platsen har i senare tid kallats för Kalkbacken. De sista invånarna flyttade härifrån år 1902.

Det kan dock betecknas som säkert att **Olof Danielsson** i Östanmyra brukade gården i Rönnäset, även om han själv bodde kvar i Östanmyra. Det är givetvis denne som gett upphov till gårdsnamnet O. Daniels. Han föddes 1746 i Mockfjärd där han var son till Daniel Persson och Brita Danielsdotter, sedermera inflyttade till Lillheden i Grangärde. Olof Danielsson gifte sig 1772 med **Anna Persdotter**, född 1748 i Östanmyra och dotter till Per Larsson och Kerstin Stensdotter. Sannolikt var det från början dessa som ägde markområdet i Rönnäset.

Hela egendomen i Rönnäset gick förlorad till Nyhammars Bruk vid slutet av 1700-talet, och Olof Danielsson blev nu kvar som kolare under bruket. Han synes dock även i fortsättningen ha utnyttjat gården i Rönnäset. Olof Danielsson avled den 12 januari 1813 av bröstsjuka sedan han enligt dödboken levt beskedligt i 66 år. Hustrun Anna Persdotter överlevde mannen med tre år och slutade sina dagar den 5 augusti 1816 när hon var 68 år. Dödsorsaken angavs vara ålderdomsbräcklighet och levnadssättet angavs att ha varit gudfruktigt. Makarna ägde 10 barn av vilka 5 överlevde modern.

Ny brukare av gården blev sonen **O. Daniels Per Olsson**, född 1784 i Östanmyra vilken år 1810 gifte sig med **Lisa Larsdotter**, född 1784 i Nås Hoberg, där hon var dotter till Lars Jonsson och Kristina Larsdotter. De förefaller även ha arrenderat den så kallade O. Daniels Täppa i Rönnäset som ägdes av Litström & Johansson, vilka vid tiden för Storskiftet 1811 står som ägare av gården. Makarna blev kvar i Östanmyra under resten av livet. Per Olsson avled den 5 januari 1848, enligt dödboken av ålderdomsbräcklighet när han var 63 år. Sades ha levt gudfruktigt.

Hans hustru Lisa Larsdotter överlevde honom med 11 år. Hon gick bort den 30 mars 1859, även hon av ålderdomsbräcklighet sedan hon levtt oklandrat och kristligt i 75 år. Dottern Anna Lisa Persdotter, född 1817 i Östanmyra, blev gift med Månses Anders Ersson i Rönnäset, se ovan. Sonen **O. Daniels Lars Petter Persson** föddes 1822 i Östanmyra och blev även han bosatt i hembyn och verksam som kolare under Litström & Johansson. Han gifte sig 1854 med **Maria Larsdotter**, född 1822 i Östersaxen och dotter till Lassas Lars Larsson och Maria Andersdotter. De blev kvar i Östanmyra fram till år 1879 då de flyttade till O. Daniels Täppa i Rönnäset. Lars Petter Persson dog den 17 september 1899 i Rönnäset när han var 77 år. Hustrun Maria Larsdotter flyttade sedermera tillsammans med sonen till Gärdsveden där hon avled den 31 januari 1908 i en ålder av 85 år. Sonen **Lars Fredrik Larsson**, föddes 1862 i Östanmyra och han gifte sig 1898 med **Ida Kristina Andersson**, född 1867 i Ställberget men sedermera med föräldrarna Anders Andersson och Stina Jansdotter inflyttade till Gärdsveden. Familjen var under ett par års tid bosatt i Rönnäset med flyttade den 4/9 1900 till Gärdsveden där Fredrik Larsson etablerade sig som smed. Han gick allmänt under namnet O. Daniels Fredrik. Även sonen Karl Larsson, född 1900 i Rönnäset, blev bosatt i Gärdsveden och allmänt känd som Smed-Kalle. Deras söner, Rune och Harry Larsson öppnade sedermera en bilverkstad i Gärdsveden.

Fastigheten kom därefter under flera decennier att bebos av hyresgäster under Nyhammars Bruk. Omkring 1945 förvärvades gården av Örås Johan Persson i grannbyn Roskänge, och sonen **Örås Erik Persson** flyttade nu in här med sin familj. Han föddes 1915 och fadern tillhörde en gammal släkt i Roskänge, medan modern, Karin Knutsson, hade sina rötter i Nås socken. Erik Persson var sedan 1941 gift med **Mary Karlsson**, född 1915 i Grangärde Hästberg och dotter till Smens Axel Karlsson och Frida Hermansson. Han var sysselsatt med att sköta jordbruket och arbetade även i skogen. Erik Persson gick bort den 23 augusti 1983 när han var 68 år. Hans änka Mary Persson överlevde honom med 21 år och bodde under många år kvar på gården i Rönnäset. Mot slutet kom hon dock till Sunnansjö där hon avled den 5 maj 2005 i en ålder av närmare 90 år.

SENARE BEBYGGELSE PÅ RÖNNÄSBACKEN.

Vad beträffar egendomen på Rönnäsbacken, vilken tidigare tillhört Måns-släkten, kom den redan under tidigt 1800-tal att till största delen tillhöra Nyhammars Bruk. Till en början synes dock Måns Anders Ersson, född 1820, lyckats behålla en liten del av det forna hemmanet och står skriven som torpägare. (Jämför under Måns Anders Ers ovan). Släkten försvann till Bredberget år 1900 och egendomen beboddes därefter av flera olika familjer. Det har visat sig vara svårt att exakt ange vilka som var bosatta här eftersom församlingsböckerna inte innehåller några fastighetsbeteckningar förrän efter 1944. På 1930-talet förvärvades hela området av Skåningsläkten från Östanbjörka. Släktnamnet härrör från Lars Andersson, född 1855 i Eslöv i Skåne, vilken flyttade till Östanbjörka på 1890-talet efter att en tid ha vistats i Amerika. Han blev sedan kvar i Östanbjörka under resten av livet. Mågen **Gustaf Adolf Johansson** föddes 1888 i Morberget där han var son till Per Johan Jansson och Johanna Jansdotter. Han gifte sig 1911 med **Anna Andersson**, född 1889 i Amerika och dotter till Lars Andersson ovan och dennes hustru Anna Stina Jansdotter, den senare bördig från Krabbsjön. Anna Johansson den 26 december 1931 i Östanbjörka, endast 43 år gammal. År 1933 flyttade Gustaf Johansson till Rönnäsbacken där han avled redan den 29 december samma år, endast 45 år gammal. Sönerna Einar Johansson och Per Olof Johansson blev kvar på egendomen i Rönnäset.

Skåning Einar Johansson, född 1913 i Chicago, Illinois, blev bosatt på fastigheten Saxhyttan 4:130, Rönnäsbacken. Han gifte sig 1936 med **Elin Viktoria Igelström**, född 1913 i Silvberg. Han var till yrket verksam som maskinist vid Grangärde Ångsåg med uppgift att bland annat sköta ångmaskinen. Einar Johansson blev kvar i Rönnäset under resten av sitt liv. Han slutade sina dagar den 3 mars 1993 i en ålder av 79 år, och han hade då varit änklings i hela 28 år. Hustrun Elin Johansson gick bort redan den 3 september 1964 när hon var 51 år gammal. Sonen Bertil Johansson blev gift med Laine Hutter från Ställberget, och de flyttade till Lillheden.

En son till den ovan nämnde Lars Andersson, nämligen **Skåning Karl Anderson**, född 1891 i Östanbjörka, flyttade 1934 till fastigheten Saxhyttan 4:147, Rönnäsbacken. Han var verksam som skogsarbetare och sedan 1926 gift med **Anna Vilhelmina Björk**, född 1888 i Norr Västansjö och dotter till Björk Jakob Persson och Sofia Adriansdotter. Karl Johansson blev kvar i Rönnäset under resten av sitt liv. Han avled den 14 januari 1967 i en ålder av 75 år. Hustrun Anna Johansson gick bort den 14 januari 1969 när hon var 80 år. Makarna var barnlösa, och ny ägare av fastigheten blev systersonen Per Olof Johanson, vilken tidigare bott på fastigheten Saxhyttan 4:130 tillsammans med brodern Einar Johansson ovan.

Skåning Per Olof Johansson, född 1924 i Östanbjörka, flyttade till Rönnäset år 1933 och var till en början bosatt på fastigheten Saxhyttan 4:130, Rönnäsbacken, tillsammans med brodern Einar Johansson men flyttade sedermera till fastigheten Saxhyttan 4:146. Han var verksam som vägarbetare. Per Olof Johansson gifte sig 1948 med **Reidun Strid**, född 1926 i Meråker, Norge. Hon hade flera syskon i Grangärde: systrarna Åse gifte sig med Ehrne Björkman i Rönnäset, Else gift med Bengt Eriksson i Roskänge och Hildur gifte sig med Johan Trondset, en tid boende i Saxhyttan. Per Olof Johansson avled 2011. Sonen Kenneth Johansson gifte sig med Britt Marie Johansson och flyttade till Högbacken vid Kyrkbyn.

LILL-JOHAN ERIKSSONS.

Ytterligare en tomt vid Rönnäsbacken blev avstyckad och bebyggd. År 1933 flyttade nämligen **Karl Johan Jansson** hit, och fastigheten här fick beteckningen Saxhyttan 4:129 och var belägen intill landsvägen. Han föddes 1901 i Östanbjörka där han var son till Hanna Rosina Jansson, vilken tillhörde Jan-Olovsläkten. Hon gifte sig senare med Sven Eriksson i Hästberget. Johan Jansson står först skriven som vägarbetare och senare som sågverksarbetare. Han gifte sig 1932 med **Emma Matilda Andersson**, född 1897 i Långmyra där hon var dotter till Skjul Anders Fredrik Jansson och Sara Stina Jansson. År 1960 antog Johan efternamnet Eriksson efter medgivande av styvfadern Sven Eriksson. Johan Eriksson, eller Lill-Johan som han vanligen kallades, blev kvar i Rönnäset under resten av livet. Han avled den 1 oktober 1976 i en ålder av 75 år. Änkan Emma Eriksson bodde kvar på gården under några år, men 1980 hade hon flyttat till Solgärde där hon slutade sina dagar den 14 juli 1989 när hon var 92 år. Makarna hade en son Erik Åke, född 1920, vilken antog efternamnet Mejving.

Åke Mejving gifte sig 1946 med **Astrid Maria Mejving**, född 1919 i Karlskoga. Makarna blev dock inte kvar i Grangärde utan flyttade först till Brännkyrka i Stockholm och därefter till Vännäs och därpå till Vilhelmina. År 1970 återfinns familjen i Huskvarna. På äldre dagar återvände makarna till Åke Mejvings hembygd och slog sig ner på gården i Rönnäset. Han avled den 14 december 1997 i en ålder av 77 år. Hustrun gick bort tre månader tidigare, närmare bestämt den 23 september 1997 när hon var 78 år.

ÖVRIG NYARE BEBYGGELSE.

BORGSTRÖMS.

Gården är belägen strax väster om Lill-Johans gård och den uppfördes 1934 av **Erik Andersson**, född 1904 i Rossa och son till Anna Amanda Andersson. Han gifte sig 1927 med **Edit Eriksson**, född 1904 i Nås socken. Före flytten till Rönnäset bodde familjen i Rossa. Villan i Rönnäset fick fastighetsbeteckningen Saxhyttan 4:144 vilket innebär att markområdet en gång tillhört Nyhammars Bruk. (Vid Laga Skiftet 1866 erhöll samtliga fastigheter under Nyhammars Bruk litteranumret 4).

Efter ankomsten till Rönnäset antog familjen efternamnet **Borgström**. Efter att tidigare ha varit verksam som jordbruksarbetare blev nu Erik Borgström byggnadsarbetare och tituleras ibland även cementarbetare. Han avled redan den 23 juni 1962, endast 56 år gammal. Änkan Edit Borgström bodde därefter kvar på gården under många år, men kom slutligen till Ludvika, där hon avled den 2 januari 1996 när hon var 91 år gammal. Sonen Gunnar Borgström gifte sig 1951 med Inga Elisabet Jansson. Han var till yrket chaufför och bodde med familjen en kortare tid i Rönnäset men flyttade till Ludvika redan 1952. Dottern Anita Borgström gifte sig med Erik Edvin Sandstål och flyttade även hon till Ludvika.

BREDBERGS-HARALDS.

Som redan omnämnts under rubriken Måns Anders Ers ovan, tillhörde Harald Andersson en släkt som funnits i Rönnäset sedan mitten av 1700-talet, men som från och med år 1900 varit bosatta i Bredberget. Villan i Rönnäset uppfördes år 1934 av **Skåning Vilhelm Andersson**, född 1895 i Östansbjörka och son till den Lars Andersson som omnämns under Rönnäsbacken ovan. Fastigheten fick beteckningen Saxhyttan 4:148, och den var belägen strax väster om Borgströms. Vilhelm Andersson, vilken var ogift drabbades dock av sjukdom och bygget blev inte helt färdigställt. Han flyttade från Rönnäset redan 1946 och slutade sina dagar på Solgärde i Sunnansjö den 4 oktober 1982 i en ålder av 87 år.

Harald Andersson lät sedermera slutföra arbetet på villan i Rönnäset, även om han själv tills vidare blev kvar i Bredberget. Gården i Rönnäset kom att bebos av syskonen **Klas och Agda Sax**, den sistnämnda hade tidigare varit hushållerska åt Vilhelm Andersson, men flyttade till Hyltinge i Sörmland 1948, varifrån hon sedan återvände året efter. Även brodern Klas Sax flyttade nu in i gården i Rönnäset. Klas Sax var född 1896 och Agda Sax 1902, båda i Bredberget. Föräldrarna hette Daniel Erik Andersson Sax och Hilda Sofia Eriksson. Senare flyttade även Erik Ferdinand Axelsson in här. Han var född 1903 i Stöde, Medelpad. Han och Agda Sax flyttade så småningom till Sandbacken, och även Klas Sax försvann från Rönnäset. Den sistnämnde avled den 5 oktober 1973 på Pensionärshemmet i Grangärde, 77 år gammal. Agda Sax slutade sina dagar den 29 november 1987 i Ludvika när hon var 85 år. Erik Axelsson dog på Solgärde den 10 februari 1994 i en ålder av 90 år.

På 1960-talet var det så dags för **Harald Andersson** att med sin familj flytta in i villan i Rönnäset. Han var född 1928 och son till Klas Andersson och Hilma Andersson i Bredberget och sedan 1951 gift med **Sonja Tano**, född 1931 i Gällivare. Måns-släkten återvände därmed till Rönnäset. Harald Andersson, som allmänt gick under namnet Bredbergs-Harald, var politiskt verksam och medlem av kommunfullmäktige. Han blev kvar i Rönnäset under resten av livet fram till sin död den 5 april 1991 när han var 62 år gammal.

Harald Anderssons änka Sonja Andersson bodde kvar på gården under ett antal år men kom senare till HSB i Kyrkbyn och sedermera i Sunnansjö där hon gick bort den 1 januari 2009 i en ålder av 77 år. Hon hade då varit änka i 17 år. Makarna ägde fyra barn, nämligen Inger, Jonny, Lennart och Mikael.

ANDERS PETTERSSONS.

År 1942 tillkom en ny fastighet i Rönnäset. Detta år lät nämligen Anders Pettersson uppföra en villa åt sig och sin familj. Platsen för bygget var belägen ett stycke väster om Rönnäsbyn och på södra sidan av landsvägen (nuvarande Stationsvägen). Gården fick fastighetsbeteckningen Saxhyttan 4:170. **Anders Folke Pettersson** föddes 1898 i Avestbo, Västanfors, där han var son till Anders Pettersson och Emma Karolina Johansson. Systemn Emmy var gift med ägaren av Grangärde Ångsåg, Karl Hedin. Anders Pettersson anlände, tillsammans med brodern Alfred Pettersson, till Grangärde 1928 för att tillträda som platschefer vid ångsågen. Han var sedan 1927 gift med **Anna Erika Vallin**, född 1902, även hon i Västanfors. Anders Pettersson drabbades av en svår sjukdom och gick bort redan den 13 oktober 1958, 60 år gammal. Hustrun Anna Pettersson bodde kvar i villan under många år men kom slutligen till Ludvika där hon slutade sina dagar den 28 april 1990 när hon var 88 år. Dottern Ann-Mari utbildade sig till tandläkare och blev gift Arvidsson. Familjen bosatte sig i Uppsala, men äger ett fritidshus i Stensbo.

ELIS KARLSSONS.

Ytterligare en gård tillkom 1945 och den uppfördes vid korsningen mellan landsvägen och Roskängsvägen. Den fick fastighetsbeteckningen Saxhyttan 4:184, och det var **Elis Karlsson** som då slog ner sina bopålar här. Han föddes 1909 i Bredberget där han var son till Sandback Karl August Andersson och Ida Karolina Jansson. Elis Karlsson reste till Amerika den 3/8 1929 men återvände till Sverige redan efter ett år, närmare bestämt den 25/4 1930. Han var till yrket skogsarbetare och han gifte sig 1937 med **Majken Erlandsson**, född 1919 i Johannes församling, Stockholm. Han blev sedan kvar i Rönnäset under resten av sitt liv, och slutade sina dagar den 22 september 1995 när han var nära 86 år. Hustrun Majken Karlsson levde sedan som änka i 6 år fram till den 27 september 2001 då hon avled 82 år gammal. Makarna ägde 8 barn.

IVAR ANDERSSONS.

Ett nybygge anlades i senare tid av **Ivar Andersson**, född 1898 i Roskmora där han var son till Sara Charlotta Jansson, sedermera gift med Salmons Anders Andersson, vilken tidigare varit bosatt i Roskänge. Ivar Andersson gifte sig 1943 med **Ida Gustafsson**, född 1899 i Mörsil, Jämtland, och dotter till Johan Gustafsson och Märta Jakobsdotter. Makarna bodde till en början i Nås församling men flyttade till Garngärde 1947 där de under en kortare tid bodde vid Saxenlund och därefter vid O. Danielsgården. År 1949 stod den nya villan inflyttningsklar, vilken var belägen på norra sidan av Roskängsvägen och som fick beteckningen Saxhyttan 4:203. Ivar Andersson var till yrket ladugårdsförman, men kom sedermera till Grangärde Ångsåg, där han sedan blev kvar fram till sin pensionering. Han var även aktiv inom NTO-föreningen på orten. Ivar Andersson avled den 9 juli 1980 i en ålder av 82 år. Ida Andersson arbetade under många år vid Pärby ända fram till dess hon gick i pension. Hon bodde kvar i villan ända fram till sin död den 10 juli 1985 när hon var 85 år gammal. Makarna var barnlösa. Ny ägare av gården blev **Ingemar Andersson**, född 1958 i Norra Rönnäset, son till Per Orvar Andersson och Linnéa f. Karlsson.

KARL ERIKSSONS.

Karl Eriksson föddes 1913 i Furudal, Ore församling, och han var sedan 1939 gift med **Inga Lisa Björk**, född 1915 i Aspeboda församling. Familjen var till en början bosatt i Norrvik men flyttade 1945 till O. Daniels i Rönnäset, där de sedan blev kvar fram till 1949 då de vid jultiden kunde flytta in i en nybyggd villa. Den var belägen på södra sidan av Roskängsvägen och nära gränsen till Roskänge. (Vägen utgör här gräns). Gården fick fastighetsbeteckningen Saxhyttan 4:204. Karl Eriksson, som var anställd vid Öråsgården i Roskänge, avled redan den 16 maj 1956, endast 42 år gammal. Inga-Lisa Eriksson bodde tillsammans med barnen kvar på gården. Hon gick bort den 19 mars 1989 när hon var 73 år, och hon hade då varit änka i 32 år. Nuvarande ägare av gården är sonsonen **Lars Eriksson**.

FURUBOMS.

Strax väster om järnvägen och på norra sidan av järnvägen lät Karl Furubom år 1909 uppföra en villa åt sig och hustrun. Med på flytten var även hans föräldrar, Per Reinhold Furubom och Johanna Augusta Vikström vilka tidigare vistats i Norsån samt vid Brokvarnen, Nyhammar, där han tjänstgjorde som mjölnare. De avled i Rönnäset rean 1913 respektive 1916. Gården fick fastighetsbeteckningen Saxhyttan 30:2.

Karl Reinhold Furubom föddes 1861 i Norsån. Redan 1881, d.v.s. vid 20 års ålder emigrerade han till Amerika. Han gifte sig 1883 med **Anna Maria Persdotter**, född 1862 i Pärby där hon var dotter till rättaren Per Ersson och Sara Persdotter. Hon flyttade 1881 till Finland och därefter till Amerika där vigseln tycks ha skett. Makarna vistades sedan i Amerika ända fram till flytten till Rönnäset 1909, d.v.s. i hela 28 år. Det är obekant om de ägde några barn. I varje fall var makarna ensamma när de anlände till Rönnäset. Karl Furubom etablerade sig som byggmästare och blev kvar här ända fram till sin död den 20 oktober 1935 när han var 74 år. Anna Furubom hade avlidit tre år tidigare, närmare bestämt den 28 mars 1932 på sin 70-årsdag.

Ny ägare av gården blev **Elin Elisabet Granbäck**, född 1882 i Pärby där hon var en yngre syster till den ovan nämnda Anna Furubom. Elin Granbäck hade under många år tjänstgjort som småskollärare vid Storslättens skola. Inflyttningen till Rönnäset skedde år 1940, och hon blev kvar här i 16 år fram till 1956 då hon flyttade till Abäckshyttan vid Nyhammar. Här slutade hon slutade sina dagar den 16 mars 1963 när hon var 81 år. Efter Elin Granbäcks avflyttning har gården tjänstgjort som fritidshus.

ÅNGSÅGENS KONTORSBYGGNAD.

Allra längst i öster i Rönnäset och strax öster om dåvarande järnvägen anlades 1913 ett nybygge. Det var byggmästaren **Gustaf Johansson**, född 1878 i Hällefors, som då lät uppföra en villa åt sig och sin familj. Han var sedan 1901 gift med Beda **Larsson**, född 1882 i Sör Västansjö där hon var dotter till Magnus Larsson och Lovisa Vilhelmina Schollin. Makarna förblev barnlösa men ägde en fosterdotter och en adoptivdotter. Gustaf Johansson tyckte i längden att bullret från den närbelägna ångsågen blev alltför besvärande, och 1942 avyttrade han fastigheten till Grangärde Ångsåg och flyttade till en nybyggd villa på Öråsbacken i Roskänge. Makarna kom på slutet till Tallmogården där Beda Johansson avled den 12 januari 1965 när hon var 82 år. Gustaf Johansson dog månaden efter, närmare bestämt den 18 februari i en ålder av 86 år.

Vad beträffar gården i Rönnäset inrättade ångsågen här sitt kontor på nedre våningen medan den övre våningen blev bostad åt anställda vid sågen. Kontoret kom sedan att användas ända fram till dess att verksamheten vid sågen upphörde. Många av sågens anställda har under årens lopp varit bosatt i lägenheten.

SAXENBORG.

Saxenborg har en intressant historia som väl förtjänar att lyftas fram. Gården är naturskönt belägen uppe på en höjd på östra sidan av sjön Saxen. Området var obebyggt fram till 1910 och marken här ägdes av **Örås Johan Persson** i Roskänge. Denne lät avstycka ett markområde, och tillsammans med **Oskar Jonsson** lät han år 1909 förvärva och riva den stora timmerbyggnaden vid Pärby vilken tidigare hade tjänstgjort som fattighus. Gården har således en dyster förhistoria. Förhållandena vid fattighuset var bedrövliga och de som blev intagna här fick utstå mycket elände. Mathållningen var dålig och de sanitära förhållandena under all kritik. Vägglöss och loppor utgjorde ett sannskyldigt plågoris. Dan Anderssons gripande dikt "En gamling" hänsyftar i själva verket på Pärby fattighus.

Under vintern fraktades timret över isen till den nya platsen på andra sidan av sjön Saxen, och man började montera upp den nya byggnaden. Det berättas att även vägglössen följde med på flytten från Pärby, även om många av dem frös ihjäl under vintern. Vägglöss är dock som bekant seglivade, och man nödgades ta till en omfattande sanering innan anläggningen kunde tas i bruk. Gården fick namnet **Saxenborg**, och de ovan nämnda Örås Johan Persson och Oskar Jonsson startade nu en hotellrörelse här, vilket skedde 1913.

Som hotellföreståndare anställdes **Emma Kristina Sundvall**, född 1865 i Över Kalix, vilken tillträdde den 10/6 1913. Hon gifte sig 1915 med den ovan nämnde **Oskar Jonsson**, född 1880 i Väderstad, Östergötland, och som således var 14 år yngre än sin hustru. Han står till en början skriven som vaktmästare men nämns senare som källarmästare. Makarna var barnlösa men ägde en fosterdotter. De blev kvar här fram till 1926 då de flyttade till Stora Kil i Värmland där Emma Sundvall avled den 25/8 1933 i en ålder av 68 år. Oskar Jonsson dog den 27/12 1937 när han var 57 år.

Anläggningen förvärvades av stiftelsen **Lamm** i Stockholm, och avsikten var att gården skulle fungera som vilohem för tjänstemän från Stockholm. Som ny föreståndare tillträdde nu **Sophie Louise Hård af Segerstad**, född 1881 i Vetlanda och dotter till Carl Axel Hård af Segerstad och Sofia Louisa Stålhammar. Fadern står först noterad som godsägare men sedermera som mejerist. Det förefaller därför som om familjen fått ekonomiska problem och nödgats lämna godset. Det förklarar varför dottern låter utbilda sig och tar anställning, något som inte hände så ofta när det gällde adelsdamer. Hon kom bland annat att tjänstgöra som sjuksköterska i Tyskland under Första Världskriget.

Fröken Hård af Segerstad står noterad som inflyttad den 24/2 1928, och hon kom då närmast från Stockholm. Hon var en reslig kvinna som var noga med att tituleras fröken Hård af Segerstad. Hon sägs ha varit barsk till sättet men förefaller även att ha varit omtyckt av personalen. Saxenborg blev snart populärt på grund av det rofyllda och natursköna läget. Fröken Hård blev kvar här fram till omkring 1942 då hon flyttade till Stockholm. Hon gick bort den 23/2 1945 i Engelbrekts församling när hon var 63 år gammal. Förblev under hela sitt liv ogift.

Många år senare blev det en viss uppståndelse när man i en låda i hennes forna rum hittade ett hakkors av guld. Sedan man talat med personer som kände henne väl, kom det fram att hon varit vän med Herman Görings hustru Karin, och att Göring vid något tillfälle skänkt henne smycket. Det intygades också att fröken Hård aldrig varit nazist, utan många gånger uttryckt sin avsky för deras avskyvärda brott. Att hon inte tog med sig smycket när hon lämnade Saxenberg antyder ju också att hon inte hade mycket till övers för nazism.

En trotjänare med lång tjänstgöringstid på Saxenberg var vaktmästaren **Henrik Pettersson**, född 1902 i Karlsänge där han var son till Henning Pettersson och Johanna Eriksson. Familjen hade drabbats av en tragedi 1909 när Henning drunknade i Havstjärn och Henrik således blev faderlös vid 7 års ålder. Redan 1923 tillträdde han tjänsten vid Saxenberg och 1930 gifte han sig med **Astrid Karlsson**, född 1897 i Rönnäset och dotter till Karl Danielsson och Johanna Jansson. Utöver vaktmästarsysslan fungerade Henrik Pettersson även som chaufför. Han blev kvar här ända till dess att verksamheten vid vilohemmet upphörde vid mitten av 1950-talet. Han och hustrun flyttade nu till Kyrkbyn, där han var verksam som chaufför. Henrik Pettersson dog den 8 februari i en ålder av 81 år. Han hade då varit änklings i 19 år eftersom hustrun Astrid Pettersson gick bort redan den 3 mars 1965 när hon var närmare 68 år. Sonen Göran Pettersson, född 1933 på Saxenberg flyttade till Gävle men återvände som pensionär till Kyrkbyn där han avled den 3 september 2006 i en ålder av 73 år.

En intressant person som under en tid bodde på Saxenberg var **Johan Granlund**, född 1854 i Laxsjön. Han var son till Tägt Jannes Jansson och Stina Granlind. Tägt Jannes var vida känd som ett tekniskt geni och en stor personlighet som även vågade trotsa den mäktige patronen på Laxsjö Bruk. Även Johan Granlund var tekniskt begåvad och hade tidigare tjänstgjort i Grängesberg och därefter i Pärilby. På den sistnämnda platsen verkade han som maskinist, och det blev även hans yrke på Saxenberg, dit han anlände 1920. Han var gift två gånger, första gången med **Bernhardina Jansson**, född 1859 i Lövfallet och dotter till Jan Persson och Anna Maja Nilsson. Johan Granlund skilde sig från henne 1923 och gifte om sig samma år med **Ida Törnqvist**, född 1882 i Abborrtjärn där hon var dotter till Erik Jansson Törnqvist och Augusta Fredriksdotter. Familjen blev kvar på Saxenberg fram till 1928 då de flyttade till Sköttänge. Där tycks han ha etablerat sig som urmakare. I varje fall gjorde han sig känd för att vara duktig på att reparera klockor. Johan Granlund avled den 10 november 1937 när han var 82 år. Hustrun Ida Granlund dog den 29 december 1959 i Grängesberg, 77 år gammal. Av barnen skall här nämnas Gunhild Granlund, född 1920, som blev gift med Göte Andersson från Kullen, samt Gunnar Granlund, född 1923.

Efter det att fröken Hård slutat vid Saxenberg avlöste flera olika föreståndare varandra. Så småningom avtog verksamheten här och vid mitten av 1950-talet stod anläggningen tom och var utbjuden till försäljning. År 1956 fick dåvarande instruktören inom NTO-distriktet Stig Kroon genom Anders Nordström i Östansbjörka kännedom om att Saxenberg var till salu, och eftersom man sedan en tid var på jakt efter en lämplig kurs- och friluftsgård föll det sig lämpligt att förvärva gården. Köpet skedde samma år, d.v.s. 1956, varigenom Saxenberg kom i NTO:s ägo. Ett omfattande ombyggnads- och renoveringsarbete inleddes eftersom anläggningen var i stort behov av en upprustning. I en första etapp renoverades det så kallade annexet som nu inreddes till samlingslokal.

Den högtidliga invigningen hölls år 1959 i närvaro av bl.a. landstingets ordförande Ernst Hedlund, riksdagsmännen Stig Alemyr och Erik Karlsson (Vikmanshyttan), NTO:s ordenschef Hilding Friman, vilken då var rektor för Vendelsbergs Folkhögskola samt landstingsman Yngve Nyquist. Man kunde nu ta itu med det omfattande arbetet att renovera huvudbyggnaden och den 20 maj 1962 var man redo för den slutgiltiga invigningen. Invigningstalet hölls av dåvarande landshövdingen Gösta Elfving. Talet inramades med bejublade framträdande av operasångaren Bosse Rundqvist från Stora Teatern i Göteborg.

I samband med förvärvet av Saxenborg rekonstruerades även de sedan länge vilande lokala NTO-föreningarna i Östanbjörka och Saxhyttan. Den nya föreningen, som fick namnet 468 Grangärde, kom ofta att förlägga sina möten och arrangemang till Saxenborg. Härifrån planerades även de stora folkfesterna i Nyhammar som anordnades gemensamt av föreningarna i Grangärde och Sörvik och som pågick under 9 års från år 1959 fram till år 1967. Folkfesterna drog stor publik och blev snart kända som ett av de största arrangemangen i hela mellersta Sverige.

Under årens lopp förlades ett antal intressanta framträdanden och föreläsningar av kända personer hit till Saxenborg. Jag kan här nämnda några av de som gästade Saxenborg och som alla drog stor publik: forskningsresanden och författaren Sten Bergman, fotbollsspelaren Sven Bergqvist (Svenne Berka), kanotisten och olympiern Gert Fredriksson, författaren Sven Edvin Salje, journalisten och författaren Rune Moberg, skådespelaren Per Oskarsson, filmproducenten och författaren Jan Lindblad, författaren Nils Parling, vissångaren Gunde Johansson, medeldistanslöparen och OS-medaljören Dan Waern, LO-chefen Arne Geijer, kulturministern Bengt Göransson samt bärgaren av Vasa-skeppet Edvin Fälting.

Saxenborg blev kvar i IOGT/NTO:s ägo under många år framöver, och här anordnades under årens lopp många olika kurser, studiedagar, konferenser m.m. Anläggningen var även mycket populär hos ortsbefolkningen som ofta förlade olika arrangemang hit såsom sammankomster efter jordfästningar, bröllop, födelsedagar, släkträffar och liknande. Saxenborg var även ett omtyckt matställe. Under senare år minskade dock beläggningen och anläggningen utnyttjades inte i lika hög grad för kurser och likande aktiviteter. Dessutom kom krav från myndigheterna att en hel del kostsamma ombyggnader måste göras för att möta skärpta krav på brandsäkerhet. Alltsammans ledde till ekonomiska problem, och år 2011 nödgades man avyttra fastigheten till en religiös rörelse.

Att redovisa alla de som tjänstgjort och arbetat på Saxenborg under NTO-tiden skulle föra alldeles för långt, men jag vill här i alla fall nämna några personer. Den förste ordföranden i Saxenborgsstyrelsen var **Thore Frost**, till yrket byggnadsingenjör och anställd vid Elementhus i Mockfjärd som kontrollant. Han föddes 1914 i Remmene i Älvsborgs län och var en tid, tillsammans med andra hustrun **Margareta Classon**, bosatt i Grangärde Kyrkby. Han var verksam under hela ombyggnadsperioden vid Saxenborg och dessutom aktiv inom lokalföreningen. Han flyttade senare från orten och avled den 2 februari 2003 i Linköping när han var nära 82 år.

Som redan omnämnts var **Stig Kroon** en av de drivande krafterna bakom förvärvet av Saxenborg, och det föll sig naturligt att han skulle bli dess förste föreståndare. Han föddes 1930 i Dannäs, Småland, och redan som 16-åring startade han ett postorderföretag som han behöll fram till 1950. Han utbildade sig därefter vid Vendelsbergs Folkhögskola. Han hade redan tidigt, närmare bestämt redan 1945 blivit medlem i NTO-föreningen i Dannäs.

Efter vistelsen på Vendelsberg blev Stig Kroon instruktör i Dalarna och 1956 tillträdde han som föreståndare på Saxenborg. Han gjorde sig snart känd för sin driftighet och förmåga att ta initiativ. Bl.a. såg han till att de sedan länge vilande lokalföreningarna återstartades, och 1959 tog han initiativet till de stora folkfesterna. Vidare startade han ett Rikslotteri samt en postorderrörelse som fick namnet EKO-köp, båda med säte på Saxenborg. Hustrun **Ing-Britt Kroon**, med flicknamnet Kronblad, född 1930 i Östra Torsås, Småland, hade han lärt känna redan under vistelsen på Vendelsberg. Hon fick anställning vid Pärilby på andra sidan sjön och 1958 gifte de sig. Båda makarna engagerade sig även i lokalföreningen och ingick i styrelsen.

År 1963 fick Stig Kroon ett erbjudande att tillträda en tjänst vid NTO:s kansli i Mölnlycke, och makarna lämnade samma år Saxenborg. Även Rikslotteiet (numera Miljonlotteriet) samt EKO-köp flyttades till Mölnlycke. Ny föreståndare vid Saxenborg blev nu **Rolf Svensson**, född 1918 i Kvibille, Halland, vilken tidigare hade varit chef för folkparken i Halmstad. Han var sedan 1941 gift med **Gerd Svensson**, född 1922. Även Rolf Svensson engagerade sig i den lokala NTO-föreningen och blev även chef för Folkfesten. Gerd Svensson omkom i samband med en svår trafikolycka på vägen mellan Saxenborg och Kyrkbyn den 14 november 1964, endast 42 år gammal. Med i bilen var även den sjuåriga dottern Annika, vilken lyckligtvis klarade sig undan utan svårare skador. Rolf Svensson blev kvar på Saxenborg fram till 1966, då han flyttade till Malmö. Han slutade sina dagar den 21 januari 2000 i Vellinge, Skåne, när han var 83 år gammal.

Ny föreståndare på Saxenborg blev **Jan-Olof Warnestad**, född 1940 i Hammarby, men bördig från Lillheden i Grangärde. Han var redan tidigare medlem av den lokala NTO-föreningen där han även ingick i styrelsen. Också han kom att fungera som chef för NTO:s Folkfest och gjorde sig känd för att vara driftig och energisk. Han gifte sig med husmor på Saxenborg **Ann-Mari Ivarsson**, född 1936 i Simrishamn, även hon verksam inom den lokala föreningen. Makarna blev kvar på Saxenborg fram till 1969 då de flyttade till Karlstad. Jan-Olof Warnestad kom här att driva ett bilföretag. Samma år. dvs. 1969 tillträdde **Sven Carlsson**, född 1927 i Barva, Sörmland, som ny föreståndare. Han var gift med **Maj-Lis Carlsson**, född 1927 i Eskilstuna. Han efterträddes i sin tur 1975 av Mats Hellsten, född 1942 i Linköping och sambo med **Ingegerd Christina Olofsdotter**, född 1948 i S:t Görans församling. De blev kvar här en bit in på 1980-talet. Efter Hellsten har flera föreståndare avlöst varandra ända fram till försäljningen av Saxenborg 2011.

Saxenborgs första husmor hette **Bojan Karlsson**, född 1931 i Dädesjö, Småland, och hon tillträdde tjänsten 1956. Hon gifte sig 1958 med **Gunnar Karlsson**, född 1923 i Ludvika, och medlem i NTO-föreningen i Sörvik. Samma år flyttade makarna till Sörvik, men Bojan Karlsson fortsatte även därefter att vara aktiv i lokalföreningen i Grangärde där hon även var medlem av styrelsen. Gunnar Karlsson var även engagerad inom NTO:s Folkfest. De flyttade senare till Ludvika, där Gunnar Karlsson avled den 28 februari 1992 och Bojan Karlsson den 4 juni 1995.

Bojan Karlsson efterträddes av **Ann-Mari Ivarsson** som husmor på Saxenborg. Som redan nämnts ovan blev hon gift med dåvarande föreståndaren Jan-Olof Warnestad. Efter det att de flyttat till Karlstad 1969 har flera olika personer avlöst varandra på posten som husmor. Bland övrig personal som tjänstgjorde här under de tidigare åren kan nämnas Siv Lindvall (gift Olsson och utflyttad till Canada), Elsie Gustafsson (gift Karlsson), Lena Nilsson (gift med Sven Westlund), Berit Löfgren (gift med Jan-Olof Johansson), Christina Eriksson (värdinna på Saxenborg), Anita Brandt (gift med Alf Granberg), Anita Carlsson (gift med Sture Andersson) samt Vanja Svensson (dotter till Rolf Svensson och gift med Rolf Robertsson).

Stig Kroon kom även i fortsättningen, i likhet med Jan-Olof Warnestad, att engagera sig för Saxenberg genom att under årens lopp ingå i styrelsen. En annan eldsjäl som även han bör ihågkommas är Helmer Svärd, vilken ursprungligen var ordförande i NTO:s Ungdomsförbund. En förening vid namn Saxenbergsvännerna kom under många år att verka för Saxenberg. Även här var Stig Kroon och Helmer Svärd drivande krafter.

ÄLVKARNORET.

Gården har fått sitt namn efter noret mellan sjöarna Björken och Saxen, och den ligger strax öster om nämnda nor, nära infarten till Östanbjörka. Gården har sedan gammalt räknats in under Rönnäset. Som ofta är fallet när det gäller ortnamn är det vanskligt att ange den ursprungliga betydelsen av namnet. Ortsbefolkningen uttalade det ungefär som "Ättjinolet", och det är tänkbart att det här rör sig om det rätta namnet, och att det sedan förskönats till Älvkarnoret. Man får väl i alla fall anta att det syftar på någon egenskap hos noret. En äldre man berättade en gång om ett äventyr han upplevt som ung: "Jag var på väg till Långmyra för att fria, full med brännvin, gick ner mig i Ättjinolet". Tilläggas kan att han senare verkligen blev gift med en flicka från nämnda by.

Den förste som slog sig ner vid Älvkarnoret var **Lars Fahlander**, född 1687 i Grangärde Komministergård och son till kyrkoherden Lars Andreae Fahlander och Elisabet Tillaea. Tilläggas kan att han var bror till kyrkoherden Johan Fahlander, vilken 1743 råkade illa ut när han anklagades för delaktighet i Dalaupproret. Han klarade sig från att bli avrättad, men avsattes från kyrkoherdetjänsten och fick sedan tillbringa resten av sitt liv i fängelse. Lars Fahlander gifte sig 1718 med **Brita Wilde**, född 1691 i Falun. Makarna var till en början bosatta i Gärde intill Kyrkbyn, men flyttade omkring 1720 till Älvkarnoret, som snart kom att räknas som en betydande egendom. Lars Fahlander var bergsman och tillsammans med brodern **Georg Fahlander** huvudägare av Bergsbo Masugn och ägde betydande andelar i flera gruvor. Han blev kvar på gården under resten av livet, och han slutade sina dagar den 9 maj 1742, enligt dödboken av andtäppa och feber, endast 54 år gammal. Hans änka, Madam Brita Wilde flyttade 1754 till födelseorten Falun, och hennes vidare öde är okänt. Även svärsönerna Anders Berggren och Clas Östling flyttade från orten, Därmed försvann släkten från Älvkarnoret.

Fahlandersläkten avlöstes av **Johan Björkner**, född 1702 i Garpenberg och gift 1732 med **Anna Berg**, född 1702, även hon i Garpenberg. Johan Fahlander titulerades inspektor och blev kvar på hemmanet under resten av livet. Han avled 1772 i en ålder av 70 år. Sonen **Johan Björkner**, född 1733 i Söderbärke, var även han inspektor, Han gifte sig 1773 med **Beata Öhman**, född 1749 i Stora Kopparberg. De blev kvar här fram till 1792, då de flyttade till Norrbärke. Även Johan Björkner den äldres måg, **Anders Öhman** född 1736 i Ljusnarsberg, gift sedan 1758 med **Anna Christina Björkner**, född 1736 i Söderbärke, var under några decennier bosatta i Älvkarnoret, inflyttade från Söderbärke 1758. Det är ovisst om denne Anders Öhman tillhörde släkten Öhman från Säter, som en tid hade en dominerande ställning vid Nyhammars Bruk. I varje fall synes Älvkarnoret redan tidigt ha kommit i brukets ägo. Johan Björkner den yngre avlöstes som inspektor av **Jan Erik Löfstedt**, född 1764 i Glanshammar och sedan 1798 gift med **Eva Beata Bruhn**, född 1770 i Schisshyttan. Löfstedt kom hit 1797 blev kvar här endast under några få år.

Älvkarnoret kom därefter att bebos av kronolänsmannen **Olof Runnholm**, född 1779 i Gustafs socken och sedan 1801 gifte med **Sara Lovisa Runngren**, född 1779 Falun. Runnholm var inflyttad från Falun år 1800 och blev kvar här fram till 1805 då familjen flyttade till Rämsholen vid Kyrkbyn.

Vid Storskiftet 1811 står Litström & Johansson (Nyhammars Bruk) som ägare av Älvkarnoret, även om de själva aldrig var bosatta där. Egendomen var under många år utarrenderad till så kallade landbönder som ofta stannade här endast en kortare tid. En landbonde som här bör omnämnas är **Olof Persson**, född 1744 i Bringsjöberg där han var son till Per Persson och Maria Larsdotter. Han var av finnsläkt och en ättling till den förste nybyggaren i Bringsjöberg. Olof Persson var gift två gånger, första gången 1767 med **Anna Vidiksdotter** i Dalkarsberg och andra gången 1776 med **Karin Ersdotter**, född 1745 i Botberget och dotter till Erik Persson och Elisbet Jansdotter. Familjen var först bosatt i Dalkarsberget men flyttade 1795 till gården vid Älvkarnoret. Vistades en kortare tid i Hedemora: "Flyttade till Hedemora 1797 i november, återkom med hustru och tvenne de yngsta barnen den 24 oktober 1798.

Olof Persson blev kvar i Älvkarnoret under resten av sitt liv fram till sin död den 20 mars 1809. Dödsorsaken angavs vara lungsot och han sades ha levt uppbyggligt. Han var vid sin bortgång 64 år. Ägde sammanlagt 14 barn. Hustrun Karin Ersdotter flyttade efter mannens död från gården. Tyvärr finns ingen notering om vart hon tog vägen varför hennes vidare öde är okänt. Mågen Jan Jansson, född 1777 i Dala Järna och hans hustru Anna Olsdotter, född 1776 i Dalkarsberg, bodde under några år kvar på gården, men flyttade 1809 till Järna. Sonen Johan Olsson, född 1790 i Dalkarsberg, blev gift med Anna Andersdotter i Södra Rönnäset, flyttade till sistnämnda by, men kom slutligen som nybyggare till Hängebodarna. Dottern Catharina Olsdotter, född 1784 i Dalkarsberg, gifte sig med Erik Mattsson i Roskänge i dennes tredje. Erik Mattsson var född 1765, (Annick- och Örassläkterna).

En av de mer välkända släkterna i Grangärde med anknytning till Älvkarnoret är Barkströms. Den förste inom slakten som slog sig ner i Grangärde var **Anders Barkström**, född 1785 i Falun, som med sin familj anlände till Älvkarnoret 1816. Hustrun hette **Stina Bogren**, född 1783, även hon i Falun. De blev kvar på gården fram till 1824 då de flyttade till Roskänge. Anders Barkström, vilken först står skriven som brännmästare, därefter som dagkarl under Litström & Johansson, avled 1828, enligt husförhörslängden i Ljusnarsberg, när han var 43 år. Hans änka Stina Bogren avled i Roskänge den 20 april 1829 av håll och stygn, endast 46 år gammal. Makarna ägde 7 barn. Sonen Carl Fredrik Barkström, född 1820 i Älvkarnoret blev bosatt i Östersaxen. Sonen **Lars Petter Barkström** föddes 1817 i Älvkarnoret och han gifte sig 1844 med **Stina Ersdotter**, född 1823 i Rifallet. Familjen bodde till en början i Rifallet men flyttade omkring 1847 till Älvkarnoret, där han arbetade som dagkarl. De blev sedan kvar här fram till år 1858 då flytten gick till Rossa.

Sonen **Anders Gustaf Barkström** föddes 1808 i Falun och han gifte sig 1829 med **Maria Andersdotter**, född 1801 i Norrbärke. Familjen var till en början bosatt i Roskänge men flyttade 1832 tillbaka till Älvkarnoret, där han till en början i likhet med fadern hade titeln brännmästare men senare blev dagkarl under Nyhammars Bruk. Familjen blev kvar här fram till 1845 då de flyttade till Rossa där Anders Gustaf Barkström avled den 13 januari 1883 när han var 74 år. Han hade då varit änklings i 11 år. Hustrun Maria Andersdotter gick nämligen bort redan den 1 december 1871, enligt dödboken av kräfta i ansiktet som hon lidit av i flera år. Hon var vid sin död 70 år gammal. Hon födde 2 söner och 3 döttrar, vilka alla levde vid moderns frånfalle.

Av barnen till Anders Gustaf Barkström skall här särskilt nämnas **Carl Gustaf Barkström**, född 1836 i Älvkarnoret, och 1860 gifte med **Johanna Sophia Ramström**, född 1836 i Hyttriset och dotter till skogvaktaren Carl Gustaf Ramström och Maja Persdotter. Familjen flyttade först till Hyttriset, men blev från och med 1973 bosatta i Morgårde. En annan son till Anders Gustaf Barkström hette **Anders Fredrik Barkström** och han föddes 1842 i Älvkarnoret och gifte sig 1866 med **Sophia Andersdotter**, född 1844 i Östansbjörka där hon var dotter till Anders Andersson och Maja Ersdotter. Familjen bosatte sig på en egendom i Södra Rönnäset och flyttade därefter till Kyrkbyn för att slutligen bosätta sig i Östansbjörka. (Jämför under Södra Rönnäset, Karl Daniels).

Som jag redan tidigare nämnt var det många olika familjer som under årens lopp avlöste varandra vid Älvkarnoret. Bland dem som under senare tid varit bosatta här kan nämnas **Klas Albert Lundberg**, född 1891 i Nora, och son till Klas Gustaf Lundberg och Karin Wester, den senare bördig från Hedesunda i Gästrikland. Klas Lundberg och hustrun flyttade 1826 till Hyttriset där han avled den 26/2 1929. Hans änka flyttade till Stockholm där hon avled den 4/4 1957. Albert Lundberg gifte sig 1917 med **Hilda Lovisa Thorsberg**, född 1890 i Garpenberg där hon var dotter till Karl Fredrik Thorsberg och Kristina Lovisa Karlström. Familjen, som tidigare varit bosatt i Garpenberg och Folkärna, arrenderade från och med 1926 egendomen vid Älvkarnoret. Han var politiskt engagerad hos socialdemokraterna och en tid även nämndeman. Han anlätades ofta för olika uppdrag såsom t.ex. boutredningar. Under äldre dagar var han verksam inom pensionärsorganisationen PRO. Familjen blev kvar i Älvkarnoret fram till den 22/9 1956 då de flyttade till Myggnäset vid Kyrkbyn. Hilda Lundberg gick bort den 2 april 1977 när hon var 86 år. Albert Lundberg kom slutligen till Solgårde där han avled den 4 mars 1984 i en ålder av 92 år. Makarna ägde 4 barn.

Ny arrendator vid Älvkarnoret blev **Frans Oskar Eriksson**, född 1907 i Skattlösberg, där han var son till Frans Edvard Eriksson och Albertina Meijer. Han var sedan 1939 gift med **Anny Viktoria Larsson**, född 1917 i Jänsberget och dotter till Lars Erik Augustsson och Anna Kristina Jansson. Familjen anlände till Älvkarnoret den 28/5 1956 efter att tidigare ha varit arrendatorer i Vännebo. De blev sedan kvar här under resten av livet. Oskar Eriksson slutade sina dagar den 19 september 1993 när han var 85 år. Anny Eriksson överlevde maken med 6 år. Hon gick bort den 26 november 1999 när hon var 82 år.

SKRIKNÄSET.

Det rör sig här om en ensam gård, belägen på en udde på östra sidan av Saxen. Det osäkert när platsen bebyggdes, med det rör sig sannolikt om relativt sen tid. I varje fall står noterat att Fanny Elisabet Ingeström flyttade hit den 29/4 1940. Hon kom då närmast från Stockholm. Det är möjligt att gården tidigare utnyttjats som fritidshus. **Fanny Ingeström** var född Barcheus 1867 i Falun och tidigare gift med godsägaren Anders Samuel Ingeström i Millesvik, Värmland. Hon avled i Skriknäset den 13 september 1958, 91 år gammal. Sonen **Gunnar Ingeström** föddes i Millesvik 1897 och var verksam som köpman. Han var inflyttad från Kungsholmen 1953 och återvände dit året efter, men fortsatte att utnyttja gården som fritidsbostad. Gunnar Ingeström, vilken var ogift, avled 22 mars 1970 i Stockholm när han var 72 år. Fanny Ingeströms tvenne syskon, Johan Gottfrid Fredrik Barcheus och Hildur Vilhelmina Barcheus vistades även de periodvis på Skriknäset.

GRANGÄRDE ÅNGSÅG.

Ångsågen anlades i den östligaste delen av Rönnäset, strax söder om sjön Saxen. Det rör sig här om ett företag, som näst efter Nyhammars Bruk, kom att bli det största i Grangärdebygden. Byggherrar var **Albert Dahlgren**, född 1880 i Saxhyttan, och **Frans Jansson**, född 1884, även han i Saxhyttan. Etableringen här skedde under tidigt 1920-tal. Albert Dahlgren hade tidigare drivit en såg vid Tansån i Mockfjärd, vilken dock brunnit ner. Troligtvis var det Frans Janssons far, riksdagsmannen Jan Petter Jansson, som förvärvat det aktuella markområdet vid Saxen. Denne var känd för en hel del markaffärer i bygden. Rörelsen drabbades dock av konkurs omkring 1927. Frans Jansson fick anställning inom Grangärde kommun medan Albert Dahlgren ägnade sig åt den såg- och kvarnrörelse samt kraftstation, som han drev i Saxhyttan.

Konkursboet inhandlades 1927 av **Karl Hedin**, född 1885 i Västanfors, vilken redan då var väletablerad inom sågverksbranchen. Hans svågrar, och tillika delägare i sågen, **Anders Pettersson** och **Alfred Pettersson** fick anställning som platschefer, och de fick snart gång på verksamheten. Anders Pettersson, född 1898 i Avestbo, Västanfors, anlände till Grangärde 1927 och brodern Alfred Pettersson, född 1902, kom hit året efter. Tilläggas kan att deras syster Emmy Pettersson, född 1896, var gift med Karl Hedin.

Ångsågen hade problem med trångboddhet då man endast förfogade över ett litet markområde. Bland annat brädgården krävde mycket utrymme, och 1944 inköpte man därför den så kallade Karl Daniels-gården i Södra Rönnäset som förfogade över ägor som gränsade till ångsågen. Även en del skogar inköptes, och skogsbruket som bland annat omfattade kolvedshuggning kom att sysselsätta många av de anställda. Tilläggas kan att bostadshuset vid Karl Daniels-gården kom väl till pass som bostad åt anställda vid sågen. Den villa som byggmästaren Johansson år 1913 uppfört invid sågen förvärvades även den och inreddes till kontor och bostad. Vad själva sågen beträffar drevs den av en ångmaskin som senare, någon gång på 1960-talet, ersattes av en större och modernare maskin. Maskinist under många år var **Einar Johansson** i Södra Rönnäset, vilken utöver skötseln av ångmaskinen även fick ägna sig åt reparationer och underhåll av den övriga maskinparken i vilken ingick bland annat 2 sågramar och hyvleri. Ångmaskinen ersattes under senare år av elmotorer.

Efter Karl Hedins pensionering ärvdes Grangärde Ångsåg av dottern **Brita Kraft**, född 1920 i Västanfors men bosatt i Saltsjöbaden. Hon blev därmed huvuddelägare i sågen. Anders och Alfred Pettersson avled båda under 1950-talet. Den förre 1958 och den senare 1955. Ny verkställande direktör blev deras brorson Anders Pettersson vilken tidigare tjänstgjort som skogschef.

Anders Petterson föddes 1921 i Västanfors och var gift med **Gudrun Persson**, född 1925 i Broby vid Sunnansjö. Han tillträdde tjänsten 1955 och genomförde flera moderniseringar och utökade även skogsinnehavet, Vidare anlade han en virkestork i Säter. Att kunna erbjuda snabbtorkat virke hade blivit ett viktigt försäljningsargument. Man förfogade nu över cirka 2000 hektar skog ibland annat i Lindbastmora, Stensbo, Hängenbodarna och Bredberget. Sågverksområdet utvidgade ytterligare genom inköp at ett markområde på omse sidor av Älvkarnoret. Säljare var här Stora Kopparbergs Bergslag. Brädgården kunde därigenom utvidgas ytterligare. Som mest sysselsattes mellan 70 och 80 personer inom företaget, varav 35 arbetade i sågen. Anders Pettersson kom sedan att leda företaget i över 30 år. På kontoret tjänstgjorde Bengt Eriksson under många år, så även **Einar Morén**, vilken verkade som kamrer.

Under 1980-talet såldes Grangärde Ångsåg till bröderna Urban och Svante Bodare, söner till Knut Bodare, född 1919 i Vanum i Värmland, vilken under många år verkat som faktor vid sågen. Urban Bodare föddes 1950 i Silvberg och Svante Bodare 1954 på samma ort. De lät bland annat uppföra en virkestork på sågverksområdet. Senare blev det kärvare tider inom sågverksindustrin varigenom sågverken i såväl Grangärde som Nyhammar fick lönsamhetsproblem. Så småningom var en konkurs oundviklig och verksamheten upphörde slutligen vid slutet 1990-talet. Anläggningen köptes upp av en skrotfirma i Karlstad och maskinparken såldes till ett företag i Lettland. Sågverksområdet har alltsedan dess legat öde och oanvänt.

En förteckning över personer som arbetat och tjänstgjort vid Grangärde Ångsåg.

Listan gör inte anspråk på att vara fullständig, utan innehåller i regel de som under en längre tid tjänstgjort vid sågen.

Anders Pettersson d.ä. i Rönnäset, Anders Pettersson d.y. i Myggnäset, Kyrkbyn, Alfred Pettersson i Myggnäset, Harald Andersson i Rönnäset, Harald Andersson i Gärdsveden, Ehrne och Åse Björkman i Rönnäset, Roland Björkman i Kyrkbyn, Hans Björkman i Östanbjörka, Knut Bodare i Kyrkbyn, Holger Boström i Lillheden, Bengt Brandt i Ställberget, Bruno Brandt i Ställberget, Tore Dahlin i Nyhammar, Bengt Eriksson i Roskänge, vilken under många år tjänstgjorde som kanslist vid kontoret, Edvard Eriksson i Roskänge, Erik Fredriksson i Kyrkbyn, Konrad Gamnis i Lillheden, Erik Hammarström i Lillheden, Per Jakobsson i Kyrkbyn, Einar Johansson i Rönnäset, Axel Karlsson i Norrbo, Arne och Gunhild Karlsson i Kyrkbyn, Martin Lahr i Östersaxen, Alfred Lindberg i Östersaxen, Einar Lindberg i Karlsänge, Einar Morén i Lillheden, Erik Nises i Stakheden, Stig Nises i Östanbjörka, Nils Gunnar Olsson i Nyhammar, Lars och Greta Persson i Östanbjörka, Yngve Persson i Gärdsveden, Erik Pettersson i Gärdsveden, Tore Pettersson i Norrbo, Johan Östberg i Östanbjörka och Stig Östberg i Östanbjörka.

Utöver de ovan nämnda är det ett stort antal personer som under kortare tid arbetat vid sågen. Det skulle dock föra alltför långt att redogöra för alla dessa.

SLÄKTTABELLER.

NORRA RÖNNÄSET.

Nybyggaren

Erik Esbjörnsson, f. 1/5 1624 i Kyrkbyn, gift 23/11 1645, död 20/1 1687 i Rönnäset.

Hustru: Elin Knutsdotter, f. 23/6 1626 i Skåla, Dala-Järna, död 11/10 1692.

Barn: Kerstin, f. 18/5 1646 i Rossa
 Karin, f. 10/8 1648 ibm, gm Olof Persson i Botgårde
 Anna, f. 30/11 1651 i Östanmyra Rönningen
Erik, f. 10/2 1655 ibm se nedan
 Brita, f. 6/4 1658 ibm, gm Hans Nilsson i Täppan
 Per, f. 29/4 1660 i Rönnäset

Hemmansägaren

Erik Eriksson, f. 10/2 1655 i Östanmyra, gift 2/2 1680, död 7/5 1698 i Rönnäset.

Hustru: Karin Hansdotter, f. 5/7 1659 i Skeppmora, omgift nedan

Barn: Hans, f. 19/4 1679 i Gonäs
 Erik, f. 16/7 1681 i Klenshyttan
 Kerstin, f. 14/2 1684 i Rönnäset, död 26/2 1699
 Margreta, f. 25/6 1696 ibm
 Lars, f. 4/11 1689 ibm
 Elisabet, f. 14/10 1693 ibm
 Karin, f. 12/6 1696 ibm
 Göran, f. 31/7 1697 ibm

Hemmansägaren i Kvarngärde

Olof Persson, f. 22/4 1571 i Kvarngärde, gift 28/12 1702, död 4/3 1725 i Kvarngärde.

Hustru: Karin Hansdotter, f. 5/7 1659 i Skeppmora, g. 1680, 1702, död 25/2 1742.

Barn: Per, f. 29/1 1703 i Kvarngärde, bosatt i Kvarngärde

Hemmanet i Rönnäset inlöst av Erik Jonsson Smed nedan.

Smeden

Erik Jonsson, f. 5/10 1657 i Hedemora, gift 1685, död 28/3 1725 i Rönnäset.

Hustru: Elisabet Hansdotter, f. 9/12 1658 i Norberg, död 3/2 1732 i Rönnäset.

Barn: Hans, f. 21/12 1694 i Ludvika Bruk, se nedan
 Elisabet, f. 15/12 1701 ibm

Bergsmannen

Hans Eriksson, f. 21/12 1694 i Ludvika Bruk, gift 23/10 1715, död 28/8 1747.

Hustru: Karin Persdotter, f. 29/3 1693 i Västansjö, död 13/6 1770 i Rönnäset.

Barn: Elisabet, f. 17/10 1716 i Rönnäset, gift till Saxhyttan
Per, f. 10/11 1717 ibm, se nedan
 Karin, f. 10/11 1725 ibm
 Erik, f. /11 1728 ibm
 Hans, f. 31/8 1734 ibm

Bergsmannen

Per Hansson, f. 10/11 1717 i Rönnäset, gift 6/4 1739, död 30/10 1782 i Rönnäset.

Hustru: Kerstin Ersdotter, f. 26/9 1721 i Saxhyttan, död 25/4 1787 i Rönnäset.

Barn: Catharina, f. 13/11 1744 i Rönnäset
 Hans, f. 4/7 1748 ibm, död 8/2 1753
 Karin, f. 20/11 1750 ibm, död 18/12 1753
 Elisabet, f. 11/8 1751 ibm död 29/1 1753
 Kerstin, f. 7/7 1753 ibm gm Olof Mattsson vid Råmen
Erik, f. 21/9 1754 ibm se nedan
 Petter, f. 9/11 1757 ibm tvilling, död 11/11 samma år
 Hans, f. 9/11 1757 ibm tvilling
 Karin, f. 19/12 1758 ibm död 25/3 1762
 Elisabet, f. 7/10 1762 ibm död 22/6 1763

Bergsmannen

Erik Persson, f. 21/9 1754 i Rönnäset, gift 19/11 1775, död 5/5 1813 i Rönnäset.

Hustru: Anna Olsdotter, f. 10/5 1754 i Saxhyttan, död 29/1 1823 i Rönnäset.

Barn: Petter, f. 23/11 1778 i Rönnäset
Stina, f. 28/9 1781 ibm gm Lars Andersson nedan
 Anders, f. 20/4 1783 ibm
 Anna, f. 14/12 1785 ibm, gm. Petter Persson, till Kilåsen
 Olof, f. 20/11 1788 ibm död 9/5 1789
 Göran, f. 2/5 1790 ibm
 Catharina, f. 8/9 1793 ibm, död 25/5 1794

Bergsmannen

Lars Andersson, f. 13/8 1774 i Morgärde, gift 29/6 1800, död 17/2 1846 i Rönnäset.

Hustru: Stina Ersdotter, f. 28/9 1781 i Rönnäset, död 22/7 1842 i Rönnäset.

Barn: Christina, f. 21/4 1802 i Rönnäset, död före 1805
Maria, f. 14/1 1804 ibm, gm Olof Olsson nedan
 Anna, f. 8/4 1805 ibm
 Anders, f. 9/3 1809 ibm, till Ljusnarsberg 1833
 Petter, f. 14/12 1810 ibm, ofärdig, död 2/12 1851
 Erik, f. 17/5 1815 ibm, tvilling, död samma år
 Lars, f. 17/5 1815 ibm, tvilling, död samma år
 Erik, f. 4/12 1817 ibm, död 20/2 1819
 Erik, f. 22/7 1819 ibm, död 1820
 Lisa, f. 27/6 1822 ibm

Bergsmannen, Brattbergs

Olof Olsson, f. 3/10 1793 i Brattberg, Ljusnarsberg, gift 14/9 1834, död 13/6 1853.

Hustru: Maria Larsdotter, f. 14/1 1804 i Rönnäset, omgift nedan

Barn: Maja Stina, f. 5/5 1835 i Ludvika, gm Petter Andersson nedan
Anders, f. 21/8 1836 i Norra Rönnäset, se nedan
 Jan Olof, f. 3/3 1839 ibm, död 23/10 1839
 Sara Greta, f. 20/7 1840 ibm, döv, utflyttad 1859
 Louisa, f. 22/4 1843 ibm, gm Carl Johan Jansson, Roskänge

Hemmansägaren

Anders Eliasson, f. 13/1 1798 i Långmyra, gift 7/6 1856, död 6/7 1868 i Rönnäset.
 Hustru: Maria Larsdotter, f. 14/1 1804 i Rönnäset, g. 1834, 1856, till Kilåsen.
 Barnlösa.

Hemmansägaren

Anders Olsson, f. 21/8 1836 i N. Rönnäset, gift 12/6 1862, till Amerika den
 Hustru: Johanna Persdotter, f. 15/4 1836 i Lillheden, 6/5 1868.
 Inga barn födda i Rönnäset

Hemmansägaren

Petter Andersson, f. 19/1 1826 i Ludvika, gift 26/12 1860, till Amerika den
 Hustru: Maja Stina Olsdotter, f. 5/5 1835 i Ludvika, 6/8 1868.
 Barn: Per Johan, f. 25/12 1861 i N. Rönnäset,
 Anders Gustaf, f. 7/12 1863 ibm
 Johan, f. 3/1 1868 ibm

Egendomen ur släkten i och med Anders Olssons och Petter Anderssons utflyttning till Amerika 1868. Fastigheten förvärvad av Örås Jan Erik Persson samt Daniel Persson, vilken tillsammans med sin familj samt föräldrarna Per Mattssons och Stina Samuelsdotter flyttade till Norra Rönnäset år 1870.

Kolaren

Per Mattsson, f. 13/7 1796 i Kullen, gift 25/10 1817, död 9/4 1877 i Norra Rönnäset.
 Hustru: Stina Samuelsdotter, f. 27/11 1796 i Bergsbo, död 15/4 1880 i Rönnäset.
 Barn: Jan Petter, f. 31/1 1819 i Kullen
 Stina Lisa, f. 21/6 1821 i Gärdet
Daniel, f. 23/6 1825 i Kyrkbyn, se nedan

Hemmansägaren

Daniel Persson, f. 23/6 1825 i Kyrkbyn, gift 20/4 1850, död 10/8 1902 i Rönnäset.
 Hustru: Karin Ersdotter, f. 7/6 1821 i Norr Västansjö. död 18/3 1884 i Rönnäset.
 Barn: Karl Gustaf, f. 17/7 1853 i Stensbo, se Karl Daniels nedan.
Sophia Bernardina, f. 19/4 1855 ibm, gm. Örås Jan Erik Persson nedan
Daniel August, f. 13/3 1857 ibm se nedan
 Per Erik, f. 24/5 1861 ibm ogift, död 28/4 1892

Hemmansägaren, Örås

Jan Erik Persson, f. 14/4 1852 i Roskänge, gift 1877, död 26/7 1914 i Rönnäset.
 Hustru: Sophia Bernardina Danielsson, f. 19/4 1855 i Stensbo, död 16/3 1919.
 Barnlösa.

Anm. Makarna inflyttade från Roskänge den 1/11 1887. De bosatte sig på den östra gården i Rönnäset. (Sedermera Sporrongs gård).

Hemmansägaren

Daniel August Danielsson, f. 13/3 1857 i Stensbo. Gift 11/4 1880,
 Hustru: Johanna Ulrika Andersson, f. 11/1 1858 i Norrbärke,
 Barn: Carolina, f. 7/9 1880 i Norra Rönnäset, död 8/9 samma år
 Carl August, f. 29/9 1881 ibm till Amerika 12/4 1906
 Johan Henrik, f. 20/9 1885 ibm, till Amerika 14/8 1908
 Karl Valfrid, f. 12/12 1887 ibm till Amerika 19/8 1907

Anm. August Danielsson och hustrun Johanna Danielsson emigrerade båda till Amerika den 11/8 1923. Fastigheten, som bl.a. omfattade västra gården, avyttrades till Hjalmar Eriksson i Östanbjörka, vilken i sin tur sålde till Per Halvarsson, se nedan.

Karl Daniels.

Hemmansägaren

Karl Gustaf Danielsson, f. 14/7 1853 i Stensbo, gift 22/5 1881, död 7/9 1930.

Hustru: Johanna Rebecka Jansson, f. 11/5 1858 i Storslätten, död 5/6 1941.

Barn: Olivia *Vilhelmina*, f. 11/1 1881 i Roskänge, till Falun 1909

Karl *Georg*, f. 4/10 1883 i Rönnäset, död 20/6 1884

Emma Evelina, f. 1/3 1885 ibm

Sofia *Matilda*, f. 9/2 1887 i Bergsbo

Karl Edvard, f. 13/1 1889 i Södra Rönnäset, se nedan

Johan *Valfrid*, f. 11/5 1892 ibm

Astrid Emilia, f. 15/5 1897 ibm, gm Henrik Pettersson, se Saxenberg

Frans Oskar, f. 6/9 1900 ibm se nedan

Anm. Karl Danielsson bodde en tid i Bergsbo, men bosatte sig senare på en del av faderns egendom i Södra Rönnäset, vilket gav upphov till gårdsnamnet Karl Daniels.

Jordarbetaren

Karl *Edvard* Karlsson, f. 13/1 1889 i Södra Rönnäset, gift 22/6 1924,

Hustru: Anna Emilia Wiklund, f. 3/3 1896 i Fors, Jämtland,

Barn: Gunvor Marianne, f. 6/3 1928 i S. Rönnäset

Karl Olof, f. 23/9 1930 i dito.

Anm. Edvard Karlsson flyttade med sin familj till Solna den 2/4 1936. Återinflyttad till Södra Rönnäset den 19/1 1939 och därefter till Krabbsjön senare samma år. Han avled i Ludvika den 31/1 1973 och hustrun den 12/5 1971.

Frans Karlssons.

Saxhyttan 29:1. Hemmansägaren

Frans Oskar Karlsson, f. 6/9 1900 i Södra Rönnäset, gift 6/9 1900, död 1/11 1978.

Hustru: Hulda *Ingeborg* Hellsten, f. 10/4 1909 i Bringsjöberg, död 11/7 1994.

Barn: Ingeborg *Linnea*, f. 24/6 1943 i Södra Rönnäset, se nedan

Saxhyttan 29:1. Sågverksarbetaren

Per Orvar Andersson, f. 30/12 1936 i Norrbo, gift 21/4 1962, död 1/7 1985.

Hustru: Linnea, f. Karlsson 24/6 1943 i Södra Rönnäset,

Barn: Per Jan Ingemar, f. 2/9 1958 i Norra Rönnäset, bosatt i Rönnäset

Mona Linnea Yvonne, f. 15/12 1960 i dito

Anna Marie Linnea, f. 4/7 1966 i dito

Anm. Frans och Ingeborg Karlsson köpte in fädernehemmanet i Norra Rönnäst från kronojägaren Per Halvarsson 1944. (se nedan). Nuvarande ägare av hemmanet Saxhyttan 29:1 är Linnea Andersson. Hon har sedermera även löst in den hemmansdel i Norra Rönnäset, som tidigare tillhörde Sporrong, (se nedan).

Halvarssons.

Saxhyttan 29:1. Kronojägaren, Tipers

Per Halvarsson, f. 2/2 1867 i Nås, gift 4/6 1898, död 7/3 1945 i Laxsjön.

Hustru: Karin Mattsson, f. 18/10 1875 i Nås, död 24/5 1917 i Laxsjön

Barn: Per Georg, f. 21/2 1904 i Laxsjön, skogvaktare i Laxsjön

Karin Margit, f. 1/7 1906 i dito, till Stora Tuna 13/2 1929

Folke Emanuel, f. 12/4 1913 i dito, till Ludvika 1932

Erik Gustaf, f. 7/5 1915 i dito, se nedan

Jordarbetaren, Tipers

Erik *Gustaf (Gösta)* Halvarsson, f. 7/5 1915 i Laxsjön, gift 22/11 1941,

Hustru: *Greta* Linnéa Eriksson, f. 17/4 1915 i Norr Västansjö.

Barn: *Ulla* Margareta, f. 23/8 1943 i Rönnäset, gift Olausson
Kerstin Linnéa, f. 30/10 1945 i Norr Västansjö, gift Östling

Anm. Per Halvarsson inflyttad från Laxsjön 1928. Återflytt till Laxsjön den 1/11 1944. Gösta Halvarsson flyttade med sin familj till Valgårde vid Norr Västansjö 1944. Han avled den 17/11 1997 och hustrun Greta Halvarsson den 20/9 2000, båda i Norr Västansjö.

Sporrongs.

Saxhyttan 29:1. f.d. jordarbetaren

Johannes Sporrong, f. 12/8 1861 i Järnboås, gift 5/10 1889, död 8/11 1949.

Hustru: Johanna Vilhelmina Andersson, f. 17/1 1867 i Södra Norrbo, död 29/4 1946.

Barn: *Karl* Edvin, f. 21/1 1904 i Kyrkbyn, ogift, död 23/12 1981 i Sunnansjö.
Johan Alfred, f. 19/11 1893 ibm till Ludvika 9/7 1936
Elsa Eugenia, f. 16/9 1906 ibm utflyttad 1935

Anm. Familjen inflyttad från Kyrkbyn den 26/10 1831. De var bosatta på den östra gården i Norra Rönnäset. Nuvarande ägare är Linnea Andersson.

Saxenlund.

Fjärdingsmannen

Karl Gustaf Ström, f. 25/2 1857 i Avesta, gift 29/10 1878, död 17/12 1922 i Rönnäset.

Hustru: Lovisa Mattsson, f. 28/8 1854 i Norrbärke, död 15/12 1939 i Östanbjörka.

Barn: *Karl Albin*, f. 6/9 1881 i Norberg, till Amerika 20/5 1902
Signe Matilda, f. 14/3 1883 ibm, till Amerika 20/5 1902
Frans Gustaf, f. 9/1 1886 ibm, till Amerika 26/11 1906
Sven August, f. 25/10 188 i Sunnansjö, till Amerika 25/10 1908
Bengt Johan (John), f. 19/8 1891 ibm, konduktör.
Karl Filip, f. 1/5 1894 i Kyrkbyn, se nedan

Anm. Familjen inflyttad till Norra Rönnäset från Kyrkbyn 1916. Änkan utflyttad till Östanbjörka 1928.

Stationskarlen och banvakten

Karl Filip Ström, f. 1/5 1894 i Kyrkbyn, gift 21/8 1919,

Hustru: Anna Josefina Andersson, f. 21/8 1895 i Västra Tolstad, Östergötland,

Barn: *Anna* Lisa, f. 23/11 1919 i Saxenlund
Karl Erik, f. 6/5 1925 i dito

Anm. Karl Ström med familj utflyttad till Skallberget 1928 och återinflyttad till annan plats i Rönnäset 1929. Utflyttad till Västanfors 21/7 1945. Senare bosatta i Stensbo. Anna Ström död i Stensbo 28/10 1963. Karl Ström död i Solgårde 31/12 1978.

Saxhyttan 29:1. Elingenjören, Annick

Per *Oskar* Pettersson, f. 21/11 1881 i Roskänge, gift 19/7 1928, död 24/10 1946.

Hustru: *Lydia* Sofia Jansson, f. 9/3 1894 i Storvåla, död 20/6 1933 i Rönnäset.

Barn: *Mats* Ingemar, f. 10/4 1931 i Saxenlund, till Roskänge

Anm. Gården övergår i sonen Mats Petterssons ägo, vilken i sin tur säljer till Einar och Fanny Danielsson, (den sistnämnda hans moster).

Saxhyttan 29:1. Byggnadsarbetaren

Johan *Einar* Danielsson, f. 24/6 1902 i Ullnäset, gift 9/9 1939, död 22/12 1992.

Hustru: *Fanny* Ingeborg Jansson, f. 9/3 1908 i Storvåla, död 10/11 1993.

Barn: Lars *Rune*, f. 16/9 1940

John Valdemar, f. 3/5 1944

Anm. Nuvarande ägare av Saxenlund i Norra Rönnäset är John Danielsson.

Fir-Ollas.

Soldaten

Olof Olofsson Fyhr, f. ca 1620 på okänd ort, gift ca 1762, död omkring 1670.

Hustru: Barbro Persdotter, f. /3 1625 i Gärde, död 19/6 1698 i Norra Rönnäset.

Barn: Jonas, f. 20/6 1654 i Gärde, se nedan

Mathias, f. 20/2 1656 ibm, död 13/2 1681

Elisabet, f. 1/3 1659 ibm, gm Per Ersson nedan

Johan, f. 25/10 1662 i Oxvåla, död 9/11 1679

Peder, f. /6 1666 ibm, tvilling, död 9/11 1679

Kerstin, f. /6 1666 ibm, tvilling, död 16/8 1668

Jonas Olsson Fyhr, f. 20/6 1654 i Gärde, gift 12/11 1682, utflyttad till okänd ort.

Hustru: Kerstin Ersdotter, f. 16/11 1658 i Östanmyra, död 13/4 1694 i Rönnäset.

Barn: Olof, f. 30/7 1683 i Östanmyra

Peder, f. 24/3 1686 i Rönnäset, död 2/1 1687

Kerstin, f. 7/4 1688 ibm död 14/3 1689

Karin, f. 7/12 1690 ibm

Erik, f. 15/3 1694 ibm

Soldaten,

Per Ersson Sten, f. 23/12 1651 i Stensbo, g. 10/10 1687, död 18/12 1697 i Rönnäset.

Hustru: Elisabet Olsdotter Fyhr, f. 1/3 1659 i Gärde, omgift nedan

Barn: Olof, f. 27/9 1688 i Rönnäset, se nedan

Erik, f. 29/4 1693 ibm

Karin, f. 25/3 1696 ibm

Torpägaren, Fyhr

Olof Persson Bagge, f. 1650 i Odal, Norge, g. 10/2 1701, död 23/8 1724 i Rönnäset.

Hustru: Elisabet Olsdotter, f. 1/3 1659 i Gärde, g. 1687, 1701, död 15/7 1734.

Barnlösa.

Torpägaren, Fyhr

Olof Persson, f. 27/9 1688 i Rönnäset, gift 20/9 1716, död 8/12 1768 i Rönnäset.

Hustru: Karin Persdotter, f. 9/9 1688 i Östanmyra, död 19/3 1742 i Rönnäset.

Barn: Sara, f. 10/12 1718 i Rönnäset, gm Erik Jansson i Norrbärke

Per, f. 19/11 1721 ibm

Erik, f. 25/4 1725 ibm tvilling, död före 1732

Elisabet, f. 25/4 1725 ibm tvilling

Erik, f. 24/2 1732 ibm, se nedan

Olof, f. 11/1 1745 ibm, se nedan

Torpägaren, Fyhr

Erik Olsson, f. 24/2 1732 i Rönnäset, gift 1755 och 1768, till Hästberget

Hustru: Brita Andersdotter, f. 19/12 1725 i Digervåla, gift 1755, död 1/1 1767,

Hustru: Maria Larsdotter, f. /3 1734 i Ljungåsen, gift 24/4 1768, till Hästberget

Barn: Elisabet, f. /8 1757 i Hedemora

Olof, f. /3 1760 i Lenhovda, Småland

Catharina, f. 1763 ibm, gm Jonas Jonsson i Hästberget

Lars, f. 8/9 1766 i Rönnäset

2:a giftet: Johan, f. 19/8 1769 i Hästberget

Anders, f. 5/12 1770 ibm

Torpägaren, Fihl

Olof Olsson, f. 11/1 1735 i Rönnäset, gift 15/10 1786, död 12/1 1813 i Rönnäset.

Hustru: Anna Olsdotter, f. 17/3 1759 i Kyrkbyn, död 12/7 1830 i Rönnäset.

Barn: Erik, 29/9 1788 i Rönnäset, död 17/6 1789.

Maria, f. 24/4 1790 ibm, gm Anders Persson nedan.

Olof, f. 17/3 1792 ibm se nedan

Catharina, f. 19/4 1794 ibm, till Hästberget (Isaks)

Erik, f. 4/6 1796 ibm

Anna, f. 6/3 1800 ibm till Sörvik

Torpägaren

Anders Persson, f. 15/6 1787 i Sandbacken, gift 1812, till Bergsbo ca 1814.

Hustru: Maria Olsdotter, f. 24/4 1790 i Rönnäset.

Barn: Stina, f. 27/8 1812 i Rönnäset, till Krabbsjön (Per Görs)

Anders, f. 5/4 1815 i Bergsbo

Torpägaren, Fihl

Olof Olsson, f. 17/3 1792 i Rönnäset. gift 1814, död 7/5 1870 i Rönnäset.

Hustru: Karin Persdotter, f. 9/11 1793 i Lillheden, död 14/7 1870 i Rönnäset.

Barn: Erik, f. 11/10 1816 i Rönnäset, till Långmyra

Anders, f. 10/5 1821 ibm till Stakheden

Stina, f. 17/4 1826 ibm till Ludvika

Isak, f. 5/4 1831 ibm till Skallberget

Gården Fihl-Ollas inhandlad av Fredrik Eriksson i Kyrkbyn ca 1860, vilken hyr ut till Jan Erik Boman, se nedan. Gården ödelades omkring 1886 när Bomans änka flyttade till Pärby.

Inhyses vid Fir-Ollas.

Arbetaren

Jan Erik Boman, f. 3/12 1827 i Laxsjön. Gift 1854, död 21/6 1867 i Rönnäset.

Hustru: Lisa Bergkvist, f. 14/6 1826 i Säter, död 8/2 1896 i Pärby.

Barn: Lisa Matilda, f. 25/10 1854 i Norrbärke

Anna Fredrika, f. 26/12 1857 ibm

Maria Carolina, f. 22/2 1860 ibm

Per Erik, f. 20/7 1862 ibm

Carl Erik, f. 21/9 1866 ibm

Övriga boende i Norra Rönnäset.

Inhyses hos Brattbergs änka, koldrängen

Anders Gustaf Sundfeldt, f. 7/3 1812 i Husby socken, gift 1840,

Hustru: Maja Jansdotter, f. 22/9 1807 i Karlsänge, gift 1836 och 1840,

Barn: Jan Erik Broström, f. 1/1 1834 i Karlsänge, död samma år.

Johanna Maria Sundfeldt, f. 23/7 1841 i Nyhammar

Anm. Maja Jansdotter var änka efter gruvarbetaren Anders Broström vilken avlidit i Karlsänge 1836. Sundfeldt med sin familj inflyttad från Nyhammar omkring 1854. Utflyttad till Stora Tuna den 13/10 1865.

Arbetaren

Anders Jansson, f. 20/1 1806 i Östersaxen, gift 20/10 1937,

Hustru: Greta Kajsa Bergström, .f. 2/9 1815 i Falun,

Barn: Jakob, f. 25/1 1847 i Sunnansjö

Anm. Familjen inflyttad omkring 1878. Utflyttad 1880.

Södra Rönnäset.

Rönnäsbacken.

Olof Nilsson, f. 12/10 1718 i Täppan, gift 14/10 1744, död 1757 i Kyrkbyn.

Hustru: Lisa Andersdotter, f. 30/12 1721 i Kyrkbyn, omgift nedan,

Barn: Karin, f. 1/12 1745 i Täppan, gm Olof Olsson nedan

Elisabet, f. 24/12 1750 i Kyrkbyn, gm Täpp Olof Mattsson i Saxhyttan

Anders, f. 30/10 1754 ibm, se Anders Ols nedan

Olof, f. 29/7 1757 i S. Rönnäset, se nedan, se Månses nedan.

Snickaren

Petter Sundblad, f. 4/2 1717 i Tickholen, gift 15/10 1758, död 14/3 1865 i Rönnäset.

Hustru: Lisa Andersdotter, f. 30/12 1721 i Kyrkbyn, g. 1744, 1758, omgift nedan

Barn: Kerstin, f. 30/11 1759 i S. Rönnäset, död 5/4 1762

Bergsmannen

Olof Persson, f. 7/6 1710 i Holen, g. 9/10 1743, 31/6 1766, död 20/4 1788 i Rönnäset

Hustru: Brita Larsdotter, f. 17/4 1709 i Kyrkbyn, g. 1729, 1743, död 23/1 1766.

Hustru: Lisa Andersdotter, f. 30/12 1721 i Kyrkbyn, g 1744, 1758, 1766, d. 9/4 1798.

Barn: Olof, f. 10/11 1746 i Kyrkbyn, se nedan, Stor Isaks.

Stor Isaks,

Bergsmannen

Carl Carlsson, f. 20/5 1735 i Stenberget, gift 20/10 1764, död 11/1 1766 i Rönnäset.

Hustru: Karin Olsdotter, f. 1/12 1745 i Täppan, omgift nedan,

Barn: Karin, f. 5/1 1766 i Rönnäset, död 22/4 samma år

Bergsmannen

Olof Olsson, f. 10/11 1746 i Kyrkbyn, gift 26/11 1771, död 18/9 1803 i Rönnäset.

Hustru: Karin Olsdotter, f. 1/12 1745 i Täppan, gift 1764, 1771, död 31/12 1801.

Barn: Elisabet, f. 12/8 1772 i S. Rönnäset, gm Isak Jansson nedan
 Catharina, f. 22/3 1775 ibm gm Erik Persson i Morgärde
 Stina, f. 30/6 1777 ibm, gm Hägn Erik Ersson i Lillheden
 Olof, f. 14/8 1779 ibm

Bergsmannen, Stor

Isak Jansson, f. 7/3 1767 i Gällsåsen, gift 22/10 1793, död 16/3 1836 i Rönnäset.

Hustru: Elisabet Olsdotter, f. 12/8 1772 i S. Rönnäset, död 28/7 1852 i Rönnäset.

Barn: Christina, f. 24/9 1794 i Rönnäset, gm Tickols Anders Persson, Hyttriset
 Catharina, f. 24/1 1798 ibm, gm Olof Persson i Botgårde
Johan, f. 10/3 1800 ibm se nedan
 Anders, f. 11/1 1803 ibm
 Lisa, f. 20/4 1810 ibm död 18/8 samma år
 Lisa, f. 12/11 1811 ibm, gm Magnus Jansson i Bergsbo

Hemmansägaren

Jan Isaksson, f. 10/3 1800 i S. Rönnäset, gift 2/11 1821, död 11/6 1878 i Rönnäset.

Hustru: Stina Persdotter, f. 17/4 1793 i Bredberget, död 22/1 1858 i Rönnäset.

Barn: Stina Lisa, f. 17/12 1821 i S. Rönnäset, gm Jan Vidiksson nedan
Catharina, f. 23/2 1824 ibm, gm Jan Petter Olsson nedan
 Johanna, f. 3/6 1833 ibm

Hemmansägaren och kolaren

Jan Widiksson, f. 31/1 1820 i Sandviken, gift 29/11 1839, Familjen utflyttad till

Hustru: Stina Lisa Jansdotter, f. 17/12 1821 i Rönnäset, Ludvika 1857.

Barn: Jan Petter, f. 8/11 1840 i Södra Rönnäset
 Sara Stina, f. 12/10 1844 ibm
 Anders Fredrik, f. 31/5 1847 ibm

Arbetaren

Jan Petter Olsson, f. 15/10 1822 i Bredberget, gift 19/11 1852, död 18/4 1863.

Hustru: Catharina Jansdotter, f. 23/2 1824 i Rönnäset, död 4/8 1908 i Rönnäset.

Barn: Johan Fredrik, f. 6/4 1857 i Rönnäset, död 13/8 samma år
 Anders Fredrik, f. 18/11 1858 ibm, död 29/3 1859
 Johanna Sofia, f. 6/10 1861 ibm, ogift, död 4/11 1906

Anm. Johanna Sofia (f.1861) fick sonen Karl August, f. 8/9 1885, vilken avled den 2/4 1908. I och med hans och moderns Catharina Olssons död 1908 försvann släkten från byn.

Månses. Rönnäsbacken.**Bergsmannen**

Olof Olsson, f. 29/7 1757 i Södra Rönnäset, g. 4/3 1780, död 11/1 1792 i Rönnäset

Hustru: Catharina Jansdotter, f. 23/3 1753 i Lågnäset, omgift nedan.

Barn: Anders, f. 21/8 1781 i Södra Rönnäset, se Oxvåla nedan
 Lisa, f. 18/4 1782 ibm gift till Lillheden
 Johan, f. 25/2 1785 ibm
 Christina, f. 8/5 1786 ibm till Tillberga 1809
 Catharina, f. 8/5 1788 ibm död 7/8 1790
Catharina, f. 3/9 1792 ibm, gm Erik Andersson nedan

Bergsmannen

Hol Johan Jansson, f. 19/10 1767 i Holen, gift 16/11 1795, död 31/5 1819 i Rönnäset
 Hustru: Catharina Jansdotter, f. 23/3 1752 i Lågnäset, g. 1780, 1795, d. 16/12 1829.
 Barnlösa.

Torpägaren, Månnes

Erik Andersson, f. 4/3 1797 i Hedbyn, gift 15/10 1819, död 17/2 1858 i Rönnäset.
 Hustru: Catharina Olsdotter, f. 3/9 1792 i S. Rönnäset, död 4/2 1863 i Rönnäset.
 Barn: Anders, f. 1/10 1820 i S. Rönnäset, se nedan
 Lisa, f. 19/8 1822 ibm
 Erik, f. 29/4 1824 ibm död 1825
 Stina, f. 4/10 1826 ibm död 1827
Stina, f. 5/10 1828 ibm, se Skommar Petter Erssons nedan

Torpägaren, Månnes

Anders Ersson, f. 1/10 1820 i S. Rönnäset, g. 28/12 1849, död 11/4 1891 i Rönnäset.
 Hustru: Anna Lisa Persdotter, f. 1/10 1817 i Östanmyra, död 4/10 1889 i Rönnäset.
 Barn: Anders Fredrik, f. 14/8 1851 i S. Rönnäset, se nedan
 Johanna Fredrika, f. 4/10 1854 ibm
 Erik *Gustaf*, f. 25/10 1857 ibm
 Jan *Petter*, f. 24/8 1861 ibm

Arbetaren Månnes

Anders Fredrik Andersson, f. 14/8 1851 i Rönnäset, gift 29/9 1885,
 Hustru: Johanna Maria Eriksson, f. 3/9 1858 i Kybäcksheden,
 Barn: Karl *Henrik*, f. 19/1 1886 i Rönnäset
 Hilda Matilda, f. 25/11 1887 ibm
 Albertina, f. 16/3 1892 ibm
 Julia Erika, f. 29/5 1895 ibm
Klas Johan, f. 29/5 1898 ibm se nedan
 Johan Alrik, f. 20/7 1902 i Bredberget

Anm. Familjen utflyttad till deras egendom i Bredberget år 1900. Anders Fredrik Andersson avled i Bredberget den 21/5 1937 och hustrun den 19/3 1947.

Skogsarbetaren, Månnes

Klas Andersson, f. 29/5 1898 i Rönnäset, gift 1/3 1919, död 11/5 1975 i Bredberget.
 Hustru. Hilma Sofia Andersson, f. 15/5 1896 i Bredberget, död 27/6 1979.
 Barn: Signe Viola, f. 1/6 1919 i Bredberget
 Rut Inga Linnea, f. 23/4 1921 i dito
Klas Erik Harald, f. 29/8 1928 i dito, se nedan

Saxhyttan 4:148. Bredbergs

Harald Andersson, f. 29/8 1928 i Bredberget, gift 24/3 1951, död 5/4 1991 i Rönnäset
 Hustru. Sonja Eva Maria, f. Tano 20/10 1931 i Gällivare, död 1/1 2009 i Sunnansjö.
 Barn: *Inger* Eva Gunilla, f. 6/9 1951
 Klas *Jonny* Ingemar, f. 22/2 1955
 Ralph Erik *Lennart*, f. 20/7 1958
 Ragnar Hugo *Mikael*, f. 20/5 1961

Anm. Familjen flyttade på 1960-talet till Södra Rönnäset till den villa som tidigare varit bebodd av Klas och Agda Sax. (Fädernehemmanet på Rönnäsbacken hade för länge sedan gått förlorat till Nyhammars Bruk).

Skommar Petter Erssons.

Skomakaren, skräddaren och klockaren

Petter Ersson, f. 20/6 1826 i Roskänge, gift 27/4 1849, död 2/2 1900 i Rönnäset.

Hustru: Stina Ersdotter, f. 5/10 1828 i S. Rönnäset, död 10/2 1890 Östanbjörka.

Barn: Sara Stina, f. 26/9 1849 i Roskänge
 Jan Petter, f. 16/9 1851 i Rönnäset, död 20/2 1853
 Jan Petter, f. 16/9 1853 ibm, gift till Östanbjörka
 Anders Alfred, f. 22/2 1856 ibm
 Karl Gustaf, f. 7/10 1857 ibm död 12/5 1858
 Karl Gustaf, f. 29/3 1859 ibm drunknad 10/12 1862
 Lars Fredrik, f. 10/6 1862 ibm

Anders Ols.

Bergsmannen

Anders Olsson, f. 10/3 1754 i Kyrkbyn, gift 14/6 1778, död 1/12 1812 i Rönnäset.

Hustru: Catharina Mattsdotter, f. 28/9 1754 i Saxhyttan, död 29/4 1809.

Barn: Anna, f. 21/8 1779 i S. Rönnäset, död samma år
Anna, f. 30/10 1780 ibm, gm Johan Olsson, se nedan
 Petter, f. 27/10 1782 ibm, till Persbo
Anders, f. 21/9 1784 ibm se nedan
 Olof, f. 17/11 1786 ibm
 Lisa, f. 1/10 1788 ibm, gm Olof Mattsson i Bergsbo
 Catharina, f. 31/7 1791 ibm död 1792
 Johan, f. 28/5 1793 ibm

Johan Olsson, f. 1/4 1780 i Elvkarnoret, gift 16/4 1807,

Nybyggare vid
 Hängenbodarna

Hustru: Anna Andersdotter, f. 30/10 1780 i Rönnäset,

Barn: Johan, f. 21/9 1808 i Rönnäset
 Gustaf, f. 12/12 1814 ibm

F.d. bergsmannen, kolaren

Anders Andersson, f. 21/9 1784 i S. Rönnäset, gift 17/11 1809, död 11/7 1839.

Hustru: Stina Andersdotter, f. 30/9 1786 i Östanmyra, död 25/9 1856 i Rönnäset.

Barn: Stina, f. 29/10 1810 i S. Rönnäset, gm Per Mattsson i Östersaxen
Anders, f. 22/4 1812 ibm se nedan
 Gustaf, f. 22/12 1814 ibm, död före 1817
 Gustaf, f. 22/1 1817 ibm död 1831
 Jan Petter, f. 12/9 1819 ibm
 Lisa, f. 23/7 1822 ibm död 1831
 Isak, f. 15/10 1827 ibm, död 20/10 1839

Kolaren

Anders Andersson, f. 22/4 1812 i Rönnäset, g. 1835, 1857, d. 26/5 1864 i Rönnäset.

Hustru: Stina Jansdotter, f. 17/4 1814 i S, Västansjö, g. 11/10 1835, d. 11/4 1853.

Hustru: Stina Eliasdotter, f. 13/7 1805 i Långmyra, g. 23/5 1857, till Pärby 1879,

Barn: Anders Gustaf, f. 3/2 1837 i Älvkarnoret
 Johanna, f. 16/7 1839 ibm, död 20/10 1840
 Johanna Sofia, f. 5/3 1842 i Rönnäset
 Lars Simon, f. 15/10 1844 ibm
 Stina Ulrika, f. 5/10 1847 ibm
 Johan Fredrik, f. 18/2 1851 ibm
 Isak Henning, f. 17/5 1852
 Johanna Persdotter, f. 15/1 1830 i Brynberget

Anm. Johanna Persdotter var dotter till Stina Eliasdatter i hennes tidigare äktenskap. Inget av barnen till Anders Andersson och Stina Jansdotter blev kvar i byn. Denna släktgren försvann därmed från Södra Rönnäset.

Oxvål Petter Andersons.

Hemmansägaren, senare kolaren

Anders Olsson, f. 31/8 1781 i S. Rönnäset, g. 18/11 1804, död 28/2 1829 i Rönnäset.

Hustru: Catharina Olsdotter, f. 26/3 1782 i Rossa, död 30/4 1852 i Rönnäset.

Barn: Anders, f. 30/8 1805 i Rönnäset
 Stina, f. 14/10 1807 ibm
 Olof, f. 16/4 1813 ibm
 Jon, f. 10/4 1816 ibm
 Erik, f. 22/3 1820 ibm
 Petter, f. 31/1 1822 ibm, död samma år
Petter, f. 21/1 1823 ibm se nedan
 Isak, f. 29/3 1826 ibm, död samma år

Nybyggaren och fjärdingsmannen, Oxvål

Petter Andersson, f. 31/1 1823 i Rönnäset, gift 27/12 1858,

Hustru: Anna Andersdotter, f. 10/3 1811 i Kyrkbyn,

Barn: Per Olof, f. 1/5 1860 i Rönnäset
 Albertina, f. 22/4 1842 i Lillheden, hennes från förra giftet
 Jan Erik Andersson, f. 28/4 1849 ibm, -"-

Anm. Anna Andersdotter var änka efter Rossa Erik Andersson i Lillheden. Familjen flyttade till Oxvåla 1865 och vidare till Kyrkbyn 1869 där Petter Andersson avled den 30/4 1875. Hans änka dog den 14/4 1897 i Stakheden.

Barkströms.

Hemmansägaren

Daniel Jansson, f. 22/7 1798 i Krabbsjön. Gift 1830, död 7/5 1848 i Rönnäset.

Hustru: Lisa Andersdotter, f. 20/11 1794 i Östanbjörka, död 22/9 1886 i Östanbjörka.

Barnlösa.

Anm. Hemmanet förvärvades av Anders Fredrik Barkström vilken var gift med Lisa Andersdotters brorsdotter.

Hemmansägaren

Anders Fredrik Barkström, f. 8/2 1842 i Älvkarnoret, gift 8/10 1866,

Hustru: Sophia Andersdotter, f. 6/6 1844 i Östanbjörka,

Barn: Carl Johan, f. 14/3 1867 i S. Rönnäset
 Hilda Sophia, f. 21/1 1869 ibm
 Erik August, f. 10/5 1871 ibm
 Oskar Fredrik, f. 12/4 1873 i Kyrkbyn, död 21/8 1879
 Emma Christina, f. 3/8 1875 ibm, gm Carl Johan Östberg, Östanbjörka
 Gustaf Henrik, f. 1/1 1878 ibm bosatt i Östanbjörka
 Karl Oskar, f. 19/6 1880 i S. Rönnäset, bosatt i Östanbjörka
 Ludvig Teodor, f. 24/11 1882 ibm
 Ottilia Maria, f. 19/9 1885 i Östanbjörka, gm Slogsved Axel Karlsson

Anm. Familjen utflyttad till Östanbjörka omkring 1884 där A.F. Barkström avled den 1/4 1916. Hans änka levde fram till den 12/10 1930. Fastigheten i Södra Rönnäset inköptes av Karl Gustaf Danielsson från Norra Rönnäset, vilken tidigare ägde mark i Södra Rönnäset. Gården kom hädanefter att kallas för "Karl Daniels". Beträffande Karl Danielssons anor och familj, se under Norra Rönnäset ovan.

Furuboms.

Saxhyttan 30:2. F.d. mjölnaren

Per Reinhold Furubom, f. 29/12 1833 i Söderbärke, gift 10/3 1860, död 26/10 1913.

Hustru: Johanna Augusta Wikström, f. 3/4 1843 i Nyhammar, död 22/6 1916.

Barn: Karl Reinhold, f. 28/12 1861 vid Norsån, se nedan

Byggmästaren

Karl Reinhold Furubom, f. 28/12 1861 vid Norsån, gift 22/9 1883, död 20/10 1935.

Hustru: Anna Maria Pettersson, f. 28/3 1862 i Pärby, död 28/3 1932 i Rönnäset.

Barn: Eventuellt några födda i USA (ingen i Sverige)

Anm. Furuboms inflyttade till Sverige och Södra Rönnäset från Amerika den 29/10 1909. Gården till Anna Furuboms syster Elin Granbäck, inflyttad 1940.

F.d. lärarinnan

Elin Granbäck, f. 10/2 1883 i Pärby, död 26/3 1963 i Abäckshyttan, Nyhammar.

Ogift

Anm. Elin Granbäck till Nyhammar den 21/12 1956.

O. Daniels.

Kolaren i Östanmyra

Olof Danielsson, f. 26/3 1746 i Mockfjärd, g. 26/12 1772, död 12/1 1813 i Östanmyra.

Hustru: Anna Persdotter, f. 2/2 1746 i Östanmyra, död 5/8 1816 i Östanmyra.

Barn: Anna, f. 24/11 1778 i Östanmyra, gm Rus Jan Andersson i Roskänge

Petter, f. 3/6 1784 ibm se nedan

Erik, f. 19/4 1791 ibm

Catharina, f. 18/3 1794 i Rönnäset

Kolaren, O. Daniels

Petter Olsson, f. 3/6 1784 i Östanmyra, gift 1810, död 5/1 1848 i Östanmyra.

Hustru: Lisa Larsdotter, f. 1784 i Nås Hoberg, död 30/3 1859 i Östanmyra.

Barn: Stina, f. 23/8 1814 i Östanmyra, gm Anders Ersson i Östanmyra

Anna Lisa, f. 3/9 1817 ibm, gm Månses Anders Ersson i Rönnäset

Lars Petter, f. 8/2 1822 ibm, se nedan

Kolaren, O. Daniels

Lars Petter Persson, f. 8/2 1822 i Östanmyra, g. 2/9 1854, d. 17/9 1899 i Rönnäset.

Hustru: Maria Larsdotter, f. 13/12 1822 i Östersaxen, död 31/1 1908 i Gårdsveden.

Barn: Anna Maria, f. 15/1 1860 i Östanmyra

Lars Fredrik, f. 16/11 1862 ibm se nedan

Anm. Familjen inflyttad till Rönnäset år 1879. De hade sedan länge brukat sin forna egendom i Rönnäset, vilken kommit i Nyhammars Bruks ägo.

Smeden, O. Daniels

Fredrik Larsson, f. 16/11 1862 i Östanmyra, gift 26/12 1898,
 Hustru: Ida Kristina Andersson, f. 17/2 1867 i Ställberget,
 Barn: Karl Johan, f. 4/7 1900 i Rönnäset, bosatt i Gärdsveden
 Anna Elisabet, f. 22/6 1902 i Gärdsveden.

Anm. Familjen utflyttad till Gärdsveden den 4/9 1900. Fredrik Larsson död den 12/7 1931 i Gärdsveden och hustrun den 4/3 1910. Gården arrenderas av Anders Jansson, inflyttad från Kyrkbyn den 8/12 1903.

F.d. rättaren, kyrkvärden

Anders Jansson, f. 24/4 1844 i Hästberget, g. 1876, 1895, död 13/1 1925 i Rönnäset.
 Hustru: Anna Margareta Sjöberg, f. 1/2 1853 i Vika socken, död 14/6 1894.
 Hustru: Anna Lovisa Backlund, f. 27/12 1862 i Garpenberg, gift 1895, död 2/6 1945.
 Barn: Anna *Augusta*, f. 25/9 1877 i Stora Kopparberg, till Falun 1904
 Edit Elisabet, f. 19/11 1891 i Garpenberg (Anna Lovisas)

Anm. Hemmanet inköpt av Örås Johan Persson i Roskänge. Dennes son Erik Persson bosätter sig med sin familj på gården.

Saxhyttan 4:72. Hemmansägaren

Erik Sigfrid Persson, f. 15/2 1915 i Roskänge, gift 22/5 1941, död 23/8 1983.
 Hustru: Mary Kristina Ingegerd Karlsson, f. 22/10 1915 i Hästberget, död 5/5 2005.
 Barn: Håkan, f. 28/3 1941 i Roskänge
 Kristina, f. 12/9 1947 i Rönnäset
 Erik *Urban*, f. 8/5 1953 i dito

Skåningens, Rönnäsbacken.

Gårdarna på Rönnäsbacken, som längre tillbaka tillhört Månses och Isaks-släkten, hade sedan många år tillhört Nyhammars Bruk, förvärvades omkring 1933 av skåning Gustav Johansson från Östanbjörka, vilken med sin två söner flyttade hit den 16/11 1933.

F.d. snickaren, Skåning

Gustaf Adolf Johansson, f. 15/8 1888 i Morberget, gift 29/4 1911, död 29/12 1933.
 Hustru: Anna Andersson, f. 6/1 1889 i Chicago (från Östanbjörka), död 26/12 1931.
 Barn: Gustaf *Einar*, f. 1/8 1913 i Chicago, se nedan
Per Olof, f. 23/6 1924 i Östanbjörka, se nedan

Saxhyttan 4:130, maskinisten

Gustav *Einar* Johansson, f. 1/8 1913 i Chicago, gift 18/7 1936, död 3/3 1993.
 Hustru: *Elin* Viktoria Igelström, f. 30/7 1913 i Silvberg, död 3/9 1964 i Rönnäset.
 Barn: Owe *Bertil*, f. 10/6 1945 i Rönnäset., gm Laine Hutter

Saxhyttan 4:146, skogsarbetaren, Skåning

Karl Edvard Andersson, f. 7/3 1891 i Östanbjörka, gift 1/12 1926, död 14/1 1967.
 Hustru: Anna Vilhelmina Björk, f. 1/7 1888 i Norr Västansjö, död 14/1 1969.
 Barnlösa.

Saxhyttan 4:146, vägarbetaren

Per Olof Johansson, f. 23/6 1924 i Östanbjörka, gift 21/2 1948,
 Hustru: Reidun Linnea, f. Strid 1/3 1926 i Meråker, Norge,
 Barn: Olov Kennet, f. 7/1 1948 i Rönnäset

Saxhyttan 4:148. Skåning

Vilhelm Andersson, f. 6/5 1895 i Östanbjörka, död 4/10 1982 i Solgärde.

Ogift,

Anm. Vilhelm Andersson var inflyttad från Östanbjörka 1934. Han lät uppföra en ny bostad väster om Rönnäsbacken, men flyttade därifrån 1946. Hans hushållerska Agda Sax kom sedermera att bli bosatt där. Se nedan.

Saxhyttan 4:148, banarbetaren

Klas Engelbrekt Sax, f. 10/8 1896 i Bredberg, död 5/10 1973 i Pensionärshemmet.

Ogift.

Saxhyttan 4:148, verkstadsarbetaren

Erik Ferdinand Axelsson, f. 23/10 1903 i Stöde, död 10/2 1994 i Solgärde.

Hushållerskan

Agda Elisabet Sax, f. 27/6 1902 i Bredberg, död 29/11 1987 i Ludvika.

Anm. Agda Sax hade tidigare varit hushållerska åt Skåning Vilhelm Andersson. Hon flyttade till Hyttinge 1946 och återvände därifrån till Rönnäset den 26/4 1949. Hon och Erik Axelsson flyttade senare till Sandbacken. Bredbergs Harald Andersson bosatte sig med sin familj senare på fastigheten Saxhyttan 4:148. Han redovisas under Månses ovan.

Lill-Johans.

Saxhyttan 4:145. Sågverksarbetaren

Karl Johan Eriksson, f. 8/11 1901 i Östanbjörka, gift 3/10 1932, död 1/10 1976.

Hustru: Emma Matilda Andersson, f. 4/7 1897 i Långmyra, död 14/7 1989 i Solgärde.

Barn: Erik Åke, f. 14/9 1920 i Långmyra, (hennes), se nedan

Mekaniker

Erik Åke Mejving, f. 14/9 1920 i Långmyra, gift 22/6 1946, död 14/12 1997 i Rönnäset

Hustru: Astrid Maria Mejving, f. 20/9 1919 i Karlskoga, död 23/9 1997 i Rönnäset.

Barn: Sara Evey Maria, f. 26/3 1948 i Brännkyrka

Annika Birgitta Viola, f. 31/5 1951 i Vännäs

Åke Petter, f. 9/2 1953 i Vilhelmina

Anm. Johan Eriksson var inflyttad till Rönnäset från Östanbjörka den 16/11 1933. Åke Mejving och hans hustru flyttade tillbaka till Rönnäset på äldre dagar.

Borgströms.

Saxhyttan 4:144. Cementarbetaren

Erik Alf Andersson Borgström, f. 14/3 1904 i Rossa, gift 14/5 1927, död 23/6 1962.

Hustru: *Edit Elisabet Eriksson*, f. 2/10 1904 i Nås församling, död 2/1 1996 i Ludvika.

Barn: Erik Gunnar, f. 11/8 1927 i Rossa, se nedan

Edit Gun Anita, f. 11/8 1940 i Rönnäset. gift Sandstål

Chaufför

Gunnar Borgström, f. 11/8 1927 i Rossa, gift 30/4 1951,

Hustru: Kalvars Inga Elisabet, f. Jansson 20/9 1933 i Holen,

Barn: Lars Gunnar, f. 9/6 1951

Anm. Gunnar Borgström utflyttad till Ludvika den 13/4 1945.

Elis Karlssons.

Saxhyttan 4:184. Skogsarbetaren

Erik *Elis* Karlsson, f. 1/10 1909 i Bredberget, g. 6/11 1937, död 22/9 1995 i Rönnäset.

Hustru. *Majken* Rosa Ingeborg, f. Erlandsson 18/5 1919 i Johannes, död 27/9 2001.

Barn:
 Britt-Lind Maria Helena, f. 18/4 1940 i Bredberget
 Bo Erik Elis, f. 25/9 1941 i dito
 Bernt Karl Erik, f. 3/5 1945 i dito
 Lars Anders Mats, f. 30/11 1947 i dito
 Ulf Erland Östen, f. 14/5 1949 i Rönnäset
 Rolf Herman Krister, f. 14/5 1954 i dito
 Ann-Katrin, f. 8/12 1961 i dito, tvilling
 Peter, f. 8/12 1961 i dito, tvilling

Anm. Familjen inflyttad från Bredberget till Rönnäset den 21/9 1945.

Anders Petterssons.

Saxhyttan 4:170. Sågverksförman

Anders Folke Pettersson, f. 28/6 1898 i Västanfors. Gift 25/8 1927, död 13/10 1958.

Hustru: Anna Erika, f. Wallin 24/1 1902 i Västanfors, död 28/4 1990 i Ludvika.

Barn: Ann-Mari, f. 12/4 1929 i Rönnäset, gift Arvidsson

Anm. Familjen inflyttad från Västanfors den 18/2 1929. År 1942 flyttade de till en nybyggd villa på södra sidan av Stationsvägen.

Ivar Anderssons.

Saxhyttan 4:203. Ladugårdsförman

Karl Ivar Leonard Andersson, f. 20/3 1898 i Roskmora, gift 8/5 1943, död 9/7 1980.

Hustru. Ida, f. Andersson 6/12 1899 i Mörsil, Jämtland, död 10/7 1985.

Barnlösa.

Anm. Makarna först bosatta i Nås, därefter vid Saxenlund och O. Daniels i Rönnäset. Inflyttade till nybyggd villa i Rönnäset 1949.

Karl Erikssons.

Saxhyttan 4:204. Jordarbetaren, Tommos

Karl Eriksson, f. 27/8 1913 i Furudal, gift 30/12 1939, död 16/5 1956 i Rönnäset.

Hustru. Inga-Lisa, f. Björk 29/10 1915 i Aspeboda, död 8/3 1989 i Rönnäset.

Barn:
 Ulla Ingegerd, f. 7/11 1938 i Falun, Kristine
 Lars Gunnar, f. 13/2 1940 i Ludvika
 Bo Rolf, f. 26/5 1943 i dito
 Karl Göran, f. 26/3 1846 i Rönnäset
 Birgitta Elisabet, f. 15/9 1944 i dito

Anm. Familjen inflyttad från Ludvika den 13/4 1845 till Rönnäset, där de först bodde vid O. Daniels och därefter flyttade till en nybyggd villa 1949.

Byggmästare Johanssons.

Saxhyttan 29:1. Byggmästaren

Gustaf Johansson, f. 6/6 1878 i Hällefors, g. 21/7 1901, d. 18/2 1965 i Tallmogården.

Hustru: Beda Karolina Larsson, f. 27/12 1882 i Sör Västansjö. död 12/1 1965.

Fosterdotter: Emma Katarina, f. 7/5 1905 i Kristine församling

Adoptivdotter: Rosa Viktoria Johansson, f. 14/6 1921 ibm.

Anm. Makarna inflyttade till Rönnäset 1913. Utflyttade till nybyggd gård på Öräsbacken i Roskänge år 1942. Fastigheten i Rönnäset avyttrades samma år till Grangärde Ångsåg, som här inrättade kontor samt bostad åt anställda vid sågen. Se nedan.

Anställda vid Grangärde Ångsåg.

Fastigheterna under littera 29:1.

Sågverksarbetaren (inflyttad från Hörken 13/2 1943)

Ehrne Emil Björkman, f. 25/9 1917 i Fellingsbro, gift 4/4 1942, till Kyrkbyn.

Hustru: Åse Sofie, f. Strid 21/6 1922 i Meråker, Norge, död 16/12 1998.

Barn: Erne *Roland*, f. 8/8 1942 i Hörken

Hans Yngve, f. 20/4 1947 i Rönnäset

Sågverksarbetaren (inflyttad från Norrbärke 24/11 1943, till Hedemora 30/7 1947)

Erik Ragnar Hedenstrand, f 27/6 1896 i Söderbärke, gift 28/12 1928, d. 1965 i Krylbo.

Hustru: Frida Kristina Persson, f. 5/6 1905 i Söderbärke, d. 1965 i Krylbo.

Barn: Erik Folke, f. 21/6 1929 i Norrbärke

Kerstin Gunilla, f. 28/8 1945 i dito

Apteraren (inflyttad 9/11 1945, utflyttad till Nyhammar 18/6 1948)

Bedvald Andersson, f. 9/1 1903 i Norra Finnskoga, gift 26/12 1947, död 4/4 1974.

Hustru: Helmi Maria, f. Sokkolainen 19/3 1912 i Finland, död 27/11 1981 i Sunnansjö.

Barnlösa.

Sågverksarbetaren (inflyttad från Västansjö 31/10 1947)

Per Jakobsson, f. 11/11 1918 i Västansjö, gift 13/11 1948, död 2/1 1999 i Kyrkbyn.

Hustru: Sara Lijek, f. 20/1 1920 i Lodz, Polen, död 10/7 2000 i Kyrkbyn.

Barn: Johan Staffan, f. 8/6 1954 i Rönnäset.

Sågverksarbetaren (inflyttad från Ore 24/8 1948, utflyttad 28/10 1956)

Gösta Ingvar Ernstsson, f. 5/11 1918 i Ore, gift 11/7 1942,

Hustru: Astrid Ingeborg, f. Eriksson 18/5 1918 i Ore,

Barn: Astrid Inger, f. 1/9 1940 i Ore

Maud Evy Margareta, f. 21/2 1942 i dito

Anette Kristina, f. 7/4 1944 i dito

Eva Agneta, f. 31/1 1948 i dito

Mari Susanne, f. 24/9 1955 i Rönnäset.

Chauffören

Arne Viktor Karlsson, f. 6/3 1919 i Säfsnäs, g. 25/5 1950, d. 31/12 2005 i Sunnansjö.

Hustru: *Gunhild* Desideria, f. Karlsson 17/4 1922 i Säfsnäs,

Barn: *Gerd Gullan*, f. 26/7 1940, gm Rune Forsberg

Bror Sören, f. 12/10 1946

Anm. Familjen inflyttad den 22/10 1956. Senare utflyttad till Kyrkbyn.

Sågverksarbetaren

Matti Vilhelm Peltonen, f. 30/7 1926 i Finland, gift 9/10 1948, död 30/6 2008 i Handen
 Hustru: Tora Ragnhild, f. Nykvist 22/9 1929 i Finland,
 Barn: Lisa Marjatta, f. 10/4 1951 i Orataio
 Maija Helena, f. 27/12 1952 i dito

Anm. Familjen inflyttad från Finland den 17/11 1954. Utflyttad till Säfsnäs 8/7 1957.

Sågverksarbetaren

Vilho Armas Peltonen, f. 1/9 1921 i Orataio, gift 13/1 1951, död 20/6 1988 i Kyrkbyn.
 Hustru: Impi, f. Issakainen, f. 26/6 1926 i Korpiselka, död 16/7 1997 i Solgårde.
 Barn: Reijo Armas, f. 10/5 1951 i Ritaisaari,
 Raimo Rafael, f. 11/11 1955 i Orataio

Anm. Familjen inflyttad från Finland den 29/5 1956. Utflyttad den 12/12 1957.

Boende vid Järnvägsstationen. Saxhyttan 29:4.

Stationsmästaren

Thure Vilhelm Dahlberg, f. 3/11 1872 i Holm, Uppland, gift 29/10 1896,
 Hustru: Hilma Alfrida Andersson, f. 9/6 1883 i Uppsala län,
 Barn: Anna Vilhelmina, f. 6/12 1896 i Uppsala län
 Ivan Hilmer, f. 29/5 1901 i Spånga

Anm. Familjen inflyttad från Spånga 21/10 1902. Utflyttad till Hubbo i Västmanland den 18/5 1903. Thure Dahlberg död i Dingtuna den 27/4 1943. Hustrun död den 24/4 1968, även hon i Dingtuna.

Banvakten

Anders Gustaf Fröst, f. 16/2 1877 i Romfartuna, gift 19/11 1898, död 26/3 1915
 Hustru: Elin Matilda Norrbäck, f. 14/8 1873 i Norrby, Västmanland,
 Barn: Nils Gustaf, f. 6/3 1899 i Västerås
 Anders Ture, f. 23/1 1902 i Hubbo
 Agda Matilda, f. 28/7 1913 i Rönnäset

Anm. Familjen inflyttad från Hubbo i Västmanland 9/5 1903. Änkan och barnen utflyttade till Österbo i Norrbärke den 18/10 1916. Elin Fröst ödd den 24/2 1931.

Banvakten

Karl August Andersson, f. 15/7 1882 i Valbo, Gästrikland, gift 20/4 1908,
 Hustru: Kristina Persson, f. 31/3 1889 i Nås socken,
 Barn: Karl Ragnar, f. 20/3 1911 i Grangärde

Anm. Familjen inflyttad till Rönnäset 1916. Utflyttad till Kyrkbyn 1944. Karl August Andersson död i Nås den 4/12 1966. Hustrun död den 8/1 1985, även hon i Nås.

Trafikplatsföreståndare

Stig Axel Jönsson, f. 1/3 1919 i Caroli, Malmö, gift 22/11 1941,
 Hustru: Edla Margareta, f. Johansson 20/7 1922 i Nås,
 Barn: Stig Leif Göran, f. 26/9 1944 i Hammarby
 Alf Gert Owe, f. 12/7 1948 i Rönnäset
 Solveig Lisbet Margareta, f. 24/4 1951 i dito

Anm. Familjen inflyttad från Nås den 3/10 1945. Utflyttad till Ludvika den 21/5 1954. Stig Axel Jönssons död den 5/7 1973 i Ludvika och hustrun de 12/4 2004.

Stationskarlen

Olof Gunnar Salmons, f. 31/7 1928 i Roskänge, gift 28/8 1949,

Hustru: Maj-Britt, f. Ångman, f. 1/5 1928 i Katarina församling,

Barn: Stig Gunnar, f. 16/3 1949 i Roskänge
Maj Eva-Britt, f. 16/3 1949 i dito

Anm. Familjen inflyttad den 14/11 1951. Utflyttad till Ludvika den 10/10 1953.

Stationskarlen

Sven Erik Svärdby, f. 8/6 1922 i Underåker, Jämtland, gift 14/8 1949,

Hustru: Helga Kristina, f. Hellman 16/11 1924 i Oviken, jämtland,

Barn: Gunnel Agneta, f. 15/9 1950 i Undersåker
Karin Elisabet, f. 2/8 1953 i dito

Anm. Familjen inflyttad från Undersåker den 11/10 1954. Utflyttad den 19/7 1957.
Sven Erik Svärdby död den 24/1 1998 i Falun.

Familjer som tillfälligt varit bosatta i Södra Rönnäset.

Arbetaren, Kusk

Anders Andersson. F. 4/3 1827 i Stensbo, gift 3/2 1855,

Hustru: Anna Sophia Lodin, f. 9/8 1824 i Söderbärke,

Barn: Sara Stina, f. 29/5 1850 i Söderbärke, (hennes)
Anders Gustaf, f. 21/2 1855 i Stensbo
Johanna Lovisa, f. 2/7 1858 i Rönnäset
Carl August, f. 10/11 1860 ibm
Sophia Matilda, f. 2/3 1863 ibm,
Johan August, f. 27/4 1865 ibm

Anm. Familjen inflyttad från Stensbo omkring 1855. Utflyttad till Östanbjörka. Utflyttad till Norrbärke 1887. Anders Andersson död i Storsand, Norrbärke den 7/12 1910 och hustrun den 5/11 1911.

Skomakaren

Daniel Vilhelm Andersson, f. 24/4 1830 i Kullsågen. Gift 26/12 1856, död 21/5 1875.

Hustru: Carolina Persdotter, f. 22/1 1830 i Ljusnarsberg, död 10/6 1906 i Ramsberg.

Barn: Vilhelm Axel, f. 12/3 1857 i Holen
Fanny Eugenia, f. 28/8 1860 i Rönnäset
Hilma Vilhelmina, f. 5/5 1862 ibm

Arbetaren, Klack

Daniel Andersson, f. 18/11 1855 i Valgärde, gift 10/2 1877, död 12/3 1937 i Rossa.

Hustru: Stina Maria Persdotter, f. 27/4 1854 i Botberget, död 6/5 1932 i Västansjö.

Barn: *Johanna* Kristina, f. 19/3 1877 i Valgärde
Karl Erik, f. 6/8 1879 ibm
Anna *Sofia*, f. 4/1 1884 i N. Västansjö
Hilma Maria, f. 11/2 1886 ibm
Gustaf Edvard, f. 15/10 1888 ibm
Johan *Verner*, f. 25/3 1891 i Rönnäset5

Anm. Familjen inflyttad från Norr Västansjö 1890. Utflyttad till Kyrkbyn den 2/11 1899.

F.d. Folkskolläraren vid Pärby

Per Eriksson, f. 30/10 1849 i Malung, gift 29/12 1880 och 1913, död 9/11 1925.

Hustru: Margareta Maria Söderberg, f. 15/4 1856 i Sundborn, död 5/12 1912.

Hustru: Anna Nilsdotter, f. 15/5 1853 i Malung, g. 5/12 1913, till Malung 1925.

Barn: Paulus, f. 16/3 1882 i Pärby, till Halla, Sörmland 1903

Anna, f. 26/5 1885 ibm, till Sunne, Värmland 8/9 1911.

Anm. Familjen inflyttad till Rönnäset från Pärby den 19/12 1910.

Arbetaren

Anders Andersson, f. 7/10 1856 i Grangärde, gift 26/12 1881, Familjen till Amerika

Hustru: Johanna Ulrika Kling, f. 21/2 1861 i Grangärde, den 29/4 1901.

Barn: Karl Axel, f. 20/8 1883 i Ludvika

Anna Matilda, f. 12/1 1889 ibm

Edvard Vilhelm, f. 24/2 1895 i Rönnäset

Johan Georg, f. 19/9 1899 ibm

Målaren

Karl Axel Andersson, f. 7/11 1888 i Ludvika, gift 10/4 1910,

Hustru: Edit Elisabet Jansson, f. 19/11 1891 i Garpenberg,

Barn: Margit Ingegerd, f. 8/11 1910 i Rönnäset

Anna Birgit, f. 12/9 1913 i dito

Anm. Familjen utflyttad till Dala-Järna den 18/7 1919. Karl Axel Anderson avliden den 11/1 1951 i Skamhed och hustrun den 20/2 1968 i Solna.

Slaktaren

Karl Gustaf Herman Larsson, f. 12/5 1895 i Lidingö, gift 18/8 1953,

Hustru: Ida Matilda Pettersson, f. 3/5 1895 i Hästberget,

Fosterson: Karl Rickard Karlström, f. 26/6 1913 i Stora Tuna

Anm. Makarna utflyttade till Ludvika den 4/5 1922. Sedermera till Gärdsveden och slutligen till Ställberget 1943. Herman Larsson död i Ställberget den 18/8 1953 och hustrun den 12/2 1943 i Gärdsveden.

Predikanten, Mugg

Johan Albert Danielsson, f. 4/8 1883 i Östersaxen, gift 9/12 1917,

Hustru: Dagmar Betty Irene Illmen, f. 22/6 1897 i Finland,

Barn: Harry Albert Ansgar, f. 15/7 1919

Georg Henry Emanuel, f. 20/12 1923

Anm. Familjen inflyttad från Östersaxen 1925. Utflyttad till Västanfors den 30/9 1926. Albert Danielsson död i Norberg den 1/10 1958. Hustruns dödsår ej återfunnet.

ÄLVKARNORET.

Bergsmannen

Lars Fahlander, f. 9/10 1687 i Komministergården, gift 17/7 1718, död 9/5 1742.

Hustru: Brita Wilde, f. 23/12 1691 i Falun, utflyttad till Falun 1754.

Barn: Petrus, f. 6/11 1719 i Gärde

Elisabet Brita, f. 25/5 1722 i Älvkarnoret, gm Clas Östling, Falun

Catharina Margareta, f. 10/8 1729 ibm, gift Berggren nedan

Bergsmannen

Anders Berggren, f. 10/10 1722 i Ljusnarberg, gift ca 1745, utflyttad omkring 1750.

Hustru: Catharina Margareta Fahlander, f. 10/8 1729 i Älvkarnoret,

Barn: Birgitta Catharina, f. 8/12 1748 i Älvkarnoret
Carl, f. 13/9 1750 i Ljusnarsberg

Inspektoren

Johan Björkner, f. 10/6 1702 i Garpenberg, gift 19/9 1732, död 1773 i Älvkarnoret.

Hustru: Anna Berg, f. 776 1702 i Garpenberg,

Barn: Johan, f. 13/7 1733 i Söderbärke, se nedan
Anna Christina, f. 5/3 1736 ibm, gift Öhman nedan

Inspektoren

Johan Björkner d.y. f. 13/7 1733 i Söderbärke, gift 10/6 1773,

Hustru: Beata Öhman, f. 26// 1749 i Stora Kopparberg,

Barn: Gustaf, f. 11/3 1774 i Älvkarnoret
Erik, f. 13/7 1775 ibm
Rebecka, f. 4/1 1781 ibm
Anders, f. 17/10 1783 ibm

Anm. Familjen utflyttad till Norrbärke år 1792

Herr Anders Öhman, f. 29/5 1736 i Ljusnarsberg, gift 22/6 1758,

Hustru: Anna Christina Björkner, f. 5/3 1736 i Älvkarnoret,

Barn: Johan, f. 1/10 1759 i Älvkarnoret
Anna Maria, f. 13/9 1762 ibm
Anders, f. 22/8 1765 ibm, gift till Lågnäset
Erik, f. 17/1 1867 ibm död 2/7 samma år
Christina, f. 17/8 1769 ibm

Anm. Familjen utflyttad till ej angiven omkring år 1790.

Inspektoren

Jan Fredrik Löfstedt, f. 19/4 1764 i Glanshammar, gift 1798,

Hustru: Eva Beata Bruhn, f. 2/11 1770 i Skisshyttan,

Barn: Carolina Fredrika, f. 10/11 1792 i Prästhyttan
Lovisa, f. 10/6 1801 i Älvkarnoret

Anm. Familjen inflyttad år 1790 från Torsåker.

Kronolänsmannen

Olof Runnholm, f. 1/5 1779 i Gustavs, gift 1801,

Hustru: Sara Lovisa Runngren, f. 3/5 1779 i Falun,

Barn: Carl Olof, f. 27/6 1802 i Falun
Carolina Lovisa, f. 14/3 1803 ibm död samma år
Lovisa Carolina, f. 22/3 1804 i Älvkarnoret
Lars Johan, f. 8/2 1806 ibm död 20/5 samma år
Maria Gustava, f. 17/4 1807 i Rämsholen

Anm. Familjen inflyttad från Falun till Älvkarnoret år 1804. Utflyttad till Kyrkbyn år 1805.

Arbetsfolk och arrendatorer vid Älvkarnoret.

Brännmästaren senare dagkarlen

Anders Barkström, f. 14/3 1785 i Falun, gift ca 1805, död 1828 i Ljusnarberg.

Hustru: Stina Bogren, f. 1783 i Falun, död 20/4 1829 i Roskänge.

Barn: Anders Gustaf, f. 9/5 1808 i Falun, se nedan

Jan Erik, f. 26/7 1810 ibm

Anna Stina, f. 22/11 1812 ibm

Greta Lisa, f. 2/8 1815 ibm

Lars Petter, f. 25/11 1817 i Älvkarnoret, se nedan

Carl Fredrik, f. 2/5 1820 ibm, till Östersaxen

Isak, f. 26/10 1824 ibm

Anm. Familjen inflyttad från Falun 1816. Utflyttad till Roskänge 1824.

Dagkarlen vid Litström & Johansson

Anders Gustaf Barkström, f. 9/5 1808 i Falun, gift 1829, död 13/1 1883 i Rossa.

Hustru: Maria Andersdotter, f. 4/4 1801 i Norrbärke, död 1/12 1871 i Rossa.

Barn: Augusta, f. 1/1 1830 i Roskänge

Maria Fredrika, f. 2/6 1831 ibm

Sara, f. 5/9 1833 i Älvkarnoret

Carl Gustaf, f. 10/9 1836 ibm, till Morgärde

Anders Fredrik, f. 8/2 1842 ibm, se under Södra Rönnäset

Dagkarlen

Lars Petter Barkström, f. 25/11 1817 i Älvkarnoret, gift 1844, Familjen utflyttad till

Hustru: Stina Ersdotter, f. 17/10 1823 i Rifallet, Rossa 1858

Barn: Lars Erik, f. 12/2 1844 i Rifallet

Johanna Vilhelmina, f. 11/8 1847 i Älvkarnoret

Carl Vilhelm, f. 22/6 1850 ibm

Axel Fredrik, f. 15/2 1853 ibm

Per August, f. 4/6 1855 ibm

Anna Matilda, f. 8/3 1859 i Rossa

Maria Bertha, f. 14/9 1861 ibm

Dagkarlen

Lars Persson, f. 10/11 1790 i Bergsbo, gift 5/5 1814, död 20/1 1821 i Östersaxen.

Hustru: Lisa Andersdotter, f. 4/3 1788 i Östersaxen, till Stora Tuna 1859.

Barn: Stina, f. 24/7 1815 i Älvkarnoret, död samma år

Lisa, f. 18/9 1816 i Östersaxen

Anders, f. 5/1 1820 ibm

Dagkarlen

Anders Hedberg, f. 31/10 1797 i Aspeboda, gift 1820, död 11/6 1948 i Östanmyra.

Hustru: Maja Olsdotter, f. 5/8 1789 i Norrbärke, död 17/11 1839 i Östanmyra.

Barn: Anders, f. 28/6 1822 i Älvkarnoret, bosatt i Östanmyra

Maja, f. 14/10 1825 ibm

Stina, f. 7/8 1828 i Östanmyra

Landbonden

Olof Persson, f. 1/8 1744 i Bringsjöberg, gift 1767 och 1776, död 20/3 1909.

Hustru 2: Karin Ersdotter, f. /10 1745 i Botberget, gift 1776,

Barn: Vidik, f. 1774 i Dalkarsberg, till Persbo
Anna, f. 12/3 1776 ibm, gm Jan Jansson nedan nedan
 Johan, f. 1/4 1780 ibm, nybyggare i Hängenbodarna
 Olof, f. 29/12 1781 ibm, till Stora Skedvi
 Catharina, f. 20/7 1794 ibm gm Erik Mattsson i Roskänge
 Sara, f. 15/1 1789 ibm till Laxsjön
 Lars, f. 1/8 1791 ibm till Norrbärke

Anm. Olof Persson inflyttad från Dalkarsberg till Älvkarnoret 1795. Flyttade till Hedemora i november 1797, återkom med hustru och de tvenne yngsta barnen med besked av den 24 oktober 1798.

Dagkarlen

Jan Jansson, f. 1777 i Dala-Järna, gift 1805,

Familjen till Dala-Järna
år 1809.

Hustru: Anna Olsdotter, f. 12/3 1776 i Dalkarsberg,

Barn: Maria, f. 25/11 1805 i Älvkarnoret
 Olof, f. 13/11 1807 ibm

Smeden

Sven Bredenberg, f. 23/8 1774 i Norrbärke, gift 1801,

Inflyttade år 1815.

Hustru: Brita Lagström, f. 1767 i Norrbärke

Till Garpenberg 1822.

Barn: Stina Lisa, f. 27/9 1801 i Norrbärke
 Sven, f. 28/12 1805 ibm, till Stakheden

Dagkarlen

Anders Persson, f. 13/10 1780 i Bergsbo, gift 20/11 1813.

Utflyttade till Pärլby
år 1815.

Hustru: Lisa Hellström, f. 5/2 1790 i Ludvika,

Barn: Anders, f. 2/2 1815 i Älvkarnoret

Dagkarlen

Herman Larsson, f. 17/3 1787 i Örnäset, gift 11/10 1812, död 3/3 1825 i Rönnäset.

Hustru: Stina Persdotter, f. 22/3 1782 i Sandviken, död 7/12 1857 i Rönnäset.

Barn: Petter, f. 6/12 1813 i Älvkarnoret, död 10/12 samma år.
 Jan Petter, f. 2/7 1815 ibm, död 11/11 1815
 Ewa Johanna, f. 21/6 1816 ibm
 Stina, f. 15/2 1820 ibm död 16/5 samma år
 Maja Stina, f. 20/4 1821 ibm gm Tickols Anders Jansson i Lillheden

Dagkarlen

Anders Andersson, f. 22/4 1812 i Södra Rönnäset, gift 1835, utflyttad till Södra

Hustru: Stina Jansdotter, f. 17/4 1814 i Sör Västansjö, Rönnäset år 1840.

Barn: Anders Gustaf, f. 3/2 1837 i Älvkarnoret
 Johanna, f. 16/7 1839 ibm
 Johanna Sofia, f. 5/3 1842 i Rönnäset

Bruksskomakaren

Abraham Andersson Ahlqvist, f. 18/12 1822 i Säfsnäs, gift 10/7 1847,

Hustru: Karin Persdotter, f. 24/12 1819 i Skattlösberg,

Barn: Anna Stina, f. 3/10 1847 i Älvkarnoret

Brännmästaren

Erik Flodström, f. 11/2 1799 i Dala-Floda, inflyttad 1827, död 1830 i Älvkarnoret.

Hustru: Sara Lisa Wikström, f. 7/3 1793 i Falun, till Falun 1830.

Barnlösa.

Brännmästaren

Per Andersson Lundqvist, f. 4/2 1791 i Dala-Järna, gift 1813, inflyttad från Norrbärke

Hustru: Anna Säfström, f. 1777 i Norrbärke, åter till Norrbärke 1838.

Barn: Anna Cajsa, f. 1814 i Norrbärke

Brännmästaren

Lars Tobiasson, f. 27/1 1803 i Rossa, gift 1826, inflyttad år 1834.

Hustru: Sara Jansdotter, f. 1800 i Stakheden, utflyttade 1837.

Barn: Carl Gustaf, f. 28/1 1827 Rossa, bosatt i Rossa

Sara Lisa, f. 12/12 1829 ibm

Jan Petter, f. 3/8 1832 i Kyrkbyn

Johanna Sofia, f. 21/11 1835 i Älvkarnoret

Tobias, f. 19/9 1840 i Rossa

Hyttdrängen hos Litström & Johansson

Anders Andersson, f. 4/7 1818 i Säfsnäs, gift 26/12 1843, familjen till Rossa

Hustru: Stina Lovisa Lodin, f. 2/8 1820 i Säfsnäs, år 1851

Barn: Anna Stina, f. 12/2 1845 i Skattlösberg

Johanna, f. 12/2 1849 i Älvkarnoret

Arbetaren

Jan Petter Andersson, f. 4/5 1827 i Krabbsjön, gift 18/11 1853, inflyttade 1854,

Hustru: Johanna Persdotter, f. 18/4 1830 i Östanbjörka, utflyttade till Ludvika

Barn: Sophia Matilda, f. 10/2 1854 i Krabbsjön den 11/11 1859,

Johan Fredrik, f. 11/12 1856 i Älvkarnoret

Per Erik, f. 14/4 1859 ibm

Dagkarlen

Erik Andersson Brask, f. 31/7 1831 i Ludvika, gift 22/11 1862,

Hustru: Sara Stina Ersdotter, f. 14/12 1840 i Ludvika,

Barn: Erik Adolf, f. 2/12 1862 i Holen, bosatt i Nyhammar

Ludvig Leander, f. 18/10 1866 i Älvkarnoret

Hilda Vilhelmina, f. 1/1 1874 ibm

Augusta Leontina, f. 16/6 1877 i Abäckshyttan

Anm. Familjen inflyttad från Holen år 1862. Utflyttad till Abäckshyttan den 12/11 8/11 1876. Erik Andersson Brask död i Nyhammar den 27/10 1880 och hustrun den 1/3 1917, även hon i Nyhammar.

Arbetaren

Jan Erik Mattsson, f. 13/3 1825 i Räfvåla, gift 23/10 1852, Familjen inflyttad den

Hustru: Stina Wetterström, f. 28/7 1835 i Räfvåla. 18/11 1866. Utflyttad

Barn: Maja Stina, f. 9/3 1853 i Räfvåla den 12/11 1868.

Johanna Sofia, f. 15/7 1856 ibm

Johan, f. 17/11 1858 ibm

Carolina, f. 5/3 1862 ibm

Augusta, f. 3/4 1864 ibm

Skogvaktaren

Theodor Olof Nauc ler, f. 11/7 1818 i Västansjö, gift 22/6 1845, familjen till
 Hustru: Stina Andersdotter, f. 23/3 1816 i Sunnansjö, Dala Floda den
 Barn: Carl Theodor, f. 14/8 1843 i Sunnansjö 17/11 1863.
 Jacob, f. 16/9 1856 i Västansjö
 Martin August, f. 30/10 1856 ibm

Dagkarlen, Rus

Erik Jansson, f. 17/5 1821 i Roskänge, gift 4/5 1861, Familjen utflyttad
 Hustru: Anna Maja Persdotter, f. 26/8 1829 i Kyrkbyn, den 8/11 1876
 Barn: Anna Matilda, f. 21/12 1860 i Roskänge (hennes)

Arbetaren

Karl Gustaf Perssons  nka

Hustrun Maria Elisabet Nilsson, f. 20/9 1842 i Karlskoga,  nka 1883.
 Barn: Maria Charlotta, f. 21/12 1877 i Kyrkbyn.

Anm. Inflyttade från Kyrkbyn  r 1894. Utflyttade till Rossa den 20/11 1902.

Ladug rdssk taren Mugg

Per Erik Danielsson Lundberg, f. 27/11 1865 i Östersaxen, gift 29/11 1890,
 Hustru: Johanna Lovisa Grufman, f. 23/5 1860 i Hyttriset,
 Barn: *Elin* Josefina, f. 21/12 1890 i Östersaxen, till Västanfors 24/5 1906
Anna Emilia, f. 21/3 1892 ibm till Ljusnarsberg 30/11 1909
Ida Elisabet, f. 13/12 1896 ibm, till Västanfors 24/4 1912

Anm. Familjen inflyttad från Kyrkbyn den 3/3 1905. Utflyttad till Rossa  r 1926. Per
 Erik Lundberg död i Rossa den 24/6 1934 och hustrun den 31/10 1939 i Rossa.

Saxhyttan 4:1. Arrendatorn

Klas *Albert* Lundberg, f. 20/7 1891 i Nora, gift 11/8 1917, död 4/3 1984 i Solg rde.
 Hustru: *Hilda* Lovisa Thorsberg, f. 1/10 1890 i Garpenberg, död 2/4 1977 i Kyrkbyn.
 Barn: *Karin* Lovisa, f. 9/10 1917 i Garpenberg
 Klas Erik *Stig*, f. 11/4 1920 i Folkärna
Sten Åke, f. 26/5 1922 i dito
 Karl *Birger*, f. 5/5 1927 i  lvkarnoret

Anm. Familjen inflyttad den 11/8 1926. Utflyttad till Kyrkbyn den 22/9 1956.

Sågverksarbetaren

Sten Lundberg, f. 26/5 1822 i Folkärna, gift 12/2 1944, Familjen till Hyttriset
 Hustru: Margir Gunborg, f. Lind 9/5 1924 i P rlby, 1945.
 Barn: Hans Åke, f. 26/4 1944

Arrendatorn

Frans *Oskar* Eriksson, f. 1/12 1907 i Skattl sberget, gift 7/4 1939, död 19/3 1993.
 Hustru: *Anny* Viktoria, f. Larsson 9/9 1917 i J nsberget, död 26/11 1999.
 Barn: *Sven* Evert, f. 10/10 1939 i Vännebo
 Bengt *Uno*, f. 15/11 1944 i dito
Eva Britt Kristina, f. 24/5 1955 i dito

SKRIKNÄSET.

Saxhyttan 4:100.

Godsägaren

Anders Åke Samuel Ingeström, f. 21/12 1861 i Klara församling, gift 7/12 1905,
Hustru: Fanny Elisabet Barcheus, f. 26/6 1867 i Falun, död 13/9 1958 i Skriknäset.

Barn: Fanny Viktoria, f. 28/7 1895 i Millesvik, Värmland

Gunnar Viktor, f. 18/8 1897 ibm se nedan

Johan Åke, f. 6/2 1899 ibm

Anm. Anders Ingeström var inte bosatt i Skriknäset. Hans änka Fanny Ingeström flyttade från Stockholm till Skriknäset den 29/4 1940. Även hennes bror och syster samt sonen Gunnar Ingeström bodde tidvis i Skriknäset. Anders Ingeström avled i Nor i Värmland den 15/3 1928.

Bokhållaren senare revisorn

Johan Fredrik Gottfrid Barcheus, f. 29/6 1863 i Falun, död 24/7 1948 i Skriknäset.

Ogift

Hildur Vilhelmina Barcheus, f. 26/5 1861 i Falun, död 24/3 1949 i Skriknäset.

Ogift

Köpmannen

Gunnar Ingeström, f. 18/8 1897 i Millesvik, Värmland,

Ogift.

Anm. Gunnar Ingeström var inflyttad från Kungsholmen den 2/12 1953, varefter han återvände dit den 9/12 1954. Utnyttjade därefter Skriknäset som fritidsbostad. Han avled i Stockholm den 22/3 1970.

SAXENBORG.

Hotellföreståndaren

Emma Kristina Sundvall, f. 28/7 1865 i Överkalix, Norrbotten, gift 1/5 1915 med

Vaktmästaren vid Saxenborg

Oskar Bernhard Jonsson, f. 29/4 1880 i Väderstad, Östergötland,

Fosterbarn: Svea Margareta Asplund, f. 26/8 1919 i Grangärde

Anm. Emma Sundvall inflyttad från Säby i Jönköpings län den 10/6 1913. Oskar Jonsson inflyttad från Säby den 4/12 1913. Makarna utflyttade till Stora Kil i Värmland 8/10 1926. Hon avliden i Stora Kil den 25/8 1933 och han i Kils Municipalsamhälle den 27/12 1937.

Hotellföreståndaren

Sophie Louise Hård af Segerstad, f. 17/6 1881 i Vetlanda, Småland,

Ogift.

Anm. Fröken Hård af Segerstad inflyttad från Stockholm den 24/2 1928. Utflyttad omkring 1942. Död den 23/2 1945 i Engelbrekts församling.

Anm. Från och med öppnandet av anläggningen anställdes vaktmästare, maskinist, köksa, kokerska, hembiträde tvätterska, tjänare och pigor.

Vaktmästaren och chauffören

Erik *Henrik* Pettersson, f. 15/5 1902 i Karlsänge, gift 21/5 1930,

Hustru: *Astrid* Emilia, f. Karlsson 15/5 1897 i Rönnäset,

Barn: Nils Erik *Göran*, f. 18/9 1933 i Saxenborg

Anm. Henrik Petersson inflyttad från Karlsänge år 1923. Familjen utflyttad till Kyrkbyn vid mitten av 1950-talet. Henrik Pettersson avliden den 8/2 1984 och hustrun Astrid Pettersson den 3/4 1965. Sonen Göran Pettersson död i Kyrkbyn den 3/9 2006.

Maskinisten

Johan Granlund, f. 16/9 1854 i Laxsjön, gift 19/11 1881, skild 1923, omgift 23/3 1923,

Hustru: Bernhardina Jansson, f. 21/4 1859 i Lövfallet, frånskild 1923,

Hustru: Ida Ulrika Törnqvist, f. 2/4 1882 vid Abborrtjärn, Ljusnarsberg, gift 1923,

Barn: Olga Viola, f. 29/11 1914 i Pärby (Idas dotter)

Gunhild Maria, f. 13/10 1920 i dito

Johan Gunnar, f. 14/9 1923 i Saxenborg

Anm. Familjen inflyttad från Pärby år 1920. Utflyttad till Sköttänge den 14/4 1928. Johan Granlund död i Sköttänge den 10/11 1937 och hustrun Ida Granlund död i Grängesberg den 10/12 1959.

NTO:s Kursgård.

Föreståndaren 1956 – 1963,

Stig Gösta Lennart Kroon, f. 20/9 1930 i Dannäs, Jönköpings län, gift 15/3 1958,

Hustru: Anna *Ing-Britt*, f. Kronblad 12/11 1930 i Östra Torsås, Kronobergs län,

Barnlösa.

Anm. Makarna Kroon utflyttade till Mölnlycke vid Göteborg årg 1963,

Föreståndaren 1963 – 1966.

Rolf Torild Svensson, f. 26/5 1918 i Kvibille, Halland, gift 1941,

Hustru: Gertrud *Ingegerd* Svensson, f. 17/7 1922 i Halland, död 14/11 1964.

Barn: *Vanja* Harriet, f. 27/12 1945 i Halmstad,

Gerd Annika, f. 6/2 1957 i dito

Anm. Rolf Svensson utflyttad till Malmö 1966. Död i Vellinge den 21/1 2002. Hustrun Gerd Svenson död i samband med bilolycka i Grangärde.

Föreståndaren 1966 – 1969.

Jan- Olof Warnestad, f. 26/1 1940 i Hammarby, (bördig från Lillheden),

Hustru: husmor vid Saxenborg,

Ann-Mari Ingegerd Ivarsson, f. 30/7 1936 i Simrishamn,

Barn: *Lars* Olof, f. 31/5 1963 i Saxenborg

Jan Anders, f. 14/7 1966 i dito

Anm. Familjen utflyttad till Köping, senare till Karlstad.

Föreståndaren 1969 – 1975.

Sven Erik Carlsson, f. 31/10 1927 i Barva, Södermanland,

Hustru: Maj-Lis Carlsson, f. 25/8 1927 i Eskilstuna,

Barn: Inger Marianne, f. 25/5 1951 i Eskilstuna

Lena Margareta, f. 28/4 1956 i dito

Anm. Familjen utflyttad till Köping.

Föreståndaren 1975 – omkring 1980.

Mats Helmer Hellsten, f. 13/9 1942 i Linköping,

Hustru: Ingegerd Christina Olofsdotter, f. 25/8 1948 i St. Görans församling,

Barn: Ola Mattias, f. 3/1 1972 i Uppsala

Åsa Maria Matsdotter, f. 16/4 1975 i dito

Styrelseordföranden i Saxenborg

Thore Martin Tage Frost, f. 20/2 1914 i Remmene, Älvsborgs län,

Hustru 1: *Gunvor* Astrid Frost, f. 31/1 1921 i Bromma, frånskild,

Hustru 2: *Linnéa Margareta*, f. Classon 16/6 1935 i Silbodal, Värmland,

Barn: *Stellan* Sten Martin, f. 11/6 1947 i Skara

Anita Thorgun Marianne, f. 17/11 1952 i Alingsås

2: giftet: *Linnéa Gisela*, f. 24/1 1964 i Grangärde

Anm. Thore Frost var anställd som ingenjör rvid Elementhus i Mockfjärd. Frånskild andra gången 24/1 1968 och utflyttad till Linköping. Död den 2/2 2003 i Linköping.

Husmor 1956 – 1958,

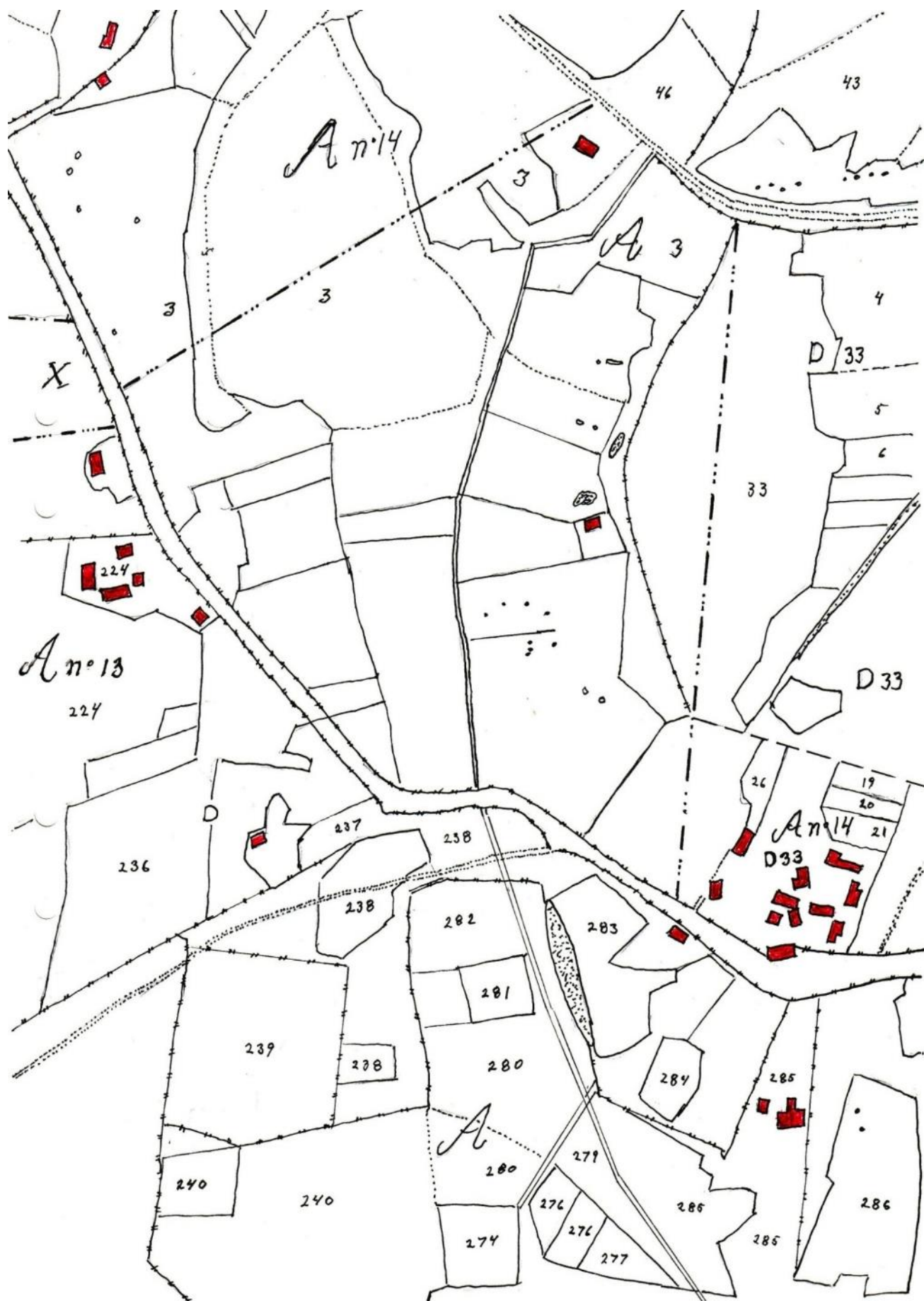
Elsa *Ingeborg* Kristina Karlsson, f. 6/3 1931 i Dädesjö, Kronobergs län, gift 1958 med

Knut *Gunnar* Karlsson, f. 5/12 1923 i Sörvik,

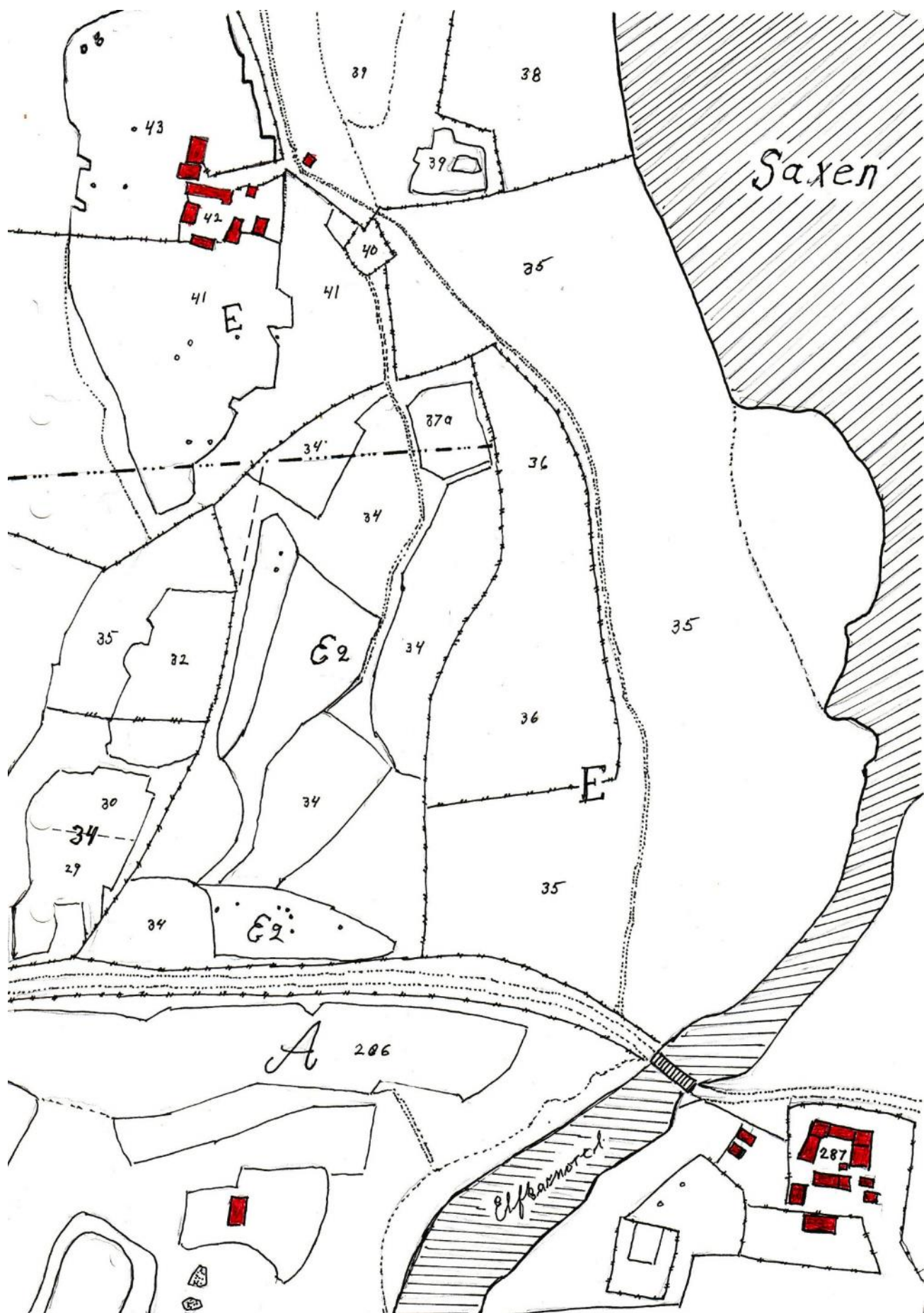
Barn: Lars Gunnar, f. 7/12 1960 i Södertälje

Ingrid Katarina Margareta, f. 23/7 1964 i Ludvika

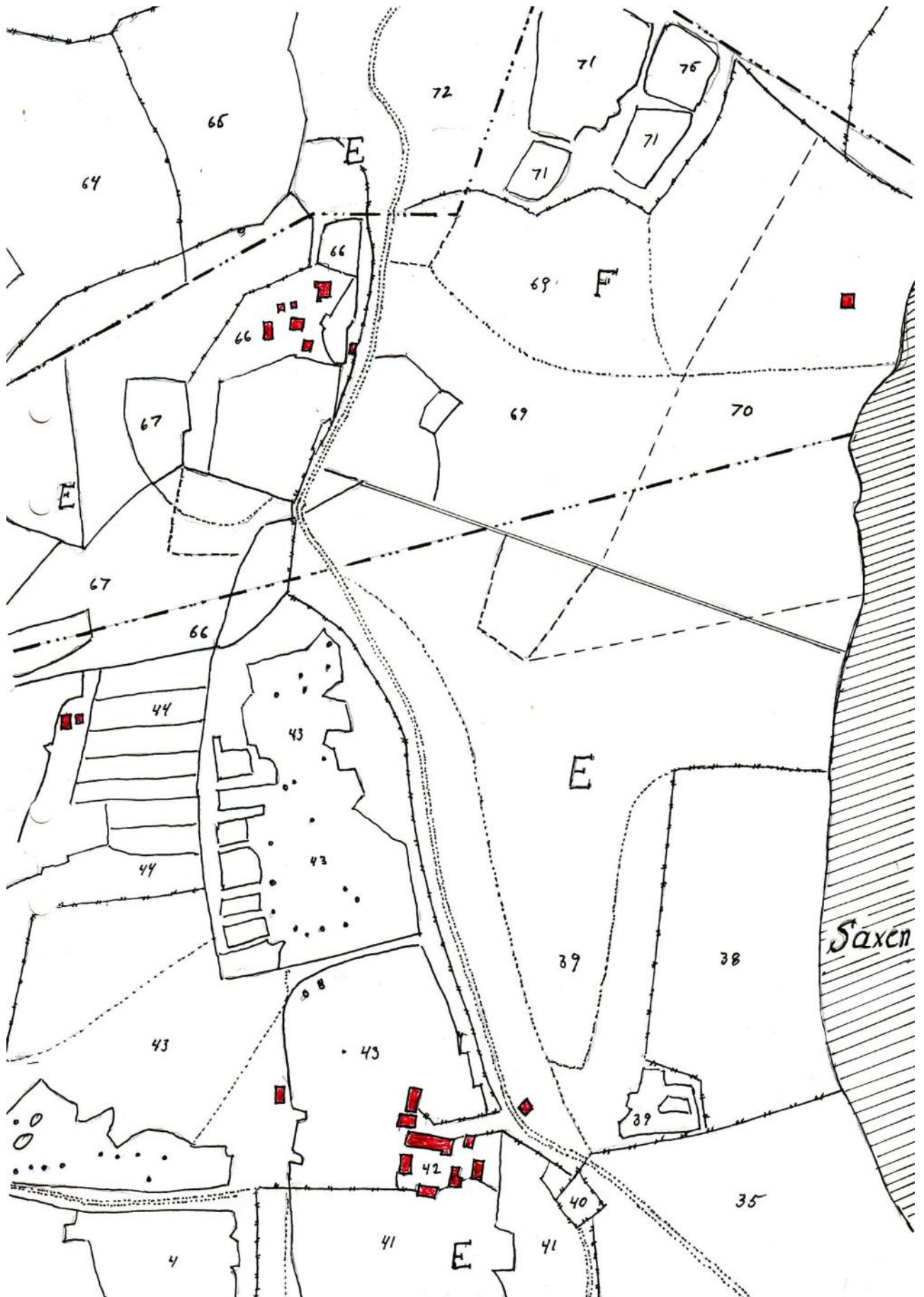
Anm. Familjen bosatte sig 1958 i Sörvik men flyttade senare till Ludvika. Bojan Karlsson avled den 4/6 1995 i Ludvika och Gunnar Karlsson den 28/2 1992. även han i Ludvika.

Karta över Rönnäset upprättad vid Storskiftet 1811 – 1814.

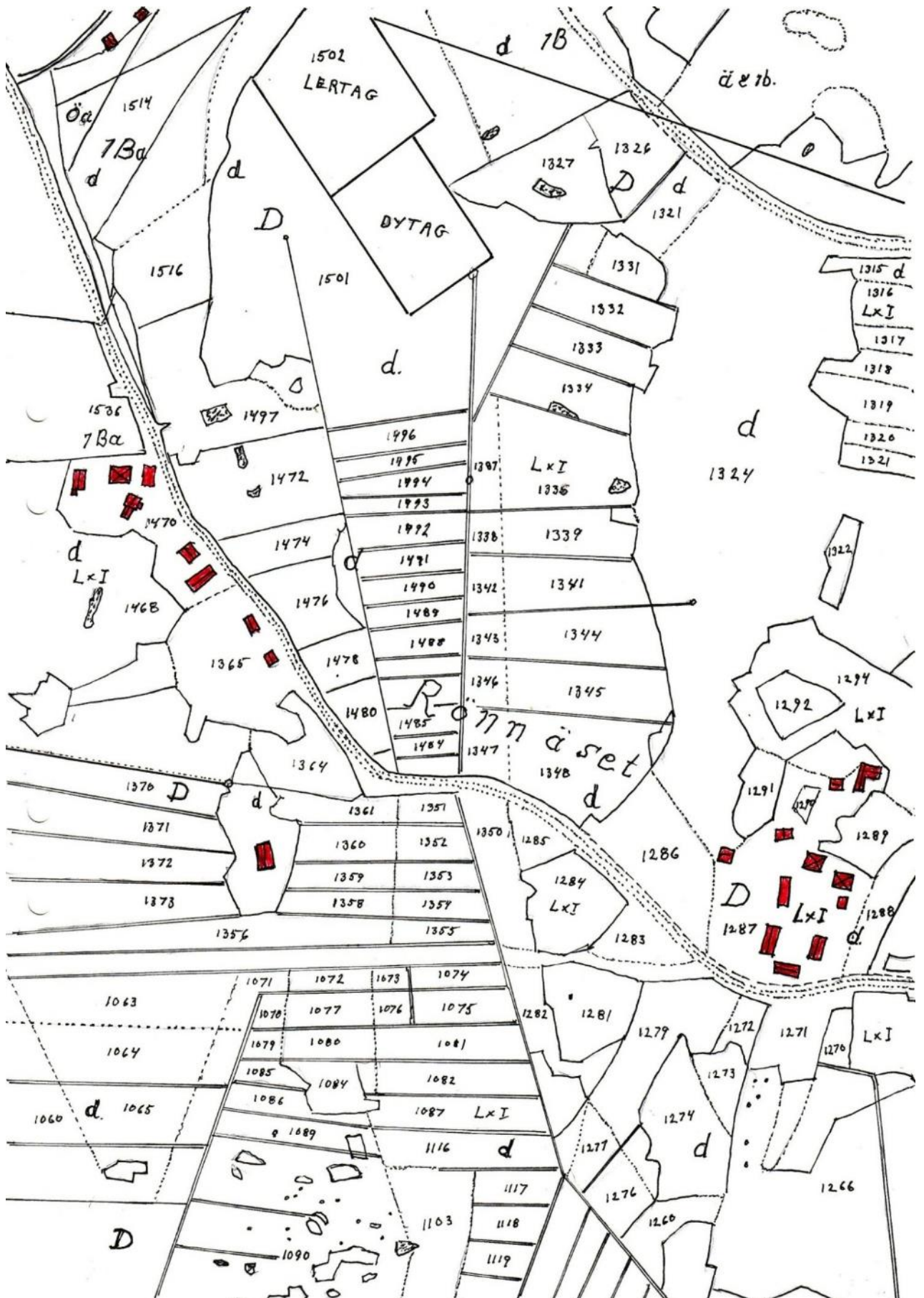

Karta över Rönnäset upprättad vid Storskiftet 1811 – 1814.

Norra Rönnäset med Fir-Ollas. Storskiftet 1811 – 1814.

Karta över Södra Rönnäset. Laga Skiftet 1866 – 1876.

Skiften, mantal m.m.

Anno 1719. Redovisning av mantal:

Anders Gustafsson i Kyrkoby äger jord uti Rönnäset under Halvar Matts 1/4 hemman.
Gustaf Gustafsson i Kyrkoby äger jord i Rönnäset under dito under Nils Pers 1/4

Anno 1761. Bergsmanshemman

Rönnäset: Per Hansson äger
4/7 uti Per Matts 1/4 i Gärdet
1/2 uti Lars och Erik Esbjörnssons 1/8 i Saxhyttan.

Anno 1820. Voteringslängd.

Hemman underlagda Litström & Johansson:
Rönnäset: Landbonden Anders Andersson besitter
161/960 uti Halvar Matts 1/2 i Kyrkoby
Självägande bönder:
Bergsmannen Lars Andersson i Rönnäset äger:
17/394 i Lars & Erik Esbjörns 1/8 i Saxhyttan.
23/224 uti Per Matts 1/2 i Gärdet.
1/96 uti Esbjörn Ers 2:a 1/4 i Kyrkoby
Bergsmannen Stor Isak Jansson i Rönnäset äger:
9/320 uti Hans Matts 2:a 1/4 i Kyrkoby
1/240 uti Halvar Matts 1:a 1/4 i Kyrkoby
1/80 uti Esbjörn Ers 2:a 1/4 i Kyrkoby
1/48 uti Olof Ers 1/4 i Gärdet
1/100 uti Nils Jons 1/4 i Kyrkoby

Storskiftet 1811 – 1813. Delningsbeskrivning:

Rönnäset:

Litt. A nr 13. Ägs av Litström & Johansson.

Litt. D. av 200, Fallviken, åker.

Av 220, Rönnästappan, åker och slog

Av 223, åker och slog

Nr 224. Olof Daniels Täppa, husplatsen.

Av dito: åker, södra delen, slog, norra delen och på södra sidan, på östra sidan, samt kålgårdsplats.

Total areal före reducering: 2 tunnland, 13 1/16 kappland åker, 22 3/16 kappland slog.
1/2 kappland backar.

Litt. A nr 14. Öråsen. Ägs av Littström & Johansson.

Litt. F. Av nr 3. Norra Rönnäset, åker i norra hörnet och slog, åker längst norr, norra lindan, åker på norra och dito på södra sidan, slog, backar vid ladan samt 2/3 av hustomten vid Rönnäset mot Isak Jansson.

Litt. A nr 23. Ägs av Litström & Johansson.

Nr. 256. Elvkarnoret.

Väster om bäcken, åker och slog, sjöslogen, backslogen, mossen, backarna, myslogen, mossar och stenrosen.

Nr 287. Elvkarnoret. Öster om bäcken, mangårdsplats, ladugårdsplats, frögården, slog, åker söder om frögården och öster om dito, åker vid vägen och längre söder, åker i norr och väster.

Utöver ovan nämnda markinnehav i Rönnäset ägde Litström & Johansson vid tiden för Storskiftet betydande markområden i Rönnäset, omfattande mestadels åker och slog. Således tillhörde större delen av marken söder om landsvägen och på Rönnäsudden Litström och Johansson, vilka då var ägare av Nyhammars Bruk.

Besuttenheten Litt. D.

Ägs av 33. Rönnäset: Isak Jansson, innehållande 1 tunnland 22,208 kappland reducerad jord. Samt nr 34. Hol Jan Jansson, ägande 7,537 kappland dito, utgörande tillsammans 1 tunnland 31,742 kappland reducerad jord.

Isak Janssons egendom i enskifte:

Litt. F. 1/3 i husplatsen från nr 19 till och med 26 och nr 33.

Nr 31, 32, 34 och 41. Rönnäset norr om vägen, åker och slog.

Nr 4 till 8. Rönnäset norr om vägen, åker och slog.

Nr 9. Rönnäset, norr om vägen, lunda.

Nr 10. Rönnäset, norr om vägen, nyodling.

Nr 11 till nr 19. Rönnäset, norr om vägen, åker och slog.

Hol Jan Janssons lott från enskifte:

Litt. F. Nr 27 till 31, Rönnäset, norr om vägen, åker.

Av nr 33, backar och myrslogar ibidem.

Total areal före reducering: 5 tunnland 5 11/16 kappland åker. 12 7/16 kappland slog.

Besuttenheten Litt. E.

Ägs av Erik Perssons arvingar i Rönnäset, utgörande 11 tunnland 15,655 kappland reducerad jord, jämte Täpp Olof Mattsson för 14,164 kappland reducerad jord. Erhållit följande:

Litt. A. Mellan Holåkern: från nr 238 till 245. Åker och backar. 1:a skiftets areal utgör 1 tunnland 11 7/16 kappland åker, 1 tunnland 8,447 kappland slog, 6 7/8 kappland backar och hagar.

Litt. F. Hemskiftet vid Rönnäset. Av 34 norr om vägen, åker, mosslindor och slogremсор. Nr 35, norr om vägen, beteshage, sved utmed sjön. Nr 36. Åker, svedslog och backar. Nr 38, slog. Nr 39, lunda i sydöstra hörnet, slog på västra sidan. Av nr 39, backar och mossar. Nr 40, kålgårdslund och slog ibidem. Av nr 41, åker och slog. Nr 42, husplatsen, samt slog på östra sidan och gatan. Nr 43, åker i norra tälten vid husen, mossåker och backar ibidem, åker vid sydvästra sidan, slog vid främre åkern. Nr 44, åker i västra änden och längre norr, mosslindor, slog och dito norr om mossen. Nr 45, Oxvåltäppan, åker, mossåker och mossen. Nr 46, Oxvåltäppan, åker, slog och backarna. Av Nr 47, åker. Nr 66, åker. Av 66 Oxvåltäppan. Slogar, dito av Nr 67, 69 och 70. 2:a skiftets areal: 12 tunnland, 11 9/16 kappland åker. 10 tunnland 24 kappland slog samt 19 tunnland 14 3/4 kappland backar och hagar.

Litt. F. Hagarna vid Pärby: Nr 65, hagar. Av Nr 66, slog. Nr 72 slog. Nr 73, kålgård och slog ibidem. Nr 74, kålgård och slog ibidem. Av Nr 75 och 76, slog och hage. Av Nr 79, allmän utmark. Av Nr 80, backe. 3:e skiftets areal: 2 3/8 kappland åker. 3 tunnland och 12 kappland slog. 10 tunnland 9/12 16 kappland backar och hagar.

Litt. E. Råskängsskiftet: Nr 32, Råskänge, åker och slog. An Nr 33, gårdsplats och åker ibidem, åker längre norr och norra åkern. Slogar i backen, ängen och längre norr. Av Nr 31, slog. Nr 34, åker och slog, slog väster om och i västra änden. Av Nr 35, åker och slog. Av Nr 36 till 38, åker. Av Nr 40, åker. 4:e skiftets areal: 21 9/16 kappland åker. 6 tunnland 4 3/16 kappland slog. 29 kappland backar och hagar.

Litt. F. Saxhytteskiftet: Omfattar åker och slog, hagar och backar vid Sköttänge samt vid Gårds-Mattsens täppa vari ingår husplatsen. 5:e skiftets areal: 4 tunnland 29 3/16 kappland åker, 4 tunnland 22 1/2 kappland slog. 2 tunnland 14 3/16 kappland slog.

Litt. F. Vid Kilåsen: Uteslutande åker och slog. 6:e skiftets areal: 6 1/4 kappland åker. 4 tunnland 24 11/16 kappland slog.

Litt. E a. Unge Anders Ols Enskiftes lott i Rönnäset ingår även den under denna besuttenhet.

Litt. F. Oxvåltäppan: Nr 47, västra sidan, åker och slog ibidem. Nr 48, åker och slog. Bondas Täppa: Av nr 61, öster om vägen, åker, slog och backe. Av Nr 3, norra Rönnäset, åker. Summa areal: 23 1/8 kappland åker, 24 11/16 kappland slog, 9/16 kappland backar och hagar.

Sammandrag av hela hemmanets areal: 20 tunnland 9 1/2 kappland åker, 30 tunnland 16 kappland slog. 33 tunnland 23 13/16 kappland backar och hagar. 14,366 kappland impediment.

Besuttenheten Litt. F.

Ägs av Fir Olof Olsson i Rönnäset om 2 tunnland 1,963 kappland reducerad jord. Erhållet i enskifte:

Litt. F. Av Nr 39, Rönnäset norr om vägen, slog. Nr 66, Bondas Täppa öster om vägen med husplats, kålgårdsland, större åkern i väster, åker vid husen, öster om dito, norr om dito samt slog. Av Nr 66, slog öster om husen och mot södra sidan, åker. Nr 67, åker och slog. Nr 68, kålgård och slog. Nr 69, Oxmyra, slog, yttre mossen, norra delen. Av Nr 70, Oxmyra, slog, norra delen. Nr 71 Oxmyra åker och slog. Av Nr 72, slog. Av Nr 75, Pärby slogen och hagar. Av Nr 63, slog.

Summa på hela arealen: 3 tunnland 21 7/8 kappland åker, 8 tunnland 29 1/2 kappland slog. 2 tunnland 29 5/8 kappland backar och hagar.

Laga Skiftet. 1866 – 1876. Delningsbeskrivning.

Litt. 1 B Nr. 29 Rönnäset. Saxhyttan 29:1.

Tillhör Daniel Persson i Stensbo, som fått, med rätt till kvarboende följande tre skiften:

Första skiftet:

Av 1326, slog. Av 1502–1506, åker och slog, 1507, åker. Av 1508-1510, åker. Av 1514, åker. Av 1920, åker. Av 1921, tomt. Av 1922-1929, åker och slog. Av 1930, sten. Av 1934-1936, åker och slog. Av 1941, åker. Av 1941, åker, Av 1943, åker. 1944, åker. Av 1945 åker. Av 1947, åker. 1948-1949, åker. Av 1950-1952, åker. Av 1954, åker. Av 2023, slog. Av 2037, slog. Av 2040. Slog. 2041-2044, åker och slog. Av 2045, slog. 2046, tomt. 2047-2048, åker. Av 2049, tomt. 2050, åker. 2051, tomt. Av 2052, slog. Av 2054, slog. Av 2056-2059, åker och slog, sten. 2060-2063, åker. Av 2074-2075, åker och slog. 2076, slog. Av 2077, slog. 2079, slog. Av 2080, åker.

Beräknat i gamla ytmåttet innehåller inrösningsjorden 14 tunnland, 0,3 kappland.

Impediment 0,5 kappland.

Andra Skiftet. Bredberget.

Innehåller åker och slog samt tomt nr 7566.

Beräknat i gamla ytmåttet innehåller inrösningsjorden 4 tunnland, 27,5 kappland.

Impediment 2,4 kappland.

Tredje skiftet. Bergsbo.

Innehåller skog och myr.

Beräknat i gamla ytmåttet innehåller detta skifte 69 tunnland, 23,2 kappland.

Forts. Litt. 1 B. Nr 29:1.

Hemmanets hela areal utgör 496,62 kvadratrevor eller 88 tunnland, 21,8 kappland. Oberäknat denna areal finns inom hemmanets gränser en del av vägen till Hängenbodarna, en del av vägen till hemmanets första skifte, en del av vägen till Fredrik Erikssons skifte (Fir-Ollas) och en del av vägen till ler och dytaget.

Litt. 1 Ba Nr 29 Rönnäset, Saxhyttan 114:1.

Tillhör A.G. Barkström, som får följande enda stycke:

Av 1509, åker, av 1511, slog. Av 1572, sten. Av 1513-1515, åker och slog. Av 1790, tomt. Av 1792-1795, åker. 1797, slog. Av 1798, tomt. Av 1850, åker. Av 1850, åker. Av 1919, tomt. Av 1920, åker.

Beräknat i gamla ytmåttet innehåller hemmanet 1 tunnland, 19,1 kappland. Impediment 0,2 kappland.

Oberäknat denna areal finns inom hemmanets gränser en del av vägen till Daniel Perssons 1:a skifte, och en del av vägen till ler och dytaget.

1 C Nr 30 Rönnäset, Saxhyttan 30:1.

Tillhör A.F. Barkström, som med rätt till kvarboende fått följande enda stycke:

Av 1952-1954, Åker och slog. 1955-1959, åker och slog. Av 1960, slog. Av 1961-1964, åker. Av 1966, åker. Av 1968-1971, åker. 1972, åker. Av 1973-1974, åker och slog. Av 1980, slog. Av 1982, slog. Av 1983, tomt. Av 1984, slog. Av 1986, slog. Av 2014, åker. 2015, åker. Av 2016, åker. Av 2018, åker. Av 2023-2024, slog. 2025-2036, åker och slog. Av 2037, slog. 2038-2039, åker och slog. Av 2040, slog.

Hemmanets hela areal utgör i gamla ytmåttet 9 tunnland, 21,9 kappland.

1 C Nr 30a Rönnäset, Saxhyttan 115:1.

Tillhör Jan Isaksson, som fått med rätt till kvarboende följande enda stycke:

2007, slog. 2008, tomt. 2009-2013, åker. Av 2014, åker. Av 2026, åker. 2017, åker. Av 2028, åker. 2019-2022, åker. Av 2023-2024, slog. 2037, slog.

Hela hemmanets areal utgör beräknat i gamla ytmåttet 2 tunnland, 25,6 kappland.

Litt. 1 D Nr 31 Rönnäset, Saxhyttan 31:1.

Tillhör Måns Anders Ersson, som med kvarboenderätt, fått följande två skiften:

Första Skiftet. Rönnäset.

Av 1288, slog. Av 1294, åker. Av 1295, sten, Av 1296, åker. 1297, tomt. Av 1298-1299, åker. 1300, sten. Av 1301-1302, åker och slog. 1323, slog. Av 1960-1964, åker och slog. 1965, sten. Av 1977-1979, åker och slog. Av 1982, slog. Av 1983, tomt. Av 1284-2004, åker och slog. 2005, tomt.

Beräknat i gamla ytmåttet innehåller inrösningsjorden 3 tunnland 14,6 kappland. Impediment 1,8 kappland.

Andra skiftet. Bredberget.

Innehåller åker och slog samt tre tomter, nämligen av nr 7392, av nr 7410 och av nr 7419.

Beräknat i gamla ytmåttet innehåller inrösningsjorden 5 tunnland 22,7 kappland. Impediment 3,6 kappland.

Hemmanets hela areal utgör 52,28 kvadratrevor eller 9 tunnland 10,7 kappland.

Litt. 1 E. Nr 32 Rönnäset, Saxhyttan32:1.

Tillhör handlanden F. Eriksson, som med rättighet till kvarboende erhållit följande enda skifte:

Rönnäset: Av 1884-1885, slog. 1886-1888, åker och slog. Av 1911, slog. Av 2053, slog. Av 2099-2104, åker och slog. 2105-2109, åker och slog. 2010, tomt. 2111-212, åker och slog. 2113, tomt. 2114-2115, slog. Av 2116-2117, slog. 2118-2020, slog. Av 2121-2122, slog. 2122a, åker. 2123.2124, slog. Av 2125, slog. Av 2128-2136, åker och slog. Av 2141-2142, slog.

Detta enda skifte innehåller tillsammans 87,87 kvadratrevor eller 15 tunnland 22,1 kappland. Oberäknat denna areal finns inom hemmanets gräns del av väg till? (resten av texten utplånad).

Nyhammars Bruks ägor vid Rönnäset.

Endast tomtnummer här angivna.

Första Skiftet:

1470 = tomt

1365 = tomt (O.Daniels Täppa)

Av 1298 = tomt.

1365 = tomt

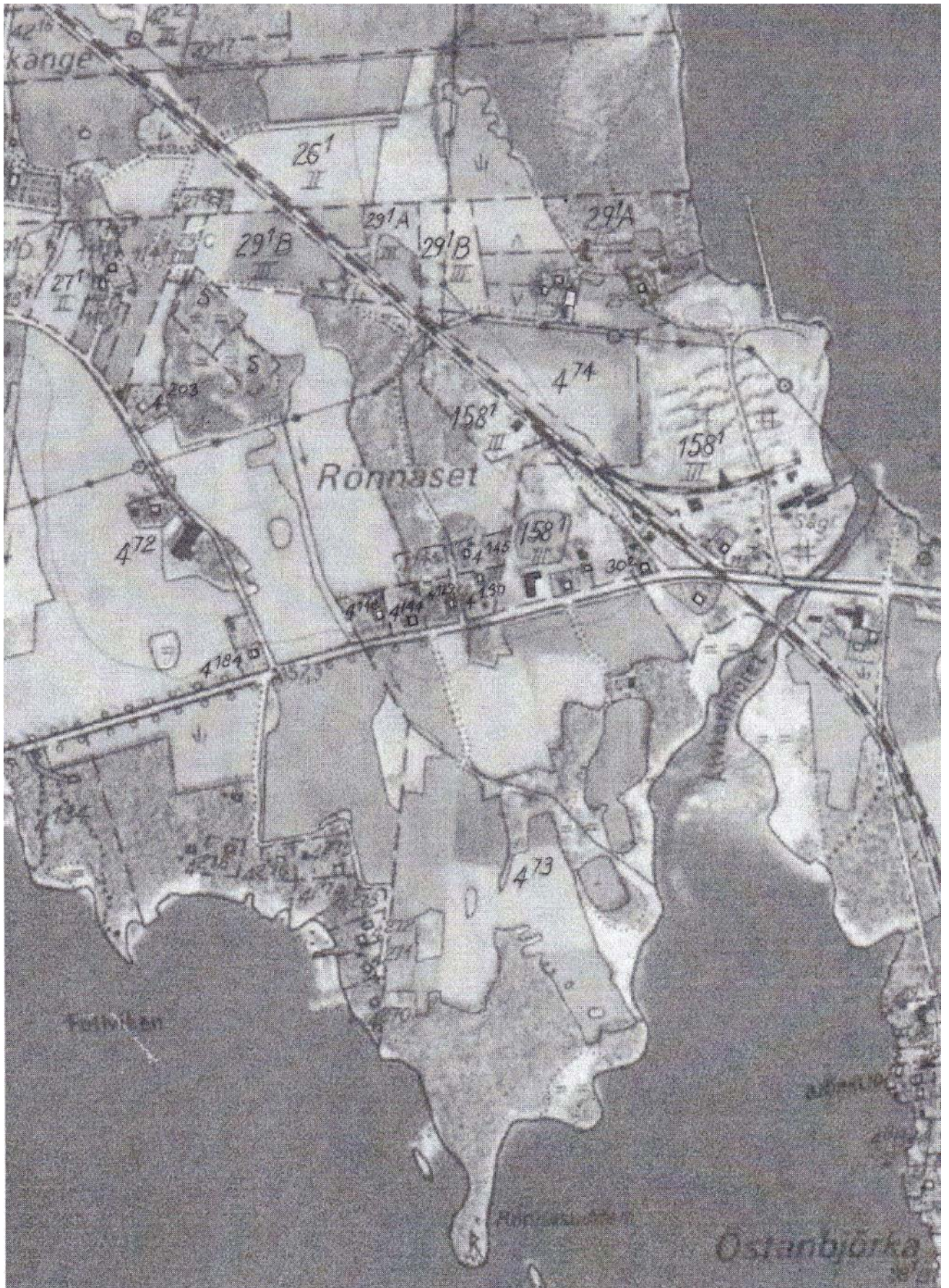
1408 = tomt

Andra Skiftet:

D. Nr 3435 = tomt, Älvkarnoret

Nyhammars Bruk ägde vid tiden för Laga Skiftet stora markområden vid Rönnäset.

Ekonomiska Kartan. Flygfotograferad 1963. Uppmätt 1966.

INNEHÅLLSFÖRTECNING.

Förord	2	Släkttabeller.	
Kort historik	3	<u>Norra Rönnäset</u>	35
		Karl Daniels	38
<u>Gårdar och släkter.</u>		Frans Karlssons	38
<u>Norra Rönnäset:</u>		Halvarssons	39
Daniel Perssons	7	Sporrongs	39
Sporrongs	8	Saxenlund	39
Halvarssons	8	Fir-Ollas	40
Frans Karlssons	8	<u>Södra Rönnäset</u>	42
Saxenlund	9	Stor-Isaks	43
Fir-Ollas	10	Månses	44
<u>Södra Rönnäset:</u>	12	Skommar Per Ers	45
Stor Isaks	13	Unge Anders Ols	45
Månses	15	Oxvål Petter And.	46
Måns Anders Ols	15	Barkströms	47
Måns Anders Ers	16	Furuboms	47
Skommar Petter Ers	17	O. Daniels	48
Unge Anders Ols	17	Skåningens	49
Karl Daniels	19	Lill-Johans	50
O. Daniels	20	Borgströms	50
Senare bebyggelse på		Elis Karlssons	50
Rönnäsbacken	21	Anders Petterssons	51
Lill Johan Erikssons	22	Ivar Anderssons	51
Borgströms	23	Karl Erikssons	51
Bredbergs Haralds	23	Byggm. Johansson	51
Anders Peterssons	24	Ångsågen	52
Elis Karlssons	24	Stationen	53
Ivar Anderssons	24	Tillfälligt boende	54
Karl Erikssons	25	Älvkarnoret	56
Furuboms	25	Skriknäset	61
Ångsågens kontorsbyggnad	25	Saxenborg	61
Saxenborg	26	Kartor 1811 och	
Älvkarnoret	30	1866	66
Skriknäset	33	Skifteshandlingar	70
Grangärde Ångsåg	33	Ekonomiska kartan	75

